

Verneplan for skog

Høring av forslag om vern av 14 områder

Av Alexandra Abrahamson, Kolbjørn Hoff og Erica Neby

Statsforvalteren i Innlandet
Rapport nr. 12 | 2022

Forfatter(e): Alexandra Abrahamson, Kolbjørn Hoff og Erica Neby.
Tittel: Verneplan for skog. Høring av forslag om vern av 14 områder.

ISBN: 978-82-8410-032-6

Forsidebildet: Bildet viser kalklindeskog på rasmark fra Eriksrud.
Foto: Tom Hellig Hofton

© 2022 Forfatterne

Rapporten er lisensiert under «Creative Commons Navngivelse – Ikke Kommersiell – Del På Samme Vilkår 3.0 Norge»-lisensen som er gjengitt her: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/no/>

Oppsummering

Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder vern av offentlig eid skog og frivillig skogvern. I St.meld. nr. 25 ble frivillig vern trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Formålet med vernet er å bevare forholdsvis urørte skogområder med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser.

Denne rapporten er et høringsforslag som omfatter 14 skogområder i Innlandet. Formell oppstart for arbeidet med vern ble kunngjort den 25. mars 2019 for Ånes, 31. mars 2020 for Åsli, 27. november 2020 for utvidelse av Turrtind, 2. juli 2021 for områdene Liberget, Bjønndalen og Kompåsmyra, samt Viertjenna og 29. oktober 2021 for områdene Leine og Mæhlumsberget, Kjøremslia, Årneslia, Korpekløvet, Høkleberget, Kvanskardkletten, Eriksrud og Breie.

Alle områdene er foreslått vernet som naturreservater (§ 37 i naturmangfoldloven). Dette innebærer et strengt vern med forbud mot hogst, fysiske inngrep og motorferdsel. Beiting og tradisjonelt friluftsliv, herunder jakt, fangst, fiske og sanking av bær og matsopp, vil fortsatt være tillatt. I høringsdokumentet inngår en områdebeskrivelse for hvert område, et utkast til verneforskrift tilpasset hvert enkelt område og et forslag til områdeavgrensning.

Statsforvalteren har ansvaret for den felles lokale og sentrale høringa. Informasjon om denne høringa og mer detaljerte kart finnes på vår hjemmeside www.statsforvalteren.no/in. Høringsfristen er satt til **20. februar 2023**.

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	5
Lovgrunnlag.....	6
Verneplanprosessen.....	7
Generelt	7
Naturfaglige registreringer	8
Oppstart av verneplanarbeidet.....	8
Saksbehandling	20
Verneplanens omfang.....	20
Høring.....	21
Områdebeskrivelser med forslag til verneforskrift og kart.....	23
Utvidelse Breie naturreservat	23
Utvidelse Eriksrud naturreservat	30
Høkleberget	37
Viertjenna og Rotnedalen	45
Kjøremslia	52
Åsli	59
Utvidelse Turrtind naturreservat	65
Årneslia	73
Liberget	80
Bjørndalen og Kompåsmyra.....	85
Leine og Mælumsberget.....	91
Utvidelse Kvannskardkletten naturreservat	109
Ånes.....	112
Korpekløvet.....	119

Innledning

Dette verneplanutkastet er et ledd i arbeidet med frivillig vern av skog. Verneplanutkastet er utarbeidet av Statsforvalteren i Innlandet på vegne av Miljødirektoratet. Utkastet blir sendt på høring til både lokale og sentrale høringsinstanser.

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*, sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. St.meld. nr. 25 trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra en rapport fra NINA og Skogforsk, *Evalueringen av skogvernet i Norge*. I St.meld. nr. 14 (2015-2016) *Natur for livet* sier Regjeringen at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder vern av offentlig eid skog og privat eid skog gjennom det frivillige skogvernet. Det ble vedtatt et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge.

Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering vil være aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet, skal det gjennomføres forhandlinger med grunneier om avgrensing, verneforskrifter og økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene, vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven.

Arealet vernet skog har økt de siste årene, men den totale andelen er fortsatt relativt lav. Pr. 1. januar 2022 var omtrent 5,2 % av skogarealet og ca. 3,9 % av den produktive skogen vernet i Norge. Det er et nasjonalt miljømål at «*et representativt utvalg av naturtypene i skog skal vernes for kommende generasjoner*». Vern av skog er også viktig for å nå flere av de øvrige miljømålene, herunder at «*utryddingen av truede arter i skog skal være stanset og status for arter i nedgang være forbedret innen 2020*» og at «*mangfold av naturtyper i skog skal tas vare på eller gjenopprettes innenfor sitt naturlige utbredingsområde, og slik at alle stedegne arter forekommer i levedyktige bestander*».

Lovgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av naturmangfoldloven. I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Aktuell verneform for områder i denne verneplanen er naturreservat. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven. Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldloven § 37.

Som naturreservater kan vernes områder som:

- inneholder truet, sjelden eller sårbar natur
- representerer en bestemt type natur
- på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold
- utgjør en spesiell geologisk forekomst
- har særlig naturvitenskapelig verdi

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til å få verneverdier som nevnt over gjennom fri utvikling eller aktive gjenopprettningstiltak. I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel.

Etter Statsforvalterens vurdering tilfredsstiller de foreslåtte naturreservatene i denne høringa kravene i naturmangfoldloven § 37. Formålet med vernet er i hovedsak å bevare områder med gammel skog med tilhørende naturmangfold i form av plante- og dyrearter, naturtyper og økosystemer eller områder som er egnet til å få verneverdier gjennom fri utvikling. Alle områdene inneholder truet, sjelden eller sårbar natur. De har i tillegg en særlig naturvitenskapelig verdi pga. forekomst av spesielle arter og/eller naturtyper. Det vises for øvrig til de enkelte verneforslagene og formålene med disse.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal de miljørettslige prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i de foreslåtte verneområdene bygger på registreringer og kartlegginger utført og innhentet av konsulentfirmaer og enkeltpersoner med høy kompetanse innenfor fagfeltet. Foreslåtte verneforskrifter fastsetter restriksjoner for bruk som vil kunne få negative konsekvenser for verneverdier og verneformål. Dette vil gi områdene økt beskyttelse. Samtidig åpner forskriftene for en videreføring av enkelte aktiviteter. Dette er aktiviteter som ut fra dagens kunnskap vil

ha liten eller ingen innvirkning på verneverdiene. Det er viktig at vernet ikke blir strengere enn det som er nødvendig for å ta vare på disse verneverdiene. Statsforvalteren mener de foreslåtte naturreservatene vil bidra på en positiv måte for å oppfylle forvaltningsmålene for naturtyper og økosystemer og arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Statsforvalteren vurderer å ha god kunnskap om de berørte artenes bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og områdenes økologiske tilstand, samt virkningene av verneforslagene på naturmangfoldet i disse områdene. Kravet om kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt.

Statsforvalteren ser ikke at det er noen risiko for utilsiktede negative virkninger på naturmangfoldet ved et vernevedtak, § 9 i naturmangfoldloven kommer derfor ikke til anvendelse.

Statsforvalteren mener vernetiltakene vil redusere den samlede belastningen på økosystemene verneforslagene representerer. På denne måten vil vernetiltaket ha en positiv virkning på økosystemene, jf. § 10 i naturmangfoldloven.

Siden vernetiltaket etter Statsforvalteren sin vurdering ikke vil skade naturmangfoldet, kommer naturmangfoldloven § 11 ikke til anvendelse. Statsforvalteren kan på samme måte heller ikke se at naturmangfoldloven § 12 har relevans i sammenheng med vernetiltaket.

Verneplanprosessen

Generelt

Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven § 37 skal følge bestemmelser om saksbehandling i lovens §§ 41 til 43. Videre gir rundskriv T-3/99 fra Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) retningslinjer for saksbehandlingen. Saksbehandlingsreglene skal sikre at verneforslagene blir grundig utredet, og at de som berøres og andre interesserte skal få fremmet sine synspunkter. Statsforvalteren har i verneprosessen lagt vekt på samarbeid og dialog med grunneiere, rettighetshavere, organisasjoner og kommuner. Særlig tett har samarbeidet vært med Glommen Mjøsen Skog SA, NORSKOG og Viken Skog SA.

Vern av skog foregår nå hovedsakelig gjennom ordningen med frivillig vern. Dette innebærer at det er grunneier/rettighetshaver som fremmer et tilbud til vernemyndighetene om vern av et område. Statsforvalteren gir melding om aksept for tilbudet. Det gjennomføres naturfaglige registreringer av det tilbudte område for å klargjøre at området har naturfaglige kvaliteter som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven. Etter at en slik dokumentasjon foreligger, gjennomføres forhandlinger mellom grunneier/rettighetshaver og staten, og det inngås en avtale som omfatter grenser, verneforskrifter og erstatning. Etter at det er inngått avtale eller mens forhandlingene pågår, starter de formelle verneprosessene etter naturmangfoldlovens bestemmelser. Alle områdene i denne verneplanen er behandlet etter ordningen med frivillig vern. For de fleste områdene som nå går på høring er avtaler om vern inngått.

For enkelte områder har ikke begge parter signert enda, men det er likevel enighet om å sende områdene på høring.

Grunneiere, rettighetshavere, kommuner og andre skal gis anledning til å komme med merknader til et verneplanarbeid før et verneforslag utformes. Det er derfor tidligere meldt oppstart av påtenkt verneforslag etter naturmangfoldloven § 42. Se nedenfor.

I henhold til § 43 i naturmangfoldloven, jf. forvaltningsloven § 37, skal et verneforslag sendes på høring. Høringsforslaget skal beskrive området forslaget omfatter, herunder avgrensing, verneformål og verneverdier, samt andre verdier enn naturverdier og de følgene forslaget antas å få. Etter høring blir mottatte uttalelser oppsummert og vurdert, og eventuelle endringer av verneforslagene foretas. Statsforvalteren oversender deretter verneforslagene med sin tilråding til Miljødirektoratet. Direktoratet vurderer Statsforvalterens forslag, og oversender sin tilråding til Klima- og miljødepartementet. Vernevedtaket fattes ved kongelig resolusjon.

Naturfaglige registreringer

Den naturfaglige dokumentasjonen for verneplanen er hentet fra lokalitetsbasen for skogområder prosjekt Frivillig vern, prosjekt Bekkekløfter, prosjekt Kalkskog og prosjekt Edellauvskogkartlegging/Rik lauvskog, i tillegg til naturtyperegistreringer i Naturbase og rapporter fra spesifikke kartleggingsoppdrag fra andre sammenhenger. Arbeidet i prosjektene nevnt over, er utført av BioFokus, Asplan Viak, Kistefos Skogtjenester AS og Reidar Haugan. Fagrapportene fra prosjektene Frivillig vern er angitt etter verdiene: *lokalt verdifullt (*)*, *regionalt verdifullt (**)* og *nasjonalt verdifullt (***)* og *nasjonalt verdifullt og svært viktig (****)*. I fagrapportene fra bekkekløftprosjektet og kalkskogprosjektet er områdene verdivurdert etter en noe annen skala og med tallverdier. For bekkekløftprosjektet er verdiene: 1 - *lokalt verdifullt*, 2 - *lokalt til regionalt verdifullt*, 3 - *regionalt verdifullt*, 4 - *regionalt til nasjonalt verdifullt*, 5 - *nasjonalt verdifullt* og 6 - *nasjonalt verdifullt og svært viktig*. For kalkskogprosjektet er verdiene: 1 - *lokalt verneverdig*, 2 - *lokalt til regionalt verneverdig*, 3 - *regionalt verneverdig*, 4 - *regionalt til nasjonalt verneverdig*, 5 - *nasjonalt verneverdig* og 6 - *nasjonalt til internasjonalt verneverdig*.

Naturtyperegistreringene fra Naturbase er vurdert etter skalaen: A (svært viktig), B (viktig) og C (lokalt viktig), eller etter lokalitetskvalitet etter skalaen svært lav – svært høy kvalitet.

Oppstart av verneplanarbeidet

Formell oppstart av verneplanarbeidet med kunngjøring av oppstartmelding for de aktuelle områdene ble gjort den 25. mars 2019 for Ånes, 31. mars 2020 for Åsli, 27. november 2020 for utvidelse av Turrind, 2. juli 2021 for områdene Liborget, Bjønndalen og Kompåsmyra, Viertjenna og 29. oktober 2021 for resterende områder. Det var 25 ulike parter som hadde innspill til oppstartmeldingene. De viktigste momentene i disse uttalelsene er gjengitt her:

Språkrådet

- Libergtet: navnet passer på området, og Libergtet er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i Sentralt stedsnavnregister (SSR).
- Viertjenna: ingen merknader til skrivemåten av navnet, men disse tjernene ligger helt i utkanten og delvis utenfor det foreslåtte verneområdet som er merket av i det vedlagte kartet. Statsforvalteren bør derfor finne et mer dekkende navn. Eller er det meningen at området skal inngå i Rotnedalen naturreservat?
- Bjønnbekkdalen og Kompåsmyra: *Kompåsmyra* er vedtatt skrivemåte, men det er ikke registrert noe navn Bjønnbekkdalen i SSR. Derimot er *Bjønndalen* (eneste godkjente skrivemåte) registrert som navn på dalen øst for Kompåsmyra, og Bjørndalsbekken er vedtatt skrivemåte for navnet på bekken som renner her. Statsforvalteren må bruke navnene som er registrert i SSR.
- Åsli: SSR har registrert Åsli som navn på en gravplass et stykke øst for verneområdet. Verneområdet ligger rett på nordsiden av Åslibygda. Vi ber derfor Statsforvalteren vurdere om *Åslibygda* naturreservat vil være et bedre navn på området.
- Turrtind: Så vidt de kan se, vil åsen Turrtind bli liggende helt i utkanten av det utvidede naturreservatet, slik at navnet ikke lenger vil være særlig dekkende. Statsforvalteren bør derfor vurdere å finne et nytt og mer dekkende navn på det utvidede naturreservatet.
- Leine og Mælumsberget naturreservat: ingen merknader. *Leine og Mælumsberget* er eneste godkjente skrivemåter for henholdsvis navnegårdsnavnet og naturnavnet i Sentralt stedsnavnregister (SSR), og navnet *Leine og Mælumsberget naturreservat* er dekkende for det foreslåtte naturreservatet.
- Kjøremslia naturreservat: ifølge kartet i SSR ligger Kjøremslia på sydsiden av elven. Området som er foreslått som naturreservat, er registrert med navnet Kjøremslia. Dersom oppføringene i SSR stemmer med den lokale navnebruken, tilrår vi navnet Kjøremslia naturreservat.
- Årneslia naturreservat: ingen merknader. Navnet passer på området, og *Årneslia* er eneste godkjente skrivemåte for gårdsnavnet i SSR.
- Korpekløvet naturreservat: naturnavnet *Korpekløvet/Korpeklyvet/Korpeklovet* er del av en pågående navnesak. Statsforvalteren må vente til Kartverket har gjort vedtak om skrivemåten av dette naturnavnet før skrivemåten av navnet på naturreservatet kan fastsettes.
- Høkleberget naturreservat: ingen merknader. Navnet passer på det foreslåtte naturreservatet, og *Høkleberget* er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i SSR.
- Kvannskardkletten naturreservat (utvidelse): de har ingen merknader til at navnet *Kvannskardkletten naturreservat* videreføres som navn på det utvidede reservatet.
- Eriksrud naturreservat (utvidelse): de har ingen merknader til at navnet *Eriksrud naturreservat* videreføres som navn på det utvidede reservatet. De gjør oppmerksom på at det eksisterende naturreservatnavn ikke er registrert i SSR.

- Breie naturreservat (utvidelse): de har ingen merknader til at navnet *Breie naturreservat* videreføres som navn på det utvidede reservatet.

Statsforvalterens kommentarer:

Området *Viertjenna* vil bli et eget reservat som per i dag ligger inne i dagens Rotnedalen naturreservat. Det har vært vanskelig å finne et dekkende navn på det nye reservatet, og *Viertjenna* er det som er brukt om området nærmest tjernet, og av grunneieren. Vi tenker derfor at det kan brukes som navn på et fremtidig reservat siden andre alternativer ikke er kjent.

Navnet *Bjønnbekkdalen* og *Kompåsmyra* naturreservat endres til *Bjønnedalen* og *Kompåsmyra naturreservat*.

Navnet *Åsli* er lokalt benevnt for lia nedenunder *Åslibygda*. *Åslibygda* er navnet på selve grendelaget/bygda. Vi synes derfor det vil være mer korrekt å benytte *Åsli* som navn på det foreslåtte naturreservatet. Vi vil ta ytterligere kontakt lokalt under høringa for å få innspill på navnsetting av verneforslaget.

Vi er enig i at høgdepunktet/toppen *Turrtind* ikke er veldig godt dekkende for navnet på verneforslaget. Det er imidlertid ikke noe godt samlende navn for det arealet som omfattes av verneforslaget. *Turrtind* er det høyeste punktet innenfor området. I mangel av noe bedre velger vi derfor å videreføre det eksisterende navnet *Turrtind naturreservat* som det best dekkende.

Gården *Kjørem* ligger på nordsida av dalen. Lokalt benevnes lia ovenfor gården for *Kjøremslia*. Navnet *Kjøremslia* slik dette er plassert på kartet i SRR på sørsida av dalen, virker derfor feilplassert. *Kjøremberget* kunne vært et alternativt navn på området, men ut fra den lokale bruken av *Kjøremslia*, og at dette dekker det aktuelle verneforslaget på en bedre måte, velger vi foreløpig å benytte navnet *Kjøremslia*. Vi har imidlertid tatt opp denne navnebruken med grunneierne i området.

Vi tar til etterretning at naturnavnet *Korpekløvet/Korpeklyvet/Korpekløvet* er del av en pågående navnesak. Vi har stilt spørsmål til Språkrådet om når vi kan forvente at et slikt vedtak foreligger, og vil følge navnesaken i tråd med vedtaket til Kartverket. Imidlertid har Kartverket i forbindelse med dette spørsmålet sagt fra om at det nå foreligger en egen rutine mellom dem og Miljødirektoratet om at uavklarte navnesaker ikke skal sette vernevedtak på vent, men at navnet på et naturreservat kan endres etter et vernevedtak i tråd med Kartverkets vedtak. Dette kan da Miljødirektoratet endre selv uten at det må fattes et nytt vernevedtak av kongen i statsråd. Språkrådet har for øvrig til Kartverket tilrådd navnet *Korpekløvet*. Inntil videre vil vi derfor benytte navnet *Korpekløvet*. Når vi i utgangspunktet har benyttet *Korpekløvet* som navn på området, har vi gjort dette fordi grunneierne i området og andre lokale mener dette er det korrekte navnet på dette bratte og berglendte området, selv om vi har forstått at det er noe uenighet om denne navnsettingen.

Landbruksdirektoratet sier at det av høringsdokumentene må komme frem hvordan områdene brukes i landbrukssammenheng, og at hensynet til dette må ivaretas i verneforskriftene.

Statsforvalterens kommentarer:

Der hvor det finnes andre landbruksinteresser enn skogbruk i områdene er dette nevnt spesielt. Det er også tatt inn bestemmelser i verneforskriftene som gjør at kjent landbruksvirksomhet skal kunne foregå som vanlig. Spesielt kan nevnes tilpassede verneforskrifter i Leine og Mælumsberget der det er aktivt beite innenfor vernegrensene, og dyrkamark inntil vernegrensene.

Statens vegvesen har ingen merknader til oppstartsvarselet.

Bane NOR har ingen kommentarer til saken.

Riksantikvaren henviser til fylkeskommunens uttalelser i slike saker.

Norges vassdrag- og energidirektorat viser til områdekonsesjonærene i de respektive områdene og oppfordrer Statsforvalteren til å sette disse på adresselista for høringen; Vevig AS, Gruig AS, Sør Aurdal Energi AS, Glitre Energi Nett AS, Etna Nett AS, Elvia AS, Statnett SF. hVidere skriver de at så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i områdene Kvannskardkletten (utv.), Turrind (utv.) og Åsli. Så langt de kjenner til er det nettanlegg i eller nært områdene Leine og Mælumsberget, Kjøremslia, Årneslia, Korpekløvet, Høkleberget, Eriksrud (utv.) og Breie (utv.). Mer spesifikke kommentarer:

- Viertjenna: den eksisterende verneforskriften for Rotnedalen naturreservat har ikke standardbestemmelser for nettanlegg. Elvia AS har en 11 kV distribusjonsnett som krysser Rotnedalen i nord og strekker seg sørover langs det foreslåtte verneområdet Viertjenna. Nettet krysser igjen Rotnedalen naturreservat i sørlige del.
- Høkleberget: Glitre Energi Nett AS har områdekonsesjon. De eier et 22 kV distribusjonsnett som krysser deler av området. Foreslått verneområde ligger også nært reguleringsmagasinet Randsfjorden som blir brukt til kraftproduksjon og tilhører vannkraftverket Bergerfoss. Kraftverket eies av Ringerikskraft AS, mens Foreningen til Randsfjords regulering har konsesjon til reguleringen av Randsfjorden. området ligger nært reguleringsmagasinet Randsfjorden. NVE vurderer at verneforslaget for Høkleberget ikke kommer i konflikt med regulering av magasinet siden det går en vei mellom magasin og området, samt at området ligger ca. 15 meter fra høyeste regulerte vannstand (HRV).
- Høkleberget: NVE oppfordrer Statsforvalteren om å be skogeieren til Høkleberget om å opplyse om det er noen privatrettslige forhold i det foreslåtte verneområdet, som vil kunne få betydning for vernet før verneområdet blir sendt på høring. Det inkluderer opplysninger som skogeieren allerede har fått eller får

utbetalt erstatninger i det foreslåtte verneområdet i henhold til skjønnsavgjørelser eller avtaler.

- Korpekløvet: Sør Aurdal Energi AS har områdekonsesjon. De eier også et 22 kV distribusjonsnett som krysser området i sørlige del.
- Eriksrud (utv.): Elvia AS har områdekonsesjon og eier et 11 kV distribusjonsnett som krysser området.
- Breie (utv.): Etna Nett AS (tidligere Vokks Nett AS) har områdekonsesjon i området. De eier et 22 kV distribusjonsnett som ligger innenfor den foreslåtte utvidelsen.
- Leine og Mælumsberget: områdekonsesjonær i området er Elvia AS. De eier et 22 kV distribusjonsnett som krysser området i nord.
- Kjøremslia: Vevig AS har områdekonsesjon i det foreslåtte verneområdet og de eier et 22 kV distribusjonsnett som ligger nært området i sør-østlige del.
- Årneslia: områdekonsesjonær er Vevig AS. Nært det foreslåtte verneområdet er det et 22 kV distribusjonsnett, samt et 66 kV regionalnett eid av Vevig AS.
- Ånes: Foreningen til Randsfjords regulering har magasin som blir berørt av verneforslaget. NVE ber om at foreningen får anledning til å uttale seg under høringen. Verneforslaget grenser til Randsfjorden som er eksisterende reguleringsmagasin til vannkraftformål. Magasinet er regulert mellom kote 131,5 og 134,5. Det er eksisterende infrastruktur som går ned til øvre reguleringsgrense i andre deler av magasinet. NVE anser det derfor som lite sannsynlig at reguleringshøyden kommer til å økes.

Statsforvalterens kommentarer:

- Vi har tatt bestemmelser som sikrer vedlikehold av kraftlinja i det foreslåtte Viertjenna naturreservat. Eksisterende verneforskrift for Rotnedalen naturreservat foreslås oppdatert i samsvar med nedenstående verneforskrift og kart, slik at bestemmelser knyttet til vedlikehold av kraftlinjer er hensyntatt også der. Se mer i områdebeskrivelsen av Viertjenna nedenfor.
- Drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av de aktuelle nettanleggene innenfor områdene, Høkleberget, Korpekløvet, Eriksrud naturreservat utvidelse og Breie naturreservat utvidelse er ivarettatt med standard bestemmelser i verneforskriften. Det grenser nettanlegg inntil områdene Kjøremslia og Årneslia. I utkast til verneforskrifter for disse to områdene er det også her tatt inn standard bestemmelser som ivaretar drift og vedlikehold, men siden kraftledningene ligger inntil og ikke innenfor verneforslagene, er det ikke tatt med bestemmelser som hjemler oppgradering og fornyelse. Slike tiltak skal kunne skje uten at de berører disse verneforslagene. Hjemmel til å kunne tillate motorisert ferdsel til slike tiltak/formål er likevel tatt inn i utkastene til verneforskrifter for disse områdene.
- Forslag til vernegrense for Ånes er lagt ned til HRV for Randsfjorden, dvs. 134,5 moh. Randsfjorden som reguleringsmagasin blir altså ikke berørt, og reguleringen av magasinet kan foregå uhindret av et eventuelt vern av Ånes. Vi merker oss at NVE mener det er lite sannsynlig med en heving av

reguleringshøyden som eventuelt ville kunne berøre det foreslåtte verneområdet. Det er for øvrig flere eksisterende verneområder som berører Randsfjorden, blant annet et Ramsar-område, og en heving av reguleringshøyden vil derfor bety store konflikter med disse verneområdene. Også av denne grunn virker en mulig heving av reguleringshøyden som svært lite sannsynlig. Vi kan ikke se at reguleringen av Randsfjorden har noen betydning for et vern av Høkleberget, og dette har derfor ikke vært noe tema i drøftingene med grunneier.

Statnett sier at deres konsesjonsområde ikke blir berørt av planene.

NØK Nett AS sier at områdene ikke ligger i deres konsesjonsområde.

Eidsiva Energi AS opplyser at de ikke har anlegg i det foreslåtte Åsli naturreservat, men at det er andre netteiere som kan ha anlegg i disse områdene.

Elvia AS sier at det må tas inn bestemmelser som sikrer rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg i og inntil områdene Viertjenna/Rotnedalen, Leine og Mæhlumsberget, Årneslia og Eriksrud. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre de nødvendige tiltak. Det må også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen. Alle slike arbeider må kunne utføres uten at det må søkes dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Statsforvalterens kommentarer: Det er i utkast til verneforskrift for de aktuelle områdene tatt inn standardbestemmelser for drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av de aktuelle nettanleggene. Vi viser ellers til det som er sagt over.

For Leine og Mælumsberget har vi tatt inn en mulighet for å bruke traktorvegen som går ved linjene uten søknadsplikt etter verneforskriften, men som vanlig likevel etter avtale mellom netteier og grunneier.

Glitre Energi AS skriver at i Høkleberget i Gran kommune har Glitre Energi Nett en 22kV linje FEAL50 blank tråd, på vanlige traverser med piggisolatorer og flatt oppheng, med ca. 10m ryddebelt gjennom skogen. Det er også nettstasjoner med trafoer montert i master. Se vedlagte kartutsnitt. I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg, også dersom man må krysse verneområdet for å komme til linjen. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre disse oppgavene. Der det er etablert luftledninger tett opp til verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen i tråd med gjeldende føringer knyttet til anleggskonsesjon. Det vil si at vi må kunne foreta hogst i klausulert område samt sikringshogst der vi anser at eventuell vernet skog utenfor dette området ansees for å være fare for leveringssikkerheten. Da selvfølgelig etter avtale med grunneiere og eventuelt myndigheter. Alle slike arbeider må kunne utføres uten at det må søkes dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Statsforvalterens kommentarer: Det er i utkast til verneforskrift for Høkleberget tatt inn standard bestemmelser for drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av det aktuelle nettanlegget. Vi viser ellers til det som er sagt over.

Forsvarsbygg ber om at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i verneforskriftene.

Statsforvalterens kommentarer: Vi har hatt inn standardbestemmelser knyttet til militær operativ virksomhet og start og landing med Forsvarets luftfartøy i forslagene til verneforskrift.

Direktoratet for mineralforvaltning kan ikke se at områdene berøres av registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift. De påpeker dog at det foreslåtte Viertjenna naturreservat ligger innenfor det registrerte forekomstområdet for sand og grus Svulrya øst¹, samt en mindre bit av Svulrya vest². Området som foreslås vernet er allerede vernet som kvartærgeologisk reservat. DMF mener at den berørte ressursen allerede må regnes som utilgjengelig, og har derfor ingen øvrig merknad til vernet. Det foreslåtte verneområdet Kjøremslia overlapper delvis med en registrert sand- og grusforekomst, Norges geologiske undersøkelse (NGU) har vurdert forekomsten til liten betydning. I NGU sin beskrivelse av forekomsten står det at «Forekomsten kan inneholde masser egnet for tekniske formål, men dette må dokumenteres gjennom mer detaljert kartlegging og prøvetaking». Betydelige deler av forekomsten er i stor grad båndlagt av E6 og landbruksformål. Statsforvalteren bør vurdere om verneplanen vil påvirke muligheten til å få tilgang til ressursene i forekomsten på kort og lang sikt. Grunneier bør også bli informert om eventuelle konsekvenser for tilgangen til ressursene hvis området vernes.

Statsforvalterens kommentarer: Hele den aktuelle forekomsten med sand og grus ved Kjøremslia anses å ha liten betydning. Det er kun ca. 6 dekar av forekomsten på ca. 215 dekar som ligger innenfor det foreslåtte verneområdet, dvs. mindre enn 3 %. Forekomsten er dessuten bratt og lite drivbar, jf. også båndleggingen av E6 og landbruksformål. Grunneier er innforstått med konsekvensene ved vern og har inngått avtale om dette.

Norsk Bergindustri (NB) anmoder oss om å undersøke berggrunnen før endelig vernevedtak fattes, for ikke å hemme framtidig næringsutvikling i eller i tilknytning til det foreslåtte verneområdet.

Statsforvalterens kommentarer: Statsforvalteren har i utarbeidelsen av verneforslagene benyttet seg av informasjon om mineralske ressurser som ligger tilgjengelig i åpne kartløsninger. Statsforvalteren viser dessuten til at hensynet til mineralressurser blir ivaretatt i vernesaker på vanlig måte i slike saker, og på tilsvarende måte som andre samfunnsinteresser, gjennom de offentlige høringsprosessene slik disse er lovpålagt i naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen. Statsforvalteren har i forbindelse med denne verneprosessen også valgt å sende melding om oppstart til

enkelte sentrale/nasjonale høringsinstanser som antas å kunne ha spesielle interesser å ivareta innenfor de aktuelle områdene, herunder NB.

Innlandet fylkeskommune er positive til vern og ønsker ikke at vernet skal være til hinder for jakt, fiske og friluftsliv. I Viertjenna naturreservat i Grue kommune er det registrert automatisk fredete kulturminner i form av 5 fangstgroper i naturreservatet. Det må være rom for skjøtsel og tilrettelegging av kulturminnene. Det er ingen kjente kulturminner av regional eller nasjonal verdi innenfor forslag til vern av skog i Libberget, Bjønnbekkdalen og Kompåsmyra i Ringsaker kommune. Det kan imidlertid ikke utelukkes at det kan være flere uregistrerte automatisk fredete kulturminner og andre kulturspor innenfor de foreslåtte verneområdene. Innenfor Høkleberget naturreservat ligger et nasjonalt verneverdig kulturmiljø, med Hornskeiva (som er en del av kongevegen til Bergen) og Gammelkleiva, som er et enda eldre vegfar. Vern av skog, vil være positivt for vernet av disse vegene. Kulturminnene bør merkes i kartene. De forutsetter at det fortsatt vil være tillatt å holde vegene og tilhørende murer fri for vegetasjon og at dette innarbeides i skjøtelses- eller forvaltningsplaner. Det er ingen kjente kulturminner av regional eller nasjonal verdi innenfor forslag til vern av skog innenfor Kjøremslia i Nord-Fron kommune eller Breie i Etnedal.

Statsforvalterens kommentarer: Fangstgroperne i det foreslåtte Viertjenna naturreservat har i dag et strengt vern ved at området er et naturreservat hvor inngrep i grunnen er forbudt. Det vil være en fordel dersom slike kulturminner blir synlige på fremtidige informasjonsplakater for reservatet. Statsforvalteren er oppmerksom på det nasjonalt verneverdige kulturmiljøet innenfor Høkleberget. Kulturminnene er ikke vist på vernekartet, men disse vil i samråd med kulturvernmyndighetene bli ivaretatt som en del av forvaltningen av verneområdet. Det bør relativt raskt etter et evt. vernevedtak bl.a. bli utarbeidet en forvaltningsplan som konkretiserer denne forvaltningen. Det er hjemler i utkast til verneforskrift for området som ivaretar istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

I Leine og Mælumsberget er det registrert automatisk fredete kulturminner i form av gravfelt. Vi ber kulturvernmyndigheten gi innspill på om det er spesielle hensyn som kreves her. Ellers er det i utkast til skjøtelsesnotat tatt inn en setning om at skjøtsel av naturtypene på dette arealet må skje i samråd med kulturvernmyndigheten.

Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten ber om at villrein tas med som ett av verneformålene i forskriftene for Kvannskardkletten naturreservat. Dette for å sikre at villreinhensyn blir vurdert og vektlagt ved framtidig dispensasjonsbehandling for områdene.

Statsforvalterens kommentarer: Villrein er tatt inn i formålsparagrafen for Kvannskardkletten naturreservat.

Norsk Friluftsliv ber om et møte med Miljødirektoratet om hvordan dagens verneforskrifter utformes. De har flere konkrete forslag til endringer i forskriftsmalen, som de mener skal inn i dagens verneforskrifter.

Statsforvalterens kommentarer: Statsforvalteren forholder seg til de nyeste forskriftsmalene for verneområder som er utarbeidet av Miljødirektoratet. Dersom Miljødirektoratet beslutter å endre malene, vil Statsforvalteren tilpasse seg dette. Det er oss bekjent ikke foretatt endringer i malene basert på Norsk Friluftslivs anbefalinger, men dersom Miljødirektoratet mener at malene bør endres, vil vi forholde oss til dette. Inntil videre utarbeider vi verneforskrifter etter gjeldende maler.

Norges orienteringsforbund ønsker at orientering tillates i fremtidige verneområder.

Statsforvalterens kommentarer: Som nevnt tidligere forholder vi oss til de nyeste forskriftsmalene for verneområder som er utarbeidet av Miljødirektoratet. Dersom Miljødirektoratet beslutter å endre malene, vil Statsforvalteren tilpasse seg dette. Inntil videre utarbeider vi verneforskrifter etter gjeldende maler.

Grue IL orienteringsgruppa sier at de bruker området Viertjenna til orienteringsløp og lurer på hvor mange deltakere de kan ha for å ikke måtte søke om dispensasjon for sine løp. De har ikke observert slitasje etter deres løp, selv med deltakere på 300 stykker.

Statsforvalterens kommentarer: I dagens mal for verneforskrifter er det et forbud mot større arrangementer. I definisjonen av hva som menes med større arrangementer vil både type arrangement og antall deltakere kan ha betydning. Som utgangspunkt vil idrettsarrangementer og konserter eller lignende omfattes av forbudet. Det er en mulighet for å ta inn for eksempel faste årlige arrangementer med liten grad av tilrettelegging i de generelle unntakene i verneforskriften. I akkurat dette foreslåtte verneområdet er det sandfurusskog som er det primære vi ønsker å verne. Denne type skog med tilknyttede sopparter vil nok må bra at noe slitasje på bakken, særlig der hvor det er lite slitasje fra før, av for eksempel av beitedyr. Vi har derfor tatt inn en åpning i verneforskriften som muliggjør større orienteringsløp i reservatet. Se foreslått forskrift nedenfor.

WWF-Norge støtter opprettelse av naturreservat for i praksis alle disse områdene da de har verneverdier som er viktig å sikre gjennom vern.

Norsk ornitologisk forening avd. Oppland viser til rovfugllokaliteter påvist i områdene.

Statsforvalterens kommentarer: Aktuelle kjente rovfugllokaliteter i de enkelte områdene er vurdert og hensyntatt i verneforskriftene gjennom utforming av verneformålet og ved å ta inn et forbud mot teltleirer i tillegg til større arrangementer.

Naturvernforbundet i Innlandet (tidligere Oppland og Hedmark) er positive til vern av disse områdene, og har følgende konkrete kommentarer:

- Turrtind: de er positive til en utvidelse av Turrtind naturreservat. Selv om en mindre del av området per i dag er kulturskog, mener vi det er viktig å ta det med på grunn av rovfuglhekking i området.
- Bjønnbekkdalen og Kompåsmyra: i nordøst er det svært kort avstand (5 m på det minste) mellom reservatforslaget og skog utenfor. Her bør grensa minimum legges 50-100 m fra trær med huldrestry for å sikre artens overlevelsesmulighet på sikt. Om ikke, vil fort uttørking og stormfelling av trær medføre at huldrestry forsvinner fra denne delen av reservatet.
- Liborget: dette er en svært spesiell og verdifull lavlandsskog. Vi håper at også søndre deler av naturtypelokaliteten med A-verdi også kan bli tilbudt til vern.
- Viertjenna: de støtter opprettelse av et reservat i en viktig skogtype (sandfuruskog) som er en viktig mangel i skogvernet. Avgrensningen er god og favner om naturverdiene på en god måte.

Statsforvalterens kommentarer: Vi er enige med Naturvernforbundet om at det burde ha vært en større buffer rundt funnene av huldrestry i foreslåtte Bjønndalen og Kompåsmyra naturreservat. Forekomstene med huldrestry som påpekes her var imidlertid ikke med i det opprinnelige tilbudet, og tatt med på forespørsel fra Statsforvalteren til grunneier etter funn utenfor tilbudt område ifm. den naturfaglige kartlegginga av området. Det stemmer at noen av registreringene ligger nært grensa (ca. 13 m måler vi det til). Selv om en hogst på nordsiden av en forekomst er mindre problematisk enn fra sør med tanke på uttørkingseffekter, er det en viss sannsynlighet for at disse registreringene vil påvirke en fremtidig hogst inntil vernegrensa etter gjeldende lovverk og miljøsertifisering. Det er dog ikke aktuelt for grunneier å utvide grensene ytterligere nå. Huldrestryforekomsten på sørsiden av Bjørndalsbekken er for øvrig den betydelig største i området, og godt beskyttet innenfor vernegrensa ut fra skogbilde, topografi og fuktighet i bekkedalen.

Nordre Land kommune har kommentarer gjeldende områdene i deres kommune; Åsli og Turrtind. Generelt påpeker de at kommunen allerede har et høyt prosenttall vernet skogareal, og at det derfor må være svært høye biologiske kvaliteter på fremtidige verneområder. Skogbruk er et viktig næringsgrunnlag i kommunen, og vern får konsekvenser for tilstøtende skogarealer gjennom at dette reduserer arealgrunnlaget for vedlikehold og utvikling av eksisterende vegnett. Om området Åsli skriver de blant annet at området er svært bratt og til dels vanskelig tilgjengelig, og at vern bør avgrenses til de områder som ikke med enkle tiltak kan drives på tradisjonelt vis. De ber om å vurdere konsekvenser av vernet for naboer som deler vegnettet med det foreslått vernede arealet og eventuelt kompensere dette. Til slutt påpeker de at området er utsatt for ras og skred, og det må utredes hvilke konsekvenser et eventuelt vern vil ha for rasfare, og lurer på om andre treslag enn gran kan plantes inn for å unngå ras og skred i fremtiden. Om Turrtind skriver de blant annet at området består av høgereliggende granskog av lav bonitet, og at trevirke fra slike områder i framtiden vil kunne få en større verdi med produktutvikling basert på økt differensiering av råstoffet og at slike miljøvennlige og varige produkter vil det være behov for i det grønne skiftet. Det er allerede vernet betydelige arealer med tilsvarende vernekvaliteter i Nordre Land

slik at kvalitetene i denne typen skog bør være tilstrekkelig ivaretatt. Arealene som foreslås vernet er områder som vil være egnet som gårdsskoger til landbrukseiendommer i Nord-Torpa. Området er preget av fraflytting og lite ressursgrunnlag på landbrukseiendommene gjør det vanskelig for nye generasjoner å få lønnsom drift av eiendommene. Det vil derfor være et behov for tilleggsskog i området. De synes avgrensingen av verneforslaget bør ses på på nytt. De ønsker også en lengre høringsfrist, slik at det er rom for å behandle dette politisk.

Statsforvalterens kommentarer: Statsforvalteren vil ikke kunne gå inn på en omfattende analyse av de totale samfunnsmessige konsekvenser for Nordre Land kommune ved forslag om frivillig vern av skog. Statsforvalteren forholder seg til vedtaket i Stortinget i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 14 (2015-2016) *Natur for livet*, om vern av 10 % av skogarealet i Norge, og det oppdraget Statsforvalteren har fått fra overordnet myndighet om å gjennomføre prosesser som fører fram til dette målet. Samtidig skal vi forholde oss til Meld. St. 6 (2016-2017) *Verdier i vekst*, der det er sagt at skogvernet skal gjennomføres på en slik måte at det får minst mulige konsekvenser for avvirkningen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. Statsforvalteren viser her til at mange av områdene som til nå er vernet gjennom ordningen med frivillig vern av skog i Innlandet, herunder i Nordre Land, har foregått i områder med vanskelige driftsforhold eller høgereliggende skog på dårlig bonitet. Dette har bidratt til at konflikten mellom skogvernet og produksjonsgrunnlaget i skogbruket blir mindre. Slike avveininger mellom vern og skogproduksjon/tømmertilgang er gjort fortløpende i skogvernarbeidet fram til i dag, men det har ikke vært gjennomført en nøye og systematisk gjennomgang av disse ulike interessene for det enkelte aktuelle verneområde. Miljømyndighetene og landbruksmyndighetene har nå kommet fram til et slikt systematisk opplegg for avveining i skogvernprosessene mellom verneverdier, skogbruksmessig betydning og konsekvenser for verdikjeden knyttet til skog og tre. Disse retningslinjene er gjort gjeldende for områdene som blir tilbudt for vern fra 1. februar i år. På denne måten vil skogvernets betydning for skog- og trenæringen lokalt og regionalt bli vurdert. Per i dag har vi vernet ca. 5,2 % av skogarealet i landet. Målet for skogvernet er naturfaglige og nasjonale. Det er ikke kommunevise/fylkesvise mål for andel vern slik at det skal være en prosentvis lik fordeling av vernet skog i de ulike deler av landet eller mellom kommunene. Gjennom de nye retningslinjene vil imidlertid vernebelastningen i kommunene bli vurdert nærmere. Samtidig vil det fortsatt være slik at Statsforvalteren er helt avhengig av hvilke tilbud vi får inn av frivillig vern. Når det gjelder de økonomiske konsekvensene for skogsvegnettet ved at arealgrunnlaget for disse blir mindre ved vern, viser Statsforvalteren til at dette må avklares gjennom forhandlingene om erstatning for de enkelte områdene. Vern av skog blir vanligvis sett på som positivt som sikring mot ras. Flere verneområder i Innlandet er tilbudt for vern der rasfare har vært en av begrunnelsene for et slikt tilbud. Statsforvalteren har vært i kontakt med NVE om faren for ras og skred i bratt terreng. På generelt grunnlag blir det sagt at et ordinært drevet skogbruk med mer eller mindre ensaldrede monokulturer, flatehogster og anleggelse av veger/driftsveger og forekomst av kjørespor som regel blir sett på som en større utfordring for ras/rasfare enn å la det ligge urørt gjennom vern. Det beste for slike rasutsatte områder vil enkelt sagt være et forsiktig motormanuelt skogbruk med plukkhogst. Dette er som regel ikke et aktuelt for et regningssvarende skogbruk. Åsli, slik

det framstår i dag, har forutsetninger for å bli en nokså fleraldret og flersjiktet skog som står seg godt mot ras og skred. Skogen i Turrind er høgereliggende og forekommer i stor grad på lågere og midlere boniteter. Tømmervolum og kvaliteter er som regel betydelig lågere enn på gode boniteter nede i bygda og låglandet. De negative konsekvensene for skogproduksjon og tømmerutgang vil bl.a. derfor vanligvis bli sett på som større ved vern av høgbonitetsskog i låglandet enn lågbonitetsskog i høgereliggende områder selv om det finnes grunnlag for spesialvirke også i sistnevnte områder. Vi kan ikke se at det er noen «automatikk» i at områder som tilbys for frivillig vern i stedet ville kunne bli tilbudt for salg i markedet, og eventuelt bli kjøpt av lokale som tilleggsskog. Konesjonsspørsmålet må også vurderes i slike saker. Utvidelsen av Turrind har fått verneverdien *regionalt verdifullt* **. Dette er tilstrekkelige kvaliteter til å kunne vernes i medhold av naturmangfoldloven som et naturreservat. En betydelig kvalitet ved dette området er at det gjennom utvidelsen blir et såkalt «storområde», dvs. større enn 10 km². Slike områder blir sett på som spesielt verdifulle i skogvernsammenheng, og Turrind vil bli et viktig område i nettverket av slike storområder. Avgrensingen og arronderingen av Turrind kunne ha vært bedre, men dette er tilpasset de skoglige forholdene, naturforhold og verneverdier i tillegg til ønsker fra grunneierne. Vi ser at det kunne ha vært en fordel med lengre høringsfrister, men dette er avhengig av framdrift og frister i verneprosessene, jf. at høringsfristene i slike saker i naturmangfoldloven er satt til minimum 2 måneder. Nordre Land kommune og Statsforvalteren har i lengre tid hatt kontakt om et møte for å gå gjennom skogvernet i kommunen. Statsforvalteren vil under denne høringsperioden på nytt ta et initiativ til et slikt møte.

Søndre Land kommune opplyser at de inntil og innenfor området Ånes i dag har etablert et vannverk (grunnvannsbrønn) som forsyner ca. 1000 pe i Odnos og Fluberg med vann. For å sikre vedlikehold og framtidig drift av dette, ønsker kommunen å få mulighet til å kunne etablere to nye brønner i nordvestre del av det foreslåtte verneområdet for uttak av drikkevann, og bruke de uttakspunktene som benyttes i dag til avlastingspunkter for bakketrykk i grunnen ved flomstor vannføring med utpumping tilbake i elv. I tillegg må kommunen få mulighet til å kunne vedlikeholde flomvullen som ble etablert på nordsida av elva etter flommen i 2007, for sikring av brønner og flomvern. Kommunen har også en kloakkpumpestasjon for bolighus i området som må kunne driftes og vedlikeholdes.

Statsforvalterens kommentar: I utkast til verneforskrift for Ånes naturreservat er det tatt inn et generelt unntak for vedlikehold av eksisterende vannverk, flomverk, kloakkpumpestasjon og atkomstvegen til anleggene. Motorisert ferdsel på bilvegen vil bli tillatt. Etter søknad kan det også gis tillatelse til nødvendig hogst og rydding av vegetasjon rundt anleggene. Det er i tillegg tatt inn en bestemmelse i verneforskriften som hjemler etablering av nye grunnvannsbrønner. Ved en slik søknad må nødvendigheten av å plassere disse brønnene innenfor et verneområde vurderes, dvs. om det finnes alternative plasseringer utenfor, og eventuelt på hvilke vilkår en slik tillatelse kan gis.

Bjørn Rustestuen og Geir Tåje viser til en pantebok ved Hadeland, Land og Valdres sorenskriverkontor fra 1780-1803 som omhandler deling og sameierrettigheter i deler av det eksisterende samt foreslåtte utvida Turrind naturreservat. De mener disse rettighetene ikke er hensyntatt i saken om vern.

Statsforvalterens kommentarer: Dette innspillet er av privatrettslig karakter. Det er fra Statsforvalteren sin side noe uklart hva saken egentlig dreier seg om, og om dette eventuelt vil kunne ha noen betydning for saken om frivillig vern av det aktuelle området. Gjennom denne høringen av verneforslaget vil Rustestuen og Tåje bli oppfordret til å konkretisere hvilke rettigheter og krav de mener å ha, og på hvilken måte de mener dette vil kunne få betydning for vernespørsmålet.

Saksbehandling

Foreliggende forslag til verneområder er utarbeidet på bakgrunn av drøftinger og forhandlinger med grunneierne og andre rettighetshavere, samt øvrige mottatte innspill fra blant annet oppstartmeldingene (jf. uttalelsene under) og de naturfaglige registreringene. De berørte kommunene har fått melding om oppstart.

Det er utarbeidet egne verneforskrifter tilpasset hvert enkelt område. Disse verneforskriftene og en mer presis avgrensning av områdene vil være gjenstand for drøftinger med grunneierne og andre rettighetshavere under høring.

I naturreservatene vil hele økosystemet bli fredet, det vil si alle planter og dyr og de økologiske prosessene i området. Alle inngrep i området vil i utgangspunktet være forbudt inkludert skogsdrift og motorferdsel. Beiting, jakt, fiske og sanking av bær og sopp vil fortsatt være tillatt. Verneforskriftene kan eventuelt tilpasses ytterligere etter høring. Det er derfor viktig at høringsinstansene ser på verneforskriften for det enkelte område.

Statsforvalteren i Innlandet har ansvaret for denne felles lokale og sentrale høringa. Denne høringsprosessen vil gi alle aktuelle parter mulighet til å komme med sine synspunkter på det foreliggende utkastet til verneplanen. Alle uttalelser vil bli lagt ved saken helt til sluttbehandlingen i Regjeringen.

I etterkant av høringen kan Statsforvalteren gjøre eventuelle justeringer av verneforslagene på bakgrunn av høring. Deretter sender Statsforvalteren verneplanen med sin tilråding til Miljødirektoratet som så gir sin tilråding til Klima- og miljødepartementet (KLD). KLD gjennomgår direktoratets anbefaling og legger endelig forslag til verneplan fram for Regjeringen. Vernevedtak fattes som kongelig resolusjon i statsråd.

Verneplanens omfang

Gjennom dette dokumentet høres det i alt ca. 14 534 dekar hvorav ca. 11 773 dekar er produktiv skog, se tabellen nedenfor. Denne høringen omfatter også endringer i eksisterende vernegrenser for både Eiksrud naturreservat og Rotnedalen naturreservat.

Område	Kommune	Totalareal (daa)	Areal produktiv skog (daa)	Skogareal (daa)	Moh.	Verneverdi
Utv. Breie	Etnedal	303	171	208	895-970	*(**)
Utv. Eriksrud	Gjøvik	74	74	74	195-340	***
Høkleberget	Gran	1074	1043	1062	150-430	**
Viertjenna	Grue	757	664	660	240-270	**
Kjøremslia	Nord-Fron	1167	1071	1167	280-750	5
Åsli	Nordre Land	872	849	865	320-725	**
Utv. Turrind	Nordre Land	7484	5364	5900	660-855	**
Årneslia	Ringebu	903	810	899	225-830	**
Liberget	Ringsaker	217	217	217	180-424	**_***
Bjønndalen og Kompåsmyra	Ringsaker	352	307	307	500-690	**
Leine og Mælumsberget	Ringsaker	331	256	256	250-320	A/B
Utv. Kvannskardkletten	Stor-Elvdal	603	580	594	523-737	****
Ånes	Søndre Land	55	55	55	135-150	**
Korpekløvet	Sør-Aurdal	342	312	338	360-665	**

Høring

Verneforslagene sendes med dette på høring. Alle som måtte ønske det, kan komme med innspill og merknader til forslagene. Statsforvalteren ber spesielt om synspunkter på følgende:

- Eventuelle konflikter med andre interesser. Vi ber om at eventuelle konflikter beskrives mest mulig konkret, for eksempel hvilken del av området det særlig er knyttet konflikt til, og hvilke justeringer av bestemmelser i verneforskriften som vil være nødvendig for å løse eller redusere konflikten.
- Avgrensning av de aktuelle områdene.
- Synspunkter på verneforskriften og eventuelle merknader til spesielle forhold i det enkelte område. Også her ber vi om mest mulig konkrete opplysninger og forslag til mulige løsninger.
- Om det er behov for skjøtsel og tiltak, samt innspill til forvaltningen av områdene.
- Eventuelle feil i høringsutkastet.

Frist for å avgi uttalelse settes til **20. februar 2023**. Dere finner alle høringsdokumenter på vår hjemmeside www.statsforvalteren.no/Innlandet i tillegg til at alle avgrensinger er tilgjengelige i databasen Naturbase: www.kart.naturbase.no.

Eventuelle uttalelser sendes:

Statsforvalteren i Innlandet,

Postboks 987,

2604 Lillehammer

eller på e-post til: sfinpost@statsforvalteren.no.

Områdebeskrivelser med forslag til verneforskrift og kart

Utvidelse Breie naturreservat

Kommune: Etnedal

Verneverdi: *(**)

Areal: 303 dekar

Berørte eiendommer: 137/2

Områdebeskrivelse og naturverdier

Området ligger nord for Tonsåsen ved Nordfjellstølen og Fjellskinnberget, og er en utvidelse av eksisterende Breie naturreservat. Arealet utgjøres av høyereliggende skog- og myrområde opp til og med tregrensa av Fjellskinnberget. Området ligger i høydelaget 895-970 moh. i nordboreal sone, og vil sammen med eksisterende naturreservat på ca. 2650 daa bli et godt arrondert område.

Arealet har relativt stor topografisk variasjon i form av skogkledte koller, bekkedaler, flate myrområder og bratte bergskrenter og rasmarker. Området har middels rik til rik berggrunn og tynne til middels tykke løsmassedekker. Området domineres av skogarealer med lav til middels bonitet. Vegetasjonen er ganske variert med innslag av både rike og fattige skogtyper og myrtyper samt rik rasmarksvegetasjon. Gran og bjørk er dominerende treslag mens rogn, osp, selje og furu forekommer i svært sparsomme mengder. Berggrunnen og topografien gir et rikt innslag av karplanter, særlig i de beitepåvirkede rasmarene og bergskrentene nedenfor Fjellskinnberget.

Skogen i området varierer en del i alder, fra halvgammel til gammel skog med middels til tydelig sjiktning. Skogen er ganske lysåpen og har et grasdominert feltsjikt som vitner om gammel beitepåvirkning. Det er generelt lite dødved i skogen, men enkelte grove læger i forskjellige nedbrytningsstadier finnes spredt. Den eldste og mest sjiktede granskogen står under Fjellskinnberget. Lenger sør er skogen yngre og mer homogen, og med kun spredt, dødved i mestedels små dimensjoner og lite nedbrutt. Skogen er ikke påvirket av moderne skogsdrift, men granskogen har tidligere blitt plukk- og gjennomhogget.

Det er avgrensa to kjerneområder/naturtyper med rik barskog med utformingen lågurtgranskog med verdi C, og sørvendt berg- og rasmare med verdi B. Dette utgjør ca. 20 % av den foreslåtte utvidelsen, som nesten i sin helhet likevel er vurdert som verneverdig i kartleggingen. Det er registrert tre rødlistearter i området (alle NT, to hengelav og en karplante) samt enkelte kravfulle kulturmarksarter.

Når det gjelder mangeloppfyllelse i skogvernet scorer arealet isolert sett nok så lavt. Området er i stor grad urørt de siste tiårene, men scorer lavt som gammelskog på grunn av gamle gjennomhogster og seterdrift. Det scorer i stedet ganske høyt på rikhet,

topografisk variasjon og vegetasjonsvariasjon, men artsmangfoldet er ikke særlig rikt. De største verdiene er knyttet til kjerneområdene med høgstaudegranskog og raseng sør for Fjellskinnberget. Arealet må imidlertid sees i sammenheng med eksisterende Breie naturreservat, og vil her tilføre rike skogtyper, myrtyper og beitepåvirkede rasmarktyper som ikke finnes fra før. Det vil også øke størrelsen, robustheten og både høgde- og rikhetsgradienten av det eksisterende naturreservat, som allerede er et viktig bidrag til representativiteten av skogen i denne regionen.

Verneformål

Formålet med forskriften er å bevare en bestemt type natur i form av et relativt stort naturskogsområde med en god økologisk variasjon, med rike skogtyper, andre rike naturtyper og næringskrevende vegetasjonsutforminger, samt med stordimensjonert gammel granskog og rikelig med hengelav og andre sjeldne arter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Etna Nett AS (tidligere Vokks Nett AS) har områdekonsesjon i området, og eier et 22 kV distribusjonsnett som går inn i den foreslåtte utvidelsen. Drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av denne er ivaretatt med standard bestemmelser i verneforskriften, se omtale ovenfor i dette dokumentet.

En gammel traktorveg/skiløype krysser området fra øst-vest nord for Fjellstølmyre. Traseen er avmerka på vernekartet som traktorveg. Vedlikehold av denne samt merking, rydding, vedlikehold og oppkjøring av skiløyper er ivaretatt gjennom bestemmelser i verneforskriften.

Fjellstølmyre er berørt av noen få, eldre grøfter. Grøftene er godt synlige på LIDAR-kart, og bør vurderes restaurert gjennom det pågående nasjonale myr- og våtmarksrestaureringsprosjektet i regi av Miljødirektoratet.

Planstatus

Området ligger i LNFR-område i gjeldende kommuneplan for Etnedal kommune. En liten del i vest ligger innenfor ras- og skredfare område.

Området berøres så vidt av reguleringsplan for Nordfjellstølen vedtatt i 2015. Foreslått vernegrense sammenfaller med en grense for en hyttetomt, men arealet som overlapper med foreslått verneområde er avmerka som LNFR-område i reguleringsplan, og skulle sånn sett være uproblematisk. Vi ber likevel kommunen om å se på dette spesielt.

Merknader

Det er inngått avtale om frivillig vern mellom grunneier og Miljødirektoratet.

Forskrift om vern av Breie naturreservat, Etnedal og Nord-Aurdal kommuner, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare en bestemt type natur i form av et relativt stort naturskogsområde med en god økologisk variasjon, med rike skogtyper, andre rike naturtyper og næringskrevende vegetasjonsutforminger, samt med stordimensjonert gammel granskog og rikelig med hengelav og andre sjeldne arter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Etnedal kommune: 136/1, 136/6, 136/7, 136/11, 137/2. Nord-Aurdal kommune: 103/9.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 2955 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Etnedal kommune og Nord-Aurdal kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., [opplag av båter], framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og

annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende

- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende bygg, traktorveg og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegen som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet
- e. beiting
- f. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt
- g. bålbrekking med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk
- h. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende kraftledning i verneområdet
- i. oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. ridning og bruk av hest og kjerre er forbudt utenom på eksisterende traktorveg avmerket på vernekartet

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-,

rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på eksisterende traktorveg avmerket på vernekartet
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. nødvendig motorisert ferdsel for oppkjøring av eksisterende skiløyper etter standarden på vernetidspunktet
- e. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- f. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- d. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, skiløyper og gamle ferdselsveger
- e. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- h. utsetting av saltsteiner
- i. ridning langs bestemte traseer
- j. oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4

- k. nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledning.
- l. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og § 7 bokstav a, b, c, d, g og h.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

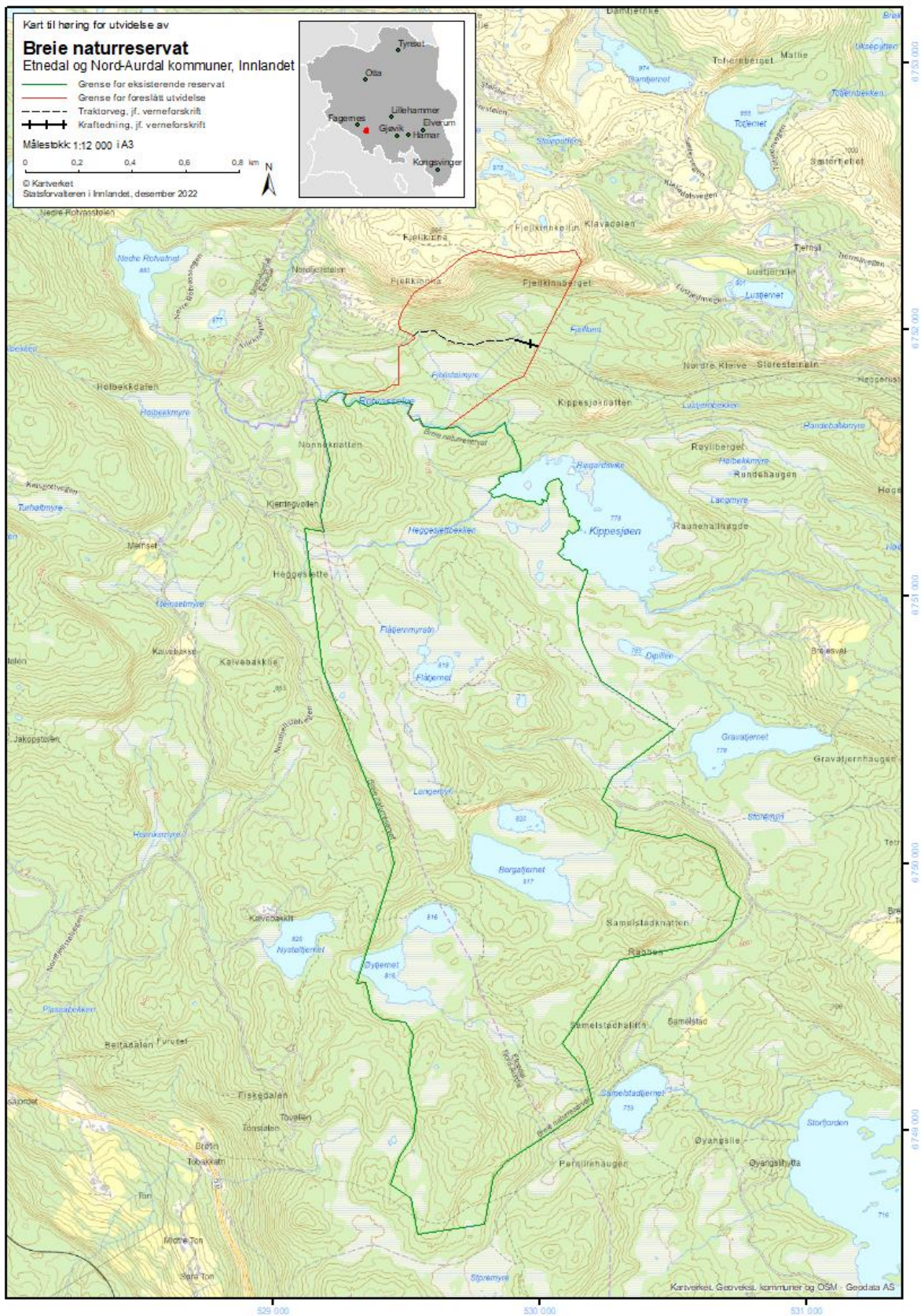
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 15. desember 2017 nr. 2079 om vern av Breie naturreservat, Etnedal og Nord-Aurdal kommuner, Oppland.

Kart utvidelse Breie

Utvidelse Eriksrud naturreservat

Kommune: Gjøvik

Verneverdi: ***

Areal: 74 dekar

Berørte eiendommer: 186/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Utvidelse av Eriksrud naturreservat ligger i den bratte østvendte lisida sør for Eriksrudberga, på vestsiden av Mjøsa rett nord for Mjøsbrua, nord i Gjøvik kommune. Avgrenset tilbudsområde ligger sør for eksisterende naturreservat. Tilbudsområdet omfatter kun en mindre del av den sammenhengende gammelskogen i den lange lisida området er en del av. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone i høgdelaget ca. 195-340 moh.

Lokalklimaet er varmt og tørt. Terrenget i hele lisida er brattlendt og heterogent; jevnbratte hellinger veksler med brattskrenter, bergvegger og rasmark. Storparten av lia har gammelskog som i hovedsak ikke er påvirket i nyere tid (men foruten rasmarksskogen opplagt en del utnyttet i gamle dager). Dette er et lite «spesialområde» med høye kvaliteter knyttet til velutviklet kalkgranskog, kalklindeskog, gammel lavlandsgran-blandingsskog og gammel rasmarks-edellauvskog, som i tillegg har til dels godt utviklet naturskogstilstand med høye naturkogskvaliteter (ikke minst med gamle mosegrodde edellauvtrær og mye dødved bl.a. av lind). Edellauvskogen er uvanlig velutviklet til å være en utpreget innlandsutpost for slik skog. Sammen med eksisterende naturreservat er den nordre delen av arealet den eneste sikre, veldokumenterte forekomsten av kalklindeskog nord for Tyrifjorden. Flere lindetrær måler 60 cm diameter i brysthøyde, og enkelte har hulheter ved basis. Det er også en god del dødved av alle treslag, mest bemerkelsesverdig er mye dødved av lind i tilsynelatende alle nedbrytningsstadier.

Hele området dekkes av naturtyper med verdi A/svært viktig etter DN håndbok 13 metoden. Artsmangfoldet er utvilsomt rikt, særlig av kalkskogs-mykorrhizasopp, men dette er foreløpig mangelfullt dokumentert (hittil påvist 5 rødlistearter, alle NT) (4 vedsopp, 1 lav). Av rødlistede naturtyper har området høy dekning av kalkgranskog (VU) og kalkedellauvskog (i form av kalklindeskog) (EN).

Selv om arealet er lite, vurderes området å oppfylle viktige skogvern mangler i høy grad. Av mangelnaturtyper (prioriterte skogtyper og ansvarsskogtyper) inngår kalkgranskog og rik lågurtgranskog, rik edellauvskog og lavlands-naturskog. Av viktige generelle mangler omfattes rikskog (rik lågurtgranskog, kalkgranskog, rik edellauvskog), lavlandsskog, gammel naturskog, og rikt arts mangfold (trolig høy grad). Regionen har lav vernedekning av lavlandsskog og området vil derfor kunne være et bidrag til å bedre representativiteten i geografisk dekning av skogvernet. Det har også en særlig stilling

ved å representere en isolert utpost for rik edellauvskog og særlig for kalklindeskog, og er derfor viktig for å dekke inn variasjonsbredden av slik skog.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en høgproduktiv og rik blandingskog i til dels rasmark bestående blant annet av rene bestand av alm-lindeskog med dominans av lind. Naturskogen er flersjiktet med mange gamle trær, kontinuitet i død ved og stedvis mye læger. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for svært mange truede arter fra mange organismegrupper, særlig sopp og karplanter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Elvia AS har områdekonsesjon og eier et 11 kV distribusjonsnett som krysser området med oppslag av ungt lauvkratt. Det er i utkast til verneforskrift tatt inn standard bestemmelser for drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av det aktuelle nettanlegget. Vi viser ellers til våre kommentarer foran i dokumentet til dette.

Øverst i lia i sørvest står et gammelt piggrådgerde i overgangen mellom den brattlendte naturskogen nedi lia og noe slakere gran-kulturskog på oversiden. Kulturskogen er i hogstklasse 5 og kanskje plantet på gammel beitemark.

Planstatus

Området ligger i LNFR-område i gjeldende kommuneplan for Gjøvik kommune. Store deler av arealet er innenfor faresone for ras og skred.

Merknader

Gjøvik kommune er forvaltningsmyndighet i Eriksrud naturreservat.

Det er inngått avtale om frivillig vern mellom grunneier og Miljødirektoratet.

På vernetidspunktet i 1981 for det eksisterende naturreservatet ble det benyttet et kartgrunnlag (økonomisk kartverk) som ikke var oppdatert på den da allerede utbedrede vegtraseen (fylkesvegen) i området. Vernegrensa framstår derfor nå på kartverkene som den går inn i Eriksrudvegen (fylkesvegen) forbi området. Dette vil vi nå rette opp som en del av høringen av forslaget om utvidelse av naturreservatet. Forslaget om endring av grense ved eksisterende naturreservat går ut på at denne skal følge eiendomsgrensa mellom den private eiendommen gnr./bnr. 186/19 og Statens vegvesen sin eiendom gnr./bnr. 257/36. Det vises til vedlagte kart.

Forskrift om vern av Eriksrud naturreservat, Gjøvik kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en høgproduktiv og rik blandingsskog i til dels rasmark bestående blant annet av rene bestand av alm-lindeskog med dominans av lind. Naturskogen er flersjiktet med mange gamle trær, kontinuitet i død ved og stedvis mye læger. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for svært mange truede arter fra mange organismegrupper, særlig sopp og karplanter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Gjøvik kommune: 186/1, 186/19.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 89 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Gjøvik kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., [opplag av båter], framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av

kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende

- d. bruk av naturreservatet til teltleirer og større arrangementer er forbudt

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet
- e. beiting
- f. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt
- g. bålbrekking med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk
- h. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende kraftledning i verneområdet
- i. oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. bruk av sykkel og hest og kjerre samt riding er forbudt utenom på stier

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdelsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt
- c. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- d. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdelsveger
- e. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- h. utsetting av saltstein
- i. skjøtsel av randsoner mot dyrket mark og kulturbeiter
- j. oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4
- k. nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledning.
- l. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og § 7 bokstav a, b, c, d, g, h og i.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom

sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

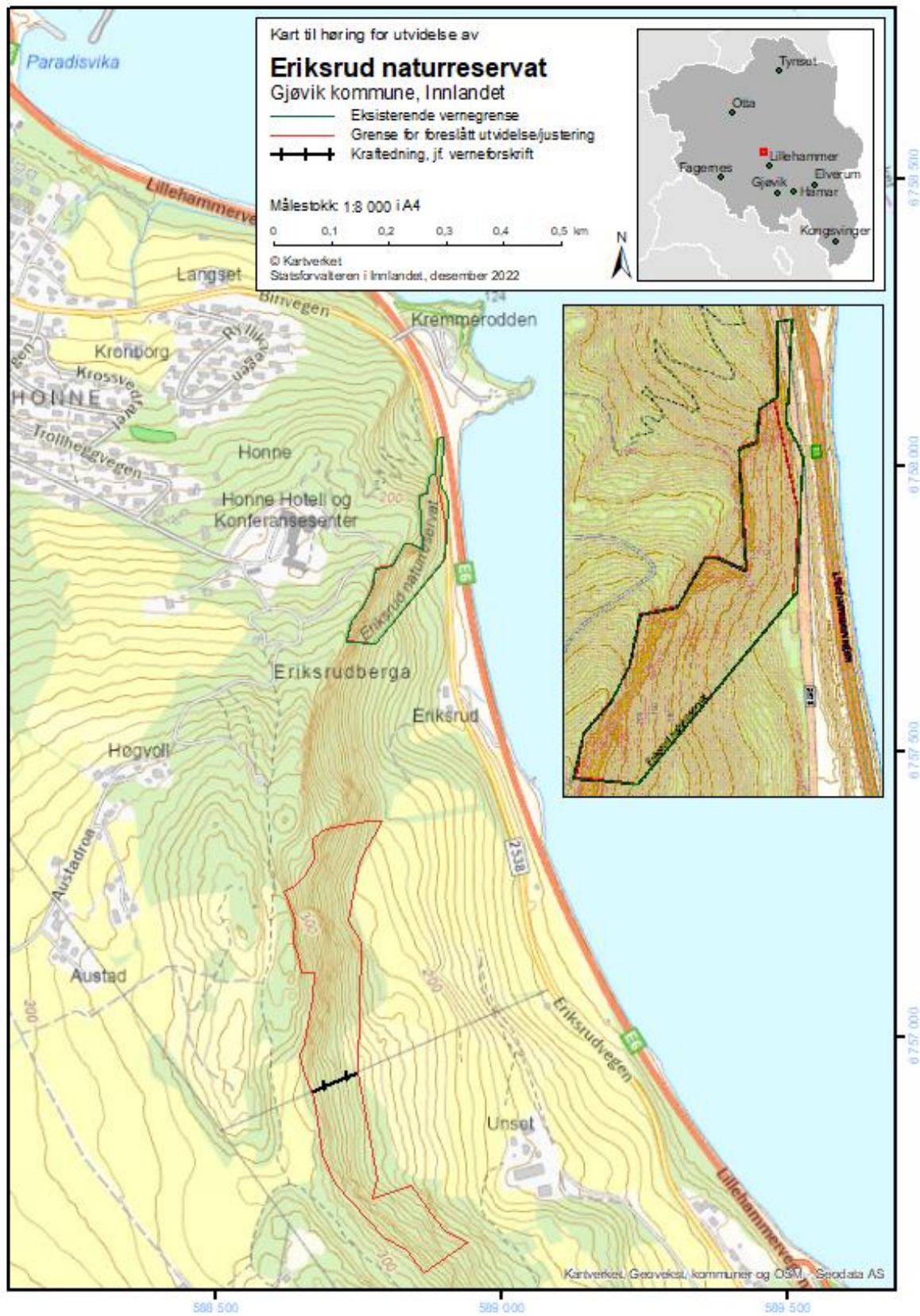
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 4. september 1981 nr. 4752 om vern av Eriksrud naturreservat, Gjøvik kommune, Oppland.

Kart Eriksrud

Høkleberget

Kommune: Gran

Verneverdi: **

Areal: 1074 dekar

Berørte eiendommer: 20/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Området ligger ved Horn på østsida av Randsfjorden på grensa til Søndre Land kommune. Store deler av området er sørvendt. Lisidene er for det meste nokså slake, men med flere innslag av små berg og knauser i tillegg til høye bergvegger på ca. 25-30 meter. Den topografiske variasjonen vurderes som nokså høg. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone i høgdelaget ca. 150-430 moh. Området er godt arrondert. Arealer med yngre skog er tatt med for å bedre arronderingen.

Skogen i store deler av området er nokså produktiv med betydelige arealer med middels og til dels høg bonitet. Hele området er dominert av tørre vegetasjonstyper, men med innslag av myr i de øvre deler. Lyngskog med furu dominerer i de grunnlendte øvre delene, mens rikere granskog, til dels lågurtgranskog, dominerer i midtre og nedre deler. Eldre furu- og granskog utgjør kjernen i området der det er en del furu eldre enn 250 år. I furuskogene er det noe dødved og gadd i partier. I granskogene finnes mer dødved og skogen har begynt å gå i sammenbrudd. Kontinuiteten vurderes som låg. Prosessen mot naturskogpreg er ganske framskreden i partier, og noen deler må betraktes som naturskog allerede i dag.

Det er påvist et relativt beskjedent mangfold av sjeldne og trua arter i området. Dette skyldes bl.a. dårlige forhold for sopp under kartlegginga. Det er kun påvist en rødlisteart av sopp. Potensialet for sjeldne og trua sopp er godt. Det samme gjelder for insekter. Utvalget av arter blant lav, moser og karplanter er lågt. Det hekker klippehekkende rovfugl og andre rovfuglarter i området.

Høkleberget fyller viktige mangler i skogvernarbeidet, herunder rike barskoger og biologisk gammel skog i låglandet, samt at restaureringspotensialet for arealer på høg bonitet er stort over en kort til middels lang tidshorison. Området er dessuten viktig som en del av et økologisk nettverk og for representativitet for skogområder langs Randsfjorden.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en til dels rik og gammel naturbarskog i lavlandet som er dominert av tørre vegetasjonstyper i et varmt mikroklima, der det stedvis også er en god del dødved i form av læger og gadd. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er og har potensialet som et leveområde for sjeldne og sårbare arter i flere organismegrupper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk. Avgrensingen av verneforslaget innebærer at et skogareal blir liggende inneklemt uten annen atkomst på eiendommen enn gjennom det foreslåtte verneområdet. Det er derfor tatt inn en bestemmelse under § 7 i verneforskriften som hjemler motorisert ferdsel for drift av skogen og utfrakt av tømmer gjennom naturreservatet langs en trasé som er avmerket på vernekartet.

Det er to gamle veger som går gjennom området som samtidig er viktige kulturminner. Dette er Gamle Bergenske hovedveg i nedre del av området, som går gjennom Hornskleiva, og den enda eldre vegen, Postvegen, gjennom Gammelkleiva, i de øvre deler av området. Vedlikehold, skjøtsel og istandsetting av disse kulturminnene er hjemlet i verneforskriften. Forvaltningsmyndigheten for verneområdet vil inngå et samarbeid med kulturvernmyndighetene om dette. Vi viser ellers til vår kommentar foran i dokumentet til dette.

I søndre del av området, nedenunder Høkleberget, ligger det en gammel, forseggjort hesteveg som vil kunne vedlikeholdes som en gammel ferdselsveg. Denne vegen kan også ses på som et kulturminne slik at den også kan vedlikeholdes og istandsettes etter denne bestemmelsen i verneforskriften § 7.

Området er mye brukt til friluftsliv/turbruk. Det går flere stier i området. Postvegen blir særlig mye benyttet sammen med stien fra denne, Gammelkleiva, via Utsikten og bort til Høkleberget. Tillatelse til vedlikehold av stinettet vil bli gitt som flerårige tillatelser.

Det er i verneforskriften lagt til grunn at den motoriserte ferdselen på Gamle Bergenske hovedveg, som betraktes som en bilveg, ikke skal reguleres gjennom bestemmelser i denne forskriften. Motorisert ferdsel på denne blir derfor regulert av vegeier/rettighetshavere.

Glitre Energi Nett har en 22 kV kraftledning som går gjennom området. Det er i utkast til verneforskrift tatt inn standard bestemmelser for drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av det aktuelle nettanlegget. Vi viser ellers til våre kommentarer foran i dokumentet til dette.

I vestre del grenser verneforslaget til fylkesveg 34 over en strekning på ca. 360 meter. Grense for verneforslaget slik denne foreligger til høring, er lagt i eiendomsgrensa mellom privat eiendom og Innlandet fylkeskommune (vegeiendommen). Denne grensa kommer svært nær selve vegen. Forslag til vernegrense på denne strekningen bør ses nærmere på i forbindelse med høringa. Oppe på berget i dette området er det etablert gjerde og rassikringsnett. I verneforskriften § 7 er det tatt inn bestemmelser av hensyn til fylkesvegen som hjemler tiltak mot ras og skred, rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko og nødvendige tiltak innenfor verneområdet for vedlikehold av vegen.

Planstatus

Området ligger i LNFR-område i gjeldende kommuneplan for Gran kommune. Deler inngår i faresoner for ras og skred.

Merknader

Grunneier har underskrevet framforhandlet avtale.

I dialog og etter ønske fra grunneier er det gjort noen endringer i forslag til vernegrense sammenlignet med den naturfaglige rapporten. Dette gjelder arealer som er tatt ut og utvidelser. Endringene er gjort i nedkant i sørvest, i nedre del sentralt i området, ved Høkleberget og i nordøst. Endringene gir bl.a. en bedre arrondering og et mer helhetlig område som fanger bedre opp høgdegradienten (utvidelser både i nedkant og overkant).

Siden det hekker rovfugl i området som er spesielt sårbar for forstyrrelser i hekketida, og området er mye brukt i friluftssammenheng, er det i tillegg til et forbud mot større arrangementer også satt et forbud mot teltleirer.

Forskrift om vern av Høkleberget naturreservat, Gran kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en til dels rik og gammel naturbarskog i lavlandet som er dominert av tørre vegetasjonstyper i et varmt mikroklima, der det stedvis også er en god del dødved i form av læger og gadd. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er og har potensialet som et leveområde for sjeldne og sårbare arter i flere organismegrupper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Gran kommune: 20/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1074 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Gran kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., [opplag av båter], framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til teltleirer og større arrangementer er forbudt

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av Gamle Bergenske hovedveg og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Veggen som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet
- e. beiting
- f. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt
- g. bålrensning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk
- h. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende kraftledning i verneområdet
- i. oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. bruk av sykkel og hest og kjerre samt riding er forbudt utenom på stier og på eksisterende veg avmerket på vernekartet

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og villsvin med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort, bjørn og villsvin og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. nødvendig motorisert ferdsel på Gamle Bergenske hovedveg avmerket på vernekartet
- e. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- f. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade

- d. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger
- e. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- h. utsetting av saltstein
- i. tiltak mot ras og skred på fylkesveg 34
- j. rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs fylkesveg 34
- k. nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av fylkesveg 34
- l. nødvendig motorisert ferdsel, fortrinnsvis på frossen og snødekt mark, for drift av skogen og utfrakt av tømmer gjennom naturreservatet langs trasé avmerket på vernekartet
- m. oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4
- n. nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledning.
- o. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og § 7 bokstav a, b, c, d, g, h, i, j og k.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

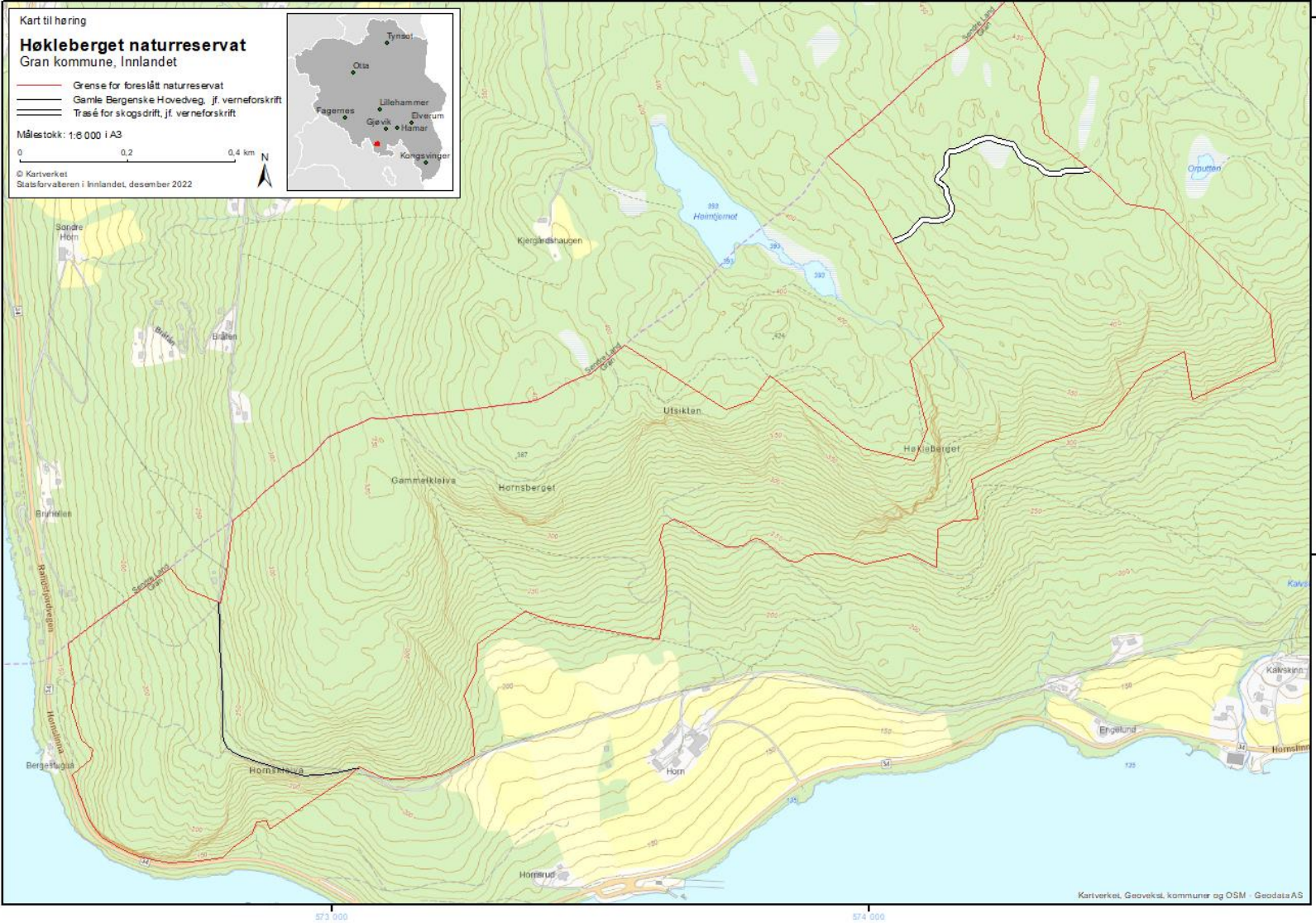
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart Høkleberget

Viertjenna og Rotnedalen

Kommune: Grue

Verneverdi: **

Areal: 757 dekar

Berørte eiendommer: 98/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Rotnedalen naturreservat er et kvartærgeologisk verneområde vernet i 1989 for å ta vare på et naturhistorisk interessant område ed viktige kvartærgeologiske formelementer, blant annet et langt eskersystem som er en viktig del av et større dreneringssystem. Verneområdet er i dag ca. 1371 dekar stort, og det er lov med skogsdrift i verneområdet dersom dette ikke lager varige spor i undergrunnen. Denne høringen foreslår å skille ut et område innenfor Rotnedalen naturreservat til et eget reservat med strengere bestemmelser knyttet til inngrep. Det nye reservatet er ca. 757 dekar stort og er foreslått å hete *Viertjenna naturreservat*.

Naturverdiene vi ønsker å bevare innenfor dette området er knyttet til rik sandfurskog. Skogen er ikke biologisk gammel, men på grunn av at man har spart frøtrær av furu over lang tid, er kontinuiteten bevart for de soppartene som har sopprot (mykorrhiza) med furutrærne. Av slike arter er det funnet blant annet kransmusserong (VU), besk storpigg (NT), teglrød kragemusserong, brungul musserong, billeslørsopp, blå brunpigg, svartsølvpigg, beltesølvpigg og furuskjellpigg. Gubbeskjegg (NT) er også funnet på enkelte trær.

Området vurderes i høy grad å oppfylle viktige skogvernangler. Viertjenna er en av de større kjente forekomstene med rik sandfurskog i gamle Hedmark fylke, og det finnes få vernede sandfurskoger i Innlandet fra før. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av rik sandfurskog og utgjør en spesiell geologisk forekomst av kvartærgeologisk interessante formelementer. Sandfurskog er viktig for en rekke arter, og det er funnet flere rødlistede arter av sopp her.

Viertjenna er et sandfurskogområde langs elva Rotna, med flere synlige eskere som gir området et småkupert preg. Området har flere små tjern, bekker og myrer. Noen av de soppartene som er registrert her er kransmusserong, besk storpigg, teglrød kragemusserong, brungul musserong, billeslørsopp, blå brunpigg, svartsølvpigg, beltesølvpigg og furuskjellpigg.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Det er to kraftlinjer gjennom området, én helt nord i Rotnedalen naturreservat og én helt sør i Viertjenna naturreservat. Det er bilveier i utkanten av begge reservatene i tillegg til en liten stubb inn i Viertjenna naturreservat. Det går også en traktorvei inn til en leirplass med gapahuk og grillhytte i Viertjenna naturreservat. På vestsida av Viertjenna naturreservat, mot elva Rotna, er det ei lita brygge. Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk.

Planstatus

Området ligger innenfor et LNFR-område (landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift) i arealdelen til Grue kommunes kommunedelplan for 2012-2020. Området ligger også som båndleggingszone etter lov om naturvern.

Merknader

Verneforskriften for eksisterende Rotnedalen naturreservat må endres dersom Viertjenna naturreservat skal opprettes som et eget reservat. Verneforskriften er gammel, og inneholder ikke de bestemmelsene som er vanlige å ha med i dagens verneforskrifter. Vi har derfor tatt inn bestemmelser i verneforskriften for Rotnedalen naturreservat knyttet til kraftlinjer i de generelle unntakene fra vernebestemmelsene. Det har ikke vært mulig å legge inn spesifiserte dispensasjonsbestemmelser knyttet til kraftlinjer, siden slike gamle fredningsforskrifter ikke har med dette. Dette må da søkes om etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen. Samtidig har vi justert vernegrensa for å tilpasse denne til det nye reservatet i tillegg til å rette opp noen feilaktigheter langs bilveiene. Berørte eiendommer er også oppdatert. Det reviderte forslaget til verneforskrift for Rotnedalen naturreservat ligger nedenfor forslaget til ny forskrift for Viertjenna naturreservat. Nytt areal for Rotnedalen naturreservat vil bli ca. 563 dekar.

Avtale om vern av Viertjenna naturreservat er signert av grunneier, men ikke ennå av Miljødirektoratet.

Forskrift om vern av Viertjenna naturreservat, Grue kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av rik sandfurskog og utgjør en spesiell geologisk forekomst av kvartærgeologisk interessante formelementer. Sandfurskog er viktig for en rekke arter, og det er funnet flere rødlistede arter av sopp her.

Viertjenna er et sandfurskogområde langs elva Rotna, med flere synlige eskere som gir området et småkupert preg. Området har flere små tjern, bekker og myrer. Noen av de soppartene som er registrert her er kransmusserong, besk storpigge, teglrød

kragemusserong, brungul musserong, billeslørsopp, blå brunpigg, svartsølvpigg, beltesølvpigg og furuskjellpigg.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Grue kommune: 98/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 757 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Grue kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Vedlikehold av eksisterende gapahuker, tre-lavvo, brygge, traktorvei, bilvei og stier i henhold til standard på vernetidspunktet.
- e. Beiting.
- f. Større arrangementer til fots.
- g. Utsetting av saltsteiner i samsvar med gjeldende lovverk.
- h. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.
- i. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.

- j. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- k. Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.
- l. Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende bilvei, traktorvei og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, villsvin og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, villsvin og bjørn med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd b.
- d. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- e. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- f. Felling av trær som utgjør en trussel mot vegsikkerheten.
- g. Nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til leirplassen via eksisterende traktorvei eller på snødekket bakke, jf. vernekart.
- h. Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- i. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.

- j. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d, g og l og § 7 a, b og e.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Forskrift om endring av forskrift 22. desember 1989 nr. 1401 om fredning for Rotnedalen naturreservat, Grue kommune, Hedmark

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62..
Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

I

I forskrift 22. desember 1989 nr. 1401 om fredning for Rotnedalen naturreservat, Grue kommune, Hedmark gjøres følgende endringer:

Punkt I skal lyde:

I medhold av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63 § 8, jfr. § 10 og § 21, § 22 og § 23 er et område i Rotnedalen i Grue kommune, Hedmark ~~Hedmark~~ **Innlandet** fylke fredet som naturreservat ved kgl.res. av 22. desember 1989 under betegnelsen «Rotnedalen naturreservat».

Punkt II skal lyde:

Det fredete området berører følgende gnr./bnr.: 97/2, **97/3, 97/8**, 97/11, 98/1, 108/1, ~~108/3~~.

Naturreservatet dekker et areal på ca. ~~1,3 km²~~ **563 dekar**.

Grensene for naturreservatet framgår av kart ...i målestokk 1:10.000, datert ~~Miljøverndepartementet november 1989~~. Kartet og fredningsforskriftene oppbevares i Grue kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark **Statsforvalteren i Innlandet**, i Direktoratet for naturforvaltning **Miljødirektoratet** og i Miljøverndepartementet **Klima- og miljødepartementet**.

De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka og knekkpunktene bør koordinatfestes.

Punkt V nytt punkt 6, 7 og 8 skal lyde:

6. Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.

7. Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

8. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

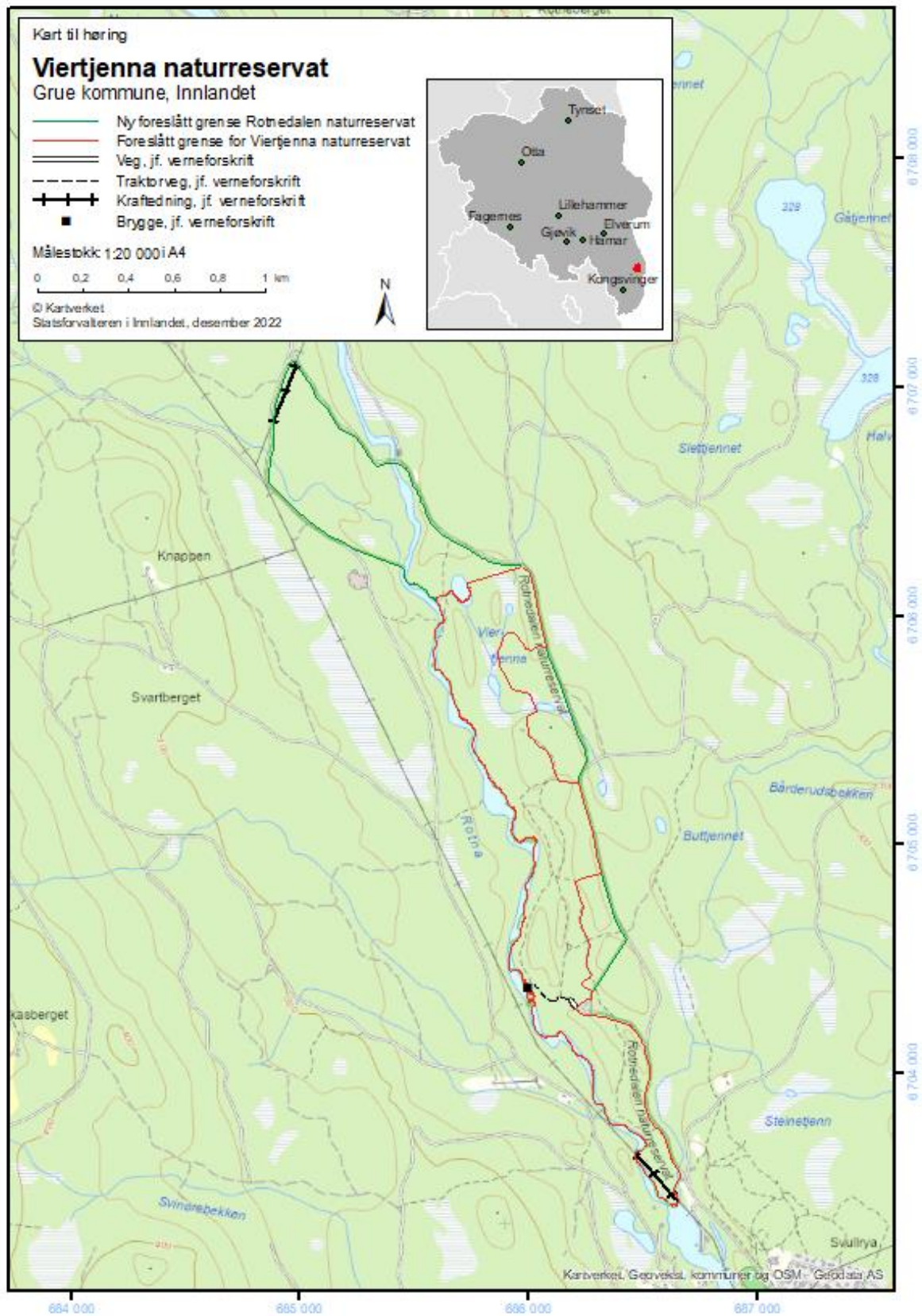
Punkt VIII skal lyde:

Forvaltningen av fredningsforskriftene tillegges Fylkesmannen i Hedmark **Statsforvalteren i Innlandet**.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart Viertjenna og Rotnedalen

Kjøremslia

Kommune: Nord-Fron

Verneverdi: nasjonal (5)

Areal: 1167 dekar

Berørte eiendommer: 331/2, 345/1, 351/4,5, 352/1, 353/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Kjøremslia er ei sørvendt, bratt lisode rett vest for Kvam. Det er et av de største lisode-områdene i Gudbrandsdalens hoveddalføre som er tilnærmet urørt av nyere inngrep i både lengde- og høydegradienten, med unntak av aller nederste del som er berørt av E6-utbygginga. Området ligger i mellomboreal og sørboreal vegetasjonssone i høgdelaget 280-750 moh.

Området ble kartlagt i 2018 i forbindelse med den nasjonale kalkskogkartleggingen i regi av Miljødirektoratet. I kartlegginga ble ca. 1600 daa kartlagt, og 1342 daa av dette arealet ble vurdert som verneverdig av kartlegger. Alt dette verneverdige arealet er ikke med i det nå foreslåtte verneområdet, og noe er også med som ikke ble kartlagt som verneverdig. Likevel er det foreslåtte verneområdet i stor grad overlappende med areal vurdert som verneverdig i kartlegginga, og nærmest alt areal med avgrensa naturtyper/kjerneområder ligger innenfor foreslått vernegrense. Området betraktes derfor som robust og med godt arronderte grenser.

Kjøremslia er ei stor, høy og brattlendt lisode. Selv om den storskala naturmessig framstår som nokså homogen, er småskalavariasjonen stor. Bjørkeskog og furuskog er vanligst, og dekker det meste av lia – dels som ren bestand, dels i blanding – men det er også litt blandingslauvskog, og mindre partier gråorskog. Mye av furuskogen er rik lågurtskog, stedvis nær kalkfurusog. Bjørk- og lauvskogen er også i hovedsak lågurtskog, men en del høgstaudeskog finnes også. Lia har mye berg og en del rasmark, inkl. ganske mye kalkrikt berg, og mange steder er det rike småberg og steinblokker spredt i skogen.

Kjøremslia dekkes av sammenhengende eldre og gammel skog. Selv om i hvert fall nedre-midtre deler av lia har vært betydelig utnyttet i gamle dager med hogst og beite, framstår området i dag som praktisk talt uberørt av nyere inngrep og påvirkning. Området har høy tetthet og mye areal av verdifulle naturmiljøer og et rikt artsmangfold. Tre hoved-naturtyper dekker mye areal og er velutviklet: rik «kalkskogsnær» lågurtfurusog og sandfurusog, rik bjørk- og blandlauvskog av lågurt- og høgstaudetype, og kalkrike bergvegger og -skrenter. Disse er velutviklet og har store naturverdier knyttet til seg. Naturskogs-kvalitetene er ikke store, men både furu og bjørkeskogen har slike kvaliteter. Velutviklet sandfurusog i såpass naturskogs-nær tilstand som finnes øst i området er sjelden både regionalt og nasjonalt. Artsmangfoldet er rikt, med både relativt høyt antall rødlistearter, god spredning på artsgrupper, og sjeldne og spesialiserte arter. Lavforaen på rike bergvegger og steinblokker utmerker

seg, med både kalkbergarter og elfenbenslav-elementet, og området er et av få som har innslag både av det kontinentale «Vågå-elementet» og mer sørlige varmekjære kalkbergarter. Også mosefora, mykorrhizasoppfunga og karplantefora er rik. Det finnes også innslag av interessante vedsopp, og stort potensial for insekter. Hittil er det påvist 22 rødlistearter (1 EN, 4 VU, 17 NT). Rødlistede naturtyper dekker relativt mye areal, godt representerer er både kalk- og lågurtfuruskog (VU), rik sandfuruskog (NT), og tørt kalkrikt berg i kontinentale områder (VU).

Området vurderes i høy grad å oppfylle viktige skogvern mangler. Av mangelnaturtyper (prioriterte skogtyper og ansvarsskogtyper) inngår kalkfuruskog/lågurtfuruskog og sandfuruskog (rik utforming). Av viktige generelle mangler omfattes rike skogtyper, lavlandsskog, internasjonale ansvarsskogtyper og rikt artsmangfold. Variasjonsbredden er høy, og området innehar store deler av de naturtypene som slike lisider i regionen har og bidrar derfor godt til representativiteten i geografisk dekning av skogvernet.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en godt arrondert, variert og rik naturskog med et stort innslag av flere rødlistede naturtyper som kalk- og lågurtfuruskog, rik velutviklet sandfuruskog og tørt kalkrikt berg og rasmare i tillegg til rik bjørk- og blandlauvskog av lågurt- og høgstaudetype. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for en rekke truede og sårbare arter innenfor flere artsgrupper, særlig lav.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Området er bratt, og brukes i begrenset grad til friluftsliv. Unntaket er sør-vest i området der Pilegrimsleden krysser området. Traseen er inntegnet i gjeldende kommuneplan, og også på vernekartet. Det er også tatt hensyn til merking, rydding og vedlikehold av denne i verneforskriften.

Vevig AS har områdekonsesjon i det foreslåtte verneområdet og de eier et 22 kV distribusjonsnett som ligger nært området i sør-østlige del. I utkast til verneforskrift er det tatt inn standard bestemmelser som ivaretar drift og vedlikehold av denne kraftledningen, men ikke til oppgradering og fornying (se nærmere kommentar foran i dokumentet til dette).

Reguleringsplan for ny E6 (E6 Kvam – Sel grense, ikrafttredelse 18. juni 2013) berører området to plasser i sør. Arealformålet i reguleringsplan som berører det foreslåtte verneområdet er her enten «LNFR» eller «Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur. Annen veggrunn – grøntareal». Reguleringsplan er ferdig utbygget, og ut fra flyfoto er det kun en skjæring til en sideveg (landbruksveg) til E6 som så vidt berører det foreslåtte verneområdet. Dette vil grenses ut på endelig vernekart. Vi kan derfor ikke se at det vil bli noen arealkonflikt mellom reguleringsplan og verneområdet.

Direktoratet for mineralforvaltning har påpekt at området berører en liten del av en registrert sand- og grusforekomst. Vår kommentar til dette kan leses foran i dette dokumentet.

Planstatus

Området ligger i LNFR-område i gjeldende kommuneplan for Nord-Fron kommune. Størsteparten av området inngår i ras- og skredfaresone, og rundt to bekkedaler som berører området er det tegnet inn flomfaresoner. Området berøres så vidt av reguleringsplan «E6 Kvam – Sel grense» ned mot E6 i sør, se omtale i avsnittet over.

Merknader

Navnet *Kjøremslia* er av Språkrådet foreslått endret til *Kjøremsberget*. Se kommentarer fra oss om dette foran i dette dokumentet.

Det er inngått avtale om frivillig vern mellom grunneierne og Miljødirektoratet.

Forskrift om vern av Kjøremslia naturreservat, Nord-Fron kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en godt arrondert, variert og rik naturskog med et stort innslag av flere rødlistede naturtyper som kalk- og lågurtfuruskog, rik velutviklet sandfuruskog og tørt kalkrikt berg og rasmark i tillegg til rik bjørk- og blandlauvskog av lågurt- og høgstaudetype. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for en rekke truede og sårbare arter innenfor flere artsgrupper, særlig lav.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nord-Fron kommune: 331/2, 345/1, 351/4, 351/5, 352/1, 353/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1167 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nord-Fron kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., [*opplag av båter*], framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt
- e. brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk
- f. beiting
- g. vedlikehold av eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet
- h. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg inntil verneområdet

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. ridning og bruk av hest og kjerre er forbudt utenom på Pilegrimsleden avmerket på vernekartet
- c. bruk av sykkel er forbudt utenom på eksisterende stier

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg inntil verneområdet. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt
- c. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med andre kjøretøy enn nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- e. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger, herunder Pilegrimsleden avmerket på vernekartet
- f. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- g. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- h. oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- i. utsetting av saltstein
- j. rydding av vegetasjon og andre nødvendige tiltak for vedlikehold av tilgrensende landbruksveger

- k. nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledning inntil verneområdet
- l. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav g og § 7 bokstav a, b, d, e, h, i og j

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

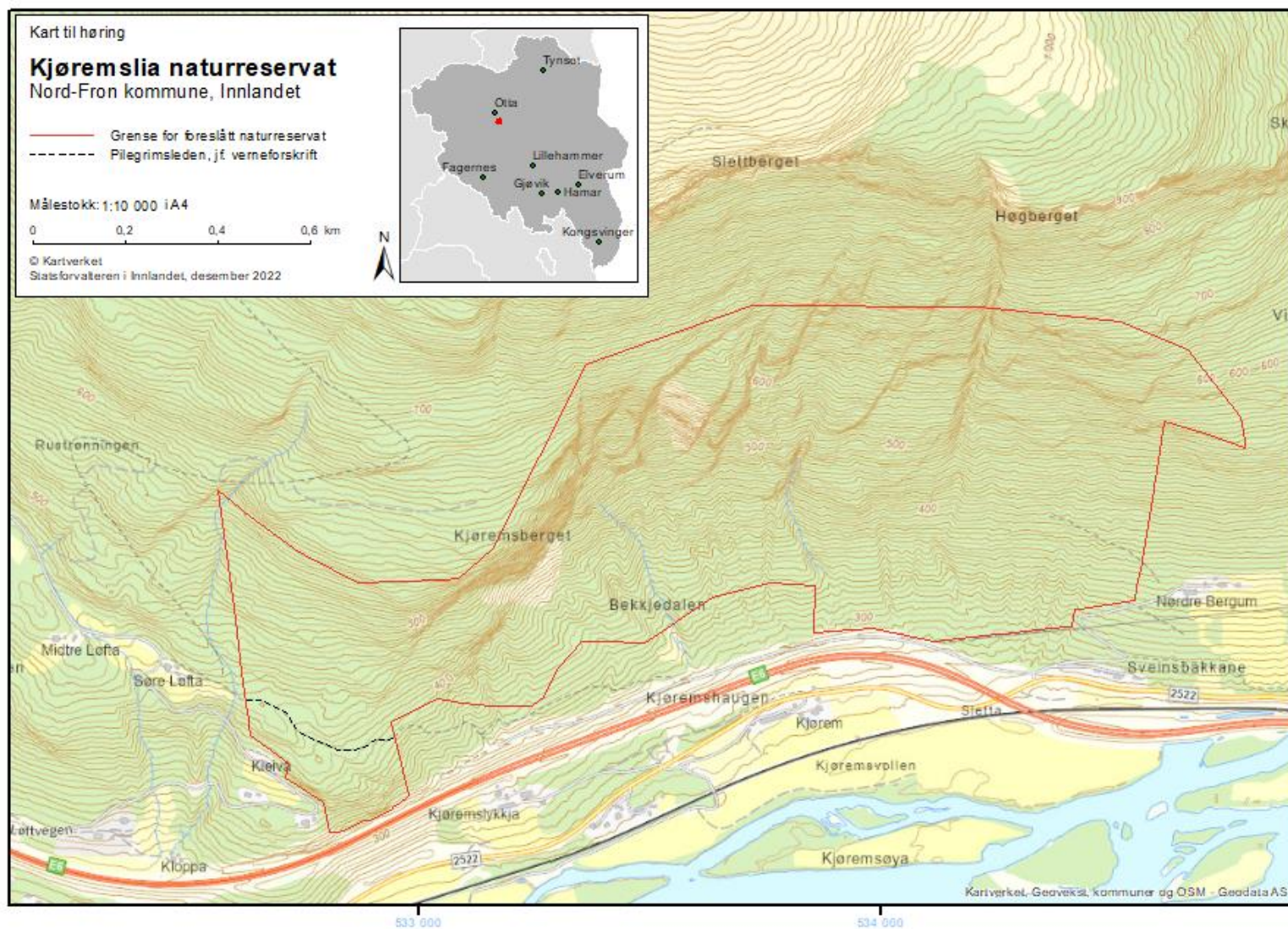
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart Kjøremslia

Åsli

Kommune: Nordre Land

Verneverdi: **

Areal: 872 dekar

Berørte eiendommer: 1/6, 1/7, 2/1, 2/6, 2/7, 2/8, 4/4, 4/6, 4/9, 4/11, 8/2, 9/1, 9/10, 9/18, 9/22, 9/24

Områdebeskrivelse og naturverdier

Åsli ligger i den nordvendte lia på Nordsinni, ca. 10 km vest for Dokka. De øvre delene er til dels svært bratte. Enkelte bergvegger og skrenter finnes spredt. De nedre delene mindre bratte, delvis svakt ravinert. Området ligger i mellomboreal vegetasjonssone i høgdelaget ca. 320-725 moh. Området er godt arrondert.

Området preges av ulike former for humide vegetasjonstyper typiske for barskogområder i regionen. Særlig de nedre delene av området skiller seg ut gjennom nokså mye areal med høgstaudegranskog. Området preges for en stor del av gammel skog. Inne i området er det en lomme med yngre skog. Øvre del av området har for det meste eldre, humid og nokså godt sjiktet granskog på middels bonitet med mange gamle trær. Nedover i lia blir det rikere, og det finnes stedvis store mengder dødved i en grovokst, høgproduktiv og lavtliggende grandominert skog i sammenbrudd. Mye av dødveden er nokså nydannet, men det er stedvis også gode forekomster med middels til godt nedbrutt dødved.

Det er påvist et nokså rikt mangfold med sjeldne og trua arter i området. Det er hovedsakelig knyttet til to typer miljøelementer, dødved eller gamle trær av gran og berg/trær i område med høg luftfuktighet. I deler av området er det påvist store bestander av flere nær truete arter, og det er et godt potensial for å finne flere og mer sjeldne arter vedboende sopp. I alt er det registrert ca. 12 rødlistearter i området.

Åsli har en høg grad av mangeloppfyllelse for mangelnaturtypen biologisk gammel høgbonitetsskog av gran i lavlandet der de største verdiene er knyttet til et lavtliggende kjerneområde ned mot 350 moh. Områdets humiditet og høge produktivitet oppfyller regionale mangler ved skogvernet. Området er dessuten viktig som en del av et økologisk nettverk av flere verneområder i distriktet, samtidig som området utfyller vernekvitetene i dette nettverket.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et område med i hovedsak gammel, fuktig til dels lavereliggende og høgproduktiv granskog med forholdsvis store arealer med død ved som i tillegg har humide og til dels rike bergvegger. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for truete arter innenfor flere artsgrupper, særlig lav.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk.

I nedkant av området går det en skogsbilveg gjennom området, og området grenser her til den gamle Valdresbanen. Det er flere traktorveger i området. Det finnes også hesteveger i området som har kulturhistorisk interesse.

Planstatus

Området ligger i LNFR-område i gjeldende kommuneplan for Nordre Land kommune. Store deler av arealet ligger innenfor faresone for ras og skred.

Merknader

Det er inngått avtale om frivillig vern mellom grunneierne og Miljødirektoratet.

I dialog med grunneierne er det gjort noen endringer i forslag til vernegrense sammenlignet med den naturfaglige rapporten og oppstartmelding. Det er gjort utvidelser ned til Valdresbanen og i de øvre, sørvestre delene av området. Dette gjør at en får med mer lavereliggende og rik skog, og høgdegradienten og arronderingen blir bedre.

Forskrift om vern av Åsli naturreservat, Nordre Land kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et område med i hovedsak gammel, fuktig til dels lavereliggende og høgproduktiv granskog med forholdsvis store arealer med død ved som i tillegg har humide og til dels rike bergvegger. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for truede arter innenfor flere artsgrupper, særlig lav.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nordre Land kommune: 1/6, 1/7, 2/1, 2/6, 2/7, 2/8, 4/4, 4/6, 4/9, 4/11, 8/2, 9/1, 9/10, 9/18, 9/22, 9/24.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 872 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De

nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nordre Land kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., [opplag av båter], framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt
- e. bålrensning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk
- f. beiting
- g. vedlikehold av veg, traktorveger og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Vegen og traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom på stier og på eksisterende veg og traktorveger avmerket på vernekartet

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på traktorveger avmerket på vernekartet
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. nødvendig motorferdsel på veg avmerket på vernekartet
- e. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- e. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger
- f. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- g. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- h. oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- i. utsetting av saltstein
- j. nødvendig opprusting av eksisterende veg avmerket på vernekartet
- k. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav g og § 7 bokstav a, b, d, e, h, i og j.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

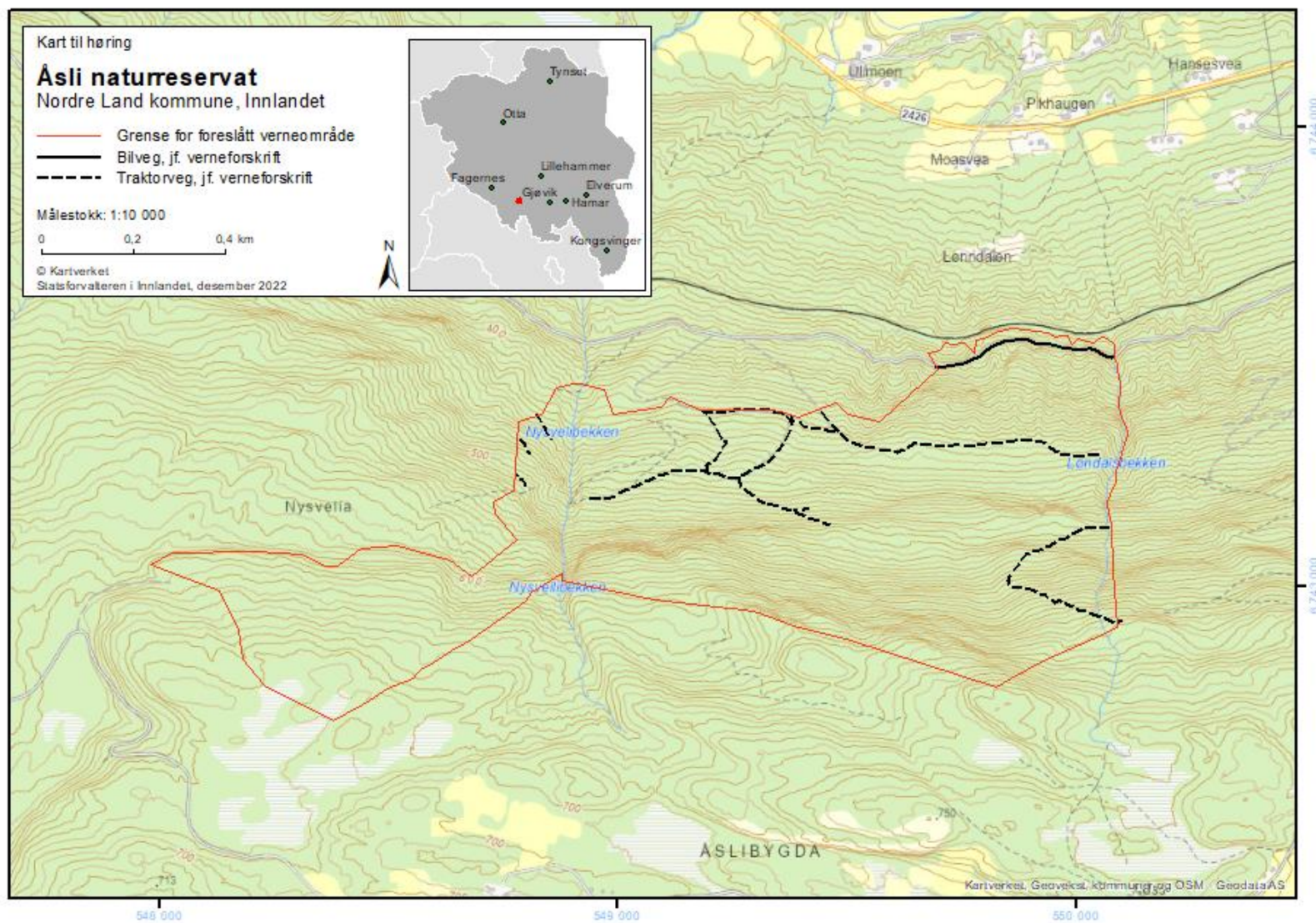
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart Åsli

Utvidelse Turrind naturreservat

Kommune: Nordre Land

Verneverdi: **

Areal: 7484 dekar

Berørte eiendommer: 47/1, 47/3, 47/7, 48/2, 49/3, 65/6, 65/16, 65/23

Områdebeskrivelse og naturverdier

Turrind naturreservat med foreslått utvidelse ligger på åsen nordvest for Dokka, sør for Synnfjell. Utvidelse av Turrind naturreservat mot nord ble kartlagt med navnet Langeråk-Stygghaugen. Området har i verneprosessen også blitt kalt Oalen. Utvidelsen strekker seg fra eksisterende reservat sin nordgrense, oppover langs kommunegrensa til Etnedal frem til Fellesetra og Oalen. Arealet domineres av høyreliggende gammel granskog med innslag av fuktige skogmiljøer, myr og innsjøer/tjern. Arealet ligger i høydelaget ca. 670-850 moh. i nordboreal vegetasjonssone. Området ansees som godt arrondert. Selv om det smalner inn sør for elva Gjerda og det ligger to arealer uten vern innenfor verneforslaget (et hytteområde og et hyttetun), veies dette opp av størrelsen på området.

Fem kartlagte kjerneområder/avgrensa naturtyper ligger i høringsområdet.

Kjerneområdene i høringsområdet utgjøres av to arealer med rikmyr verdi C, og tre arealer med høyereliggende gammel granskog verdi B og C. Det finnes 7 rødlistearter i høringsområdet. Disse er i kategorien nær truet, og utgjøres av 6 lav og 1 vedboende sopp. Det videre potensialet for sjeldne og trua arter vurderes som middels høyt.

Omtrent halvparten av høringsområdet inngår i verneverdig areal i kartleggingsrapporten. Resterende areal ligger inn mot vernegrensa og sør for Haugsjøen. Her er skogen yngre og mer hogstpåvirket, også med noen nyere hogstflater. Arealet domineres nærmest totalt av gran, men en del bjørk finnes i partier, særlig i myrområder, på grunnlendt mark og i mer hogstpåvirkete deler av området. I tillegg inngår litt furu spredt på grunnlendte hauger og langs myrer. Rogn og selje finnes spredt, men for det meste svært sparsomt. Skogarealet er nærmest utelukkende kategorisert som lav bonitet eller uproduktiv. Berggrunnen i området er noe varierende hva angår rikhet, men det meste arealet på fastmark er fattig til svakt rikt. I myrområdene finnes større innslag av rike typer, særlig langs myrkantene. Blåbærskog og bærlyngskog dominerer i området, men blåbærskogen går ofte over til svak-lågurtskog i partier med bratt topografi. Ren lågurtskog finnes i mindre mengder. På de skrinneste kollene dominerer lyngskog. Små innslag av høgstaudedominert mark finnes spredt langs enkelte vassdrag i området. Mer eller mindre hele området består av gammel granskog med få eller ingen spor etter hogst av nyere dato. Mengden dødved og høgstubber varierer nokså mye gjennom området med helhetsinntrykket er at det finnes nokså lite av disse strukturene, noe som tyder på sterkt, historisk hogstpåvirkning.

Området skårer høyt på mangeloppgjørelsen for mangelnaturtypen gammel granskog og middels på den generelle mangeloppgjørelsen biologisk gammel skog. Dette gir totalt en middels mangeloppgjørelse i skogvernsammenheng. Den aller største verdien i er likevel knyttet størrelsen på den foreslåtte utvidelsen sammen med eksisterende naturreservat (se også omtale ovenfor i dokumentet om dette). Det er på bakgrunn av verdien som storområde og arrondering som det også er akseptert en del arealer med yngre og mer hogstpåvirket skog. Dette betraktes som restaureringsareal som på sikt vil få de samme kvalitetene som den mer urørte skogen i området. Denne tilstanden vil ta middels lang tid å oppnå i skogvernsammenheng. I tillegg representerer området godt skogen i denne regionen.

Verneformål

Formålet med forskriften er å bevare en bestemt type natur i form av et stort og forholdsvis urørt skogområde med gammel barskog med gran som det dominerende treslaget, og der det finnes en del svært fuktige skogmiljøer. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et viktig leveområde for sjeldne, sårbare og truede arter i flere organismegrupper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Noen av myrene i området er grøftet. Grøftene er godt synlige på LIDAR-kart, og bør vurderes restaurert gjennom det pågående nasjonale myr- og våtmarksrestaureringsprosjektet i regi av Miljødirektoratet. Slik restaurering er for øvrig allerede gjennomført i eksisterende reservat. Det går flere skogsbilveger og traktorveger innenfor verneforslaget. Det vises til vedlagte kart. Flere av disse traktorvegene er under sterk gjengroing.

Planstatus

Området ligger i LNFR-område i gjeldende kommuneplan for Nordre Land kommune. Det ligger flere mindre fareområder for ras og skred innenfor arealet. Areal for reguleringsplan Langeråk fra 2004 ligger midt inne i området, og er grenset ut fra høringsforslaget.

Merknader

Det opprinnelige tilbudet og arealet som var på oppstart, var på nesten 18 000 daa. Etter at en grunneier med eiendom som går på tvers av og omtrent midt i dette tilbudsområdet, har trukket sitt tilbud, er området som nå går på høring kun det som ligger nærmest eksisterende naturreservat, mellom reservatgrensa og veien mellom Fellesætra og Osvollen/Oalen. Dette utgjør omtrent 40 % av det opprinnelige tilbudet. Det har i den videre prosessen vært tvil om arealene tilhørende de fire eiendommene nord for den eiendommen som har blitt trukket, skulle være med på denne høringa. Statsforvalteren har foreløpig valgt å ikke gå videre med et verneforslag for disse eiendommene. Dette vil vi imidlertid vurdere nærmere seinere. Vi vil her bl.a. se på

mulighetene for ytterligere utvidelser nordover og ha en videre dialog med eieren som har trukket seg, i tillegg til å se på arealer sør, sørvest og vestover fra eksisterende naturreservat i Etnedal. Det har allerede vært kontakt med grunneierne i disse områdene. Det er i utgangspunktet og primært storområdekvalitetene for dette området sammen med det økologiske nettverket som gjør at disse arealene vil kunne bli vurdert nærmere. Størrelsen på et slikt område vil til sammen kunne utgjøre over 30 000 dekar.

På vedlagte kart er forslag til grense for utvidelsen, eksisterende bilveger og bygde/gravde traktorveger inntegnet. Statsforvalteren ønsker å ha en gjennomgang med grunneierne for detaljer omkring dette før et endelig vernevedtak.

På eiendommen gnr./bnr. 65/6 rett på nordsida av elva Gjerda og øst i utvidelsesforslaget, langs en veg i området, ligger det et lite restlager av grus (knust og sortert). Statsforvalteren er innforstått med at dette vil bli kjørt ut i løpet av et års tid, og at grusuttaket vil bli istandsatt rett i etterkant.

Innenfor utvidelsesforslaget blir det benyttet ei hundekjøringsløype som ligger på eksisterende bilveg. Etter regelverket for motorisert ferdsel i utmark, i dette tilfellet den nasjonale forskriften § 3 bokstav e, er det ikke tillatt med bruk av snøskuter med formål kun å kjøre opp hundespennløyper. Idrettslag i form av bl.a. hundekjøringslag kan imidlertid kjøre opp skiløyper for allmennheten uten å søke tillatelse etter denne bestemmelsen i den nasjonale forskriften, for så å bruke de samme løypene til hundekjøring. Dersom det ikke er snakk om skispor, med kun en løypetrase for hundekjøring, vil dette ikke være å anse som oppkjøring av skiløyper etter forskriftens § 3 bokstav e, og dette vil dermed ikke være tillatt. Kommunen har også en svært begrenset mulighet til å gi dispensasjon til slike hundekjøringsløyper etter den nasjonale forskriften § 6. I utkast til verneforskrift er det tatt inn «skiløyper» under § 7 bokstav f. Dette åpner for at det kan gis tillatelse til oppkjøring av skiløyper med snøskuter som da kan benyttes til hundekjøringsløyper.

Språkrådet har påpekt at Statsforvalteren bør finne et mer dekkende navn enn Turrind på et utvidet reservat. Vi har her svart at vi ikke finner noe godt, samlende navn og viderefører derfor eksisterende navn på reservatet. Se nærmere omtale ovenfor i dette dokumentet.

Naturvernforbundet støtter utvidelsen av reservatet, særlig da det hekker rovfugl i området, se nærmere omtale ovenfor.

Innspillet fra Nordre Land kommune til oppstartmeldingen og Statsforvalterens kommentar kan leses ovenfor. Vi vil igjen ta initiativ til et møte med kommunen om skogvernet generelt i Nordre Land i løpet av høringsperioden.

Grunneierne har underskrevet framforhandlet avtale.

Forskrift om vern av Turrtind naturreservat, Nordre Land kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare en bestemt type natur i form av et stort og forholdsvis urørt skogområde med gammel barskog med gran som det dominerende treslaget, og der det finnes en del svært fuktige skogmiljøer. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et viktig leveområde for sjeldne, sårbare og truede arter i flere organismegrupper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nordre Land kommune: 46/8, 46/51, 47/1, 47/3, 47/7, 48/2, 49/1, 49/3, 52/7, 65/6, 65/16, 65/23.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 16814 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nordre Land kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., [opplag av båter], framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av

kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende

- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende hytte, koier, gapahuk, bilveger, traktorveger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Hytta, bilvegene og traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet
- e. beiting
- f. utsetting av saltstein
- g. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt
- h. rydding av vegetasjon 30 meter fra eksisterende hytte. Hytta er avmerket på vernekartet
- i. bålbrekking med tørrkvist eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. bruk av sykkel og hest og kjerre samt riding er forbudt utenom på stier og på eksisterende bilveger og traktorveger avmerket på vernekartet

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. nødvendig motorisert ferdsel på bilveger avmerket på vernekartet
- e. nødvendig motorisert ferdsel med snøskuter for oppkjøring av eksisterende skiløype eller løypetraseer som er tillatt etter andre bestemmelser i forskriften
- f. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med andre kjøretøy enn nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- e. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, skiløype og gamle ferdselsveger
- f. etablering av nye stier, skiløyper og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- g. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- h. oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- i. hogst/rydding av vegetasjon rundt eksisterende buer/koier, gapahuk, båthus og andre anlegg
- j. hogst av ved til buer/koier og gapahuk i naturreservatet
- k. opplag av båter, herunder etablering av båtskjul ved Øyangen på eiendommen gnr. 46 bnr. 8
- l. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og f og § 7 bokstav a, b, d, e, h og j

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

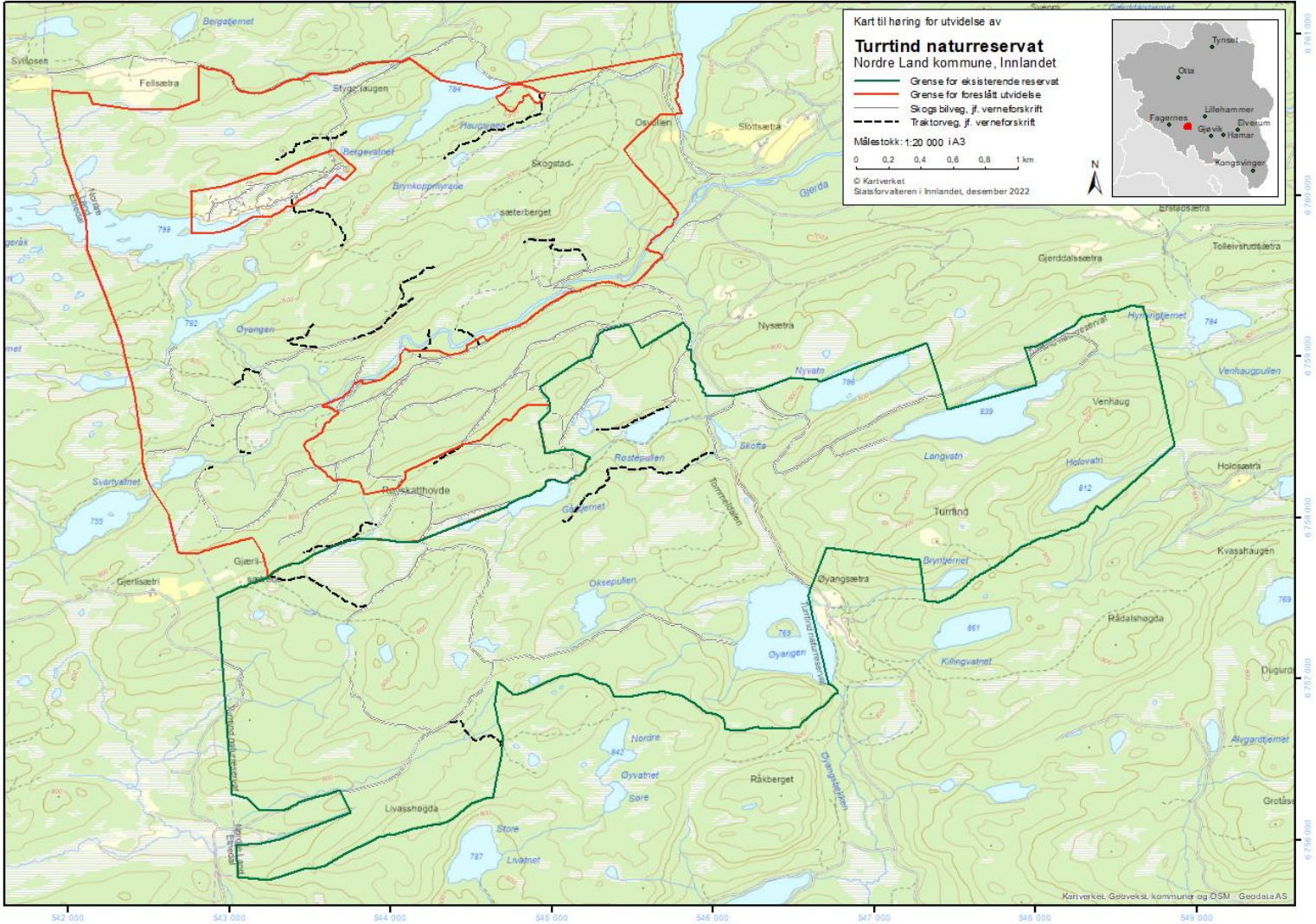
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 15. mars 2019 nr. 238 om vern av Turrind naturreservat, Nordre Land kommune, Oppland.

Kart utvidelse Turrind

Årneslia

Kommune: Ringeby

Verneverdi: **

Areal: 903 dekar

Berørte eiendommer: 173/2, 174/1, 175/1, 176/7, 176/1, 176/9, 177/9, 176/4, 176/5, 177/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Årneslia (tidligere i prosessen kalt Liaberga) er ei gjennomgående bratt, skogkledt li dominert av gran og med spredte bergvegger og rasmark. Lia ligger ovenfor Vestsidvegen ved nordre del av Losna, i overkant 1,5 km sør-vest for Fåvang kirke. Området ligger i høydelaget 225-830 moh. i sør- og mellomboreal sone. Årneslia er godt arrondert.

En større del av det foreslåtte verneområdet er i den naturfaglige kartleggingen funnet verneverdig (665 dekar). Den lavest liggende skogen ble ekskludert fra verneverdig areal fordi dette ifølge rapporten består av ung og aldershomogen skog sterkt preget av kulturpåvirkning. Statsforvalteren har likevel valgt å ta også dette arealet med på grunn av at denne delen er svært rik og inkluderer høybonitetsskog i sørboreal sone/lavlandsskog, den bedrer høydegradienten og rikhetsgradienten og den vil gi en bedre arrondering og øke størrelsen og dermed robustheten av området. Skogen framstår ikke som ungskog, men som en skog i hogstklasse IV med noe varierende alder der en del trærne er relativt gamle og store. Denne delen av skogen har et stort og relativt kort restaureringspotensial. Det har dessuten vært en forutsetning fra grunneierne at denne delen må bli med som en del av et verneområde.

Ca. 1/3 av nordre delen av området ble kartlagt med NiN-metoden etter Miljødirektoratets instruks i 2018. Det ble her avgrensa to naturtyper med gammel granskog med lokalitetskvalitet moderat – høy verdi innenfor det foreslåtte verneområdet. I den naturfaglige kartleggingen av området som ble gjort i 2019 i forbindelse med tilbudet om skogvern, ble disse arealene ikke vurdert på ny, og det er heller ikke kartlagt nye naturtyperlokalteter. Likevel sies at en større del av verneverdig areal har kjerneområde-kvalitet som kunne vært kartlagt som naturtype lavlandsblandingsskog.

Vegetasjonen varierer mye i utforming og rikhet, men rike vegetasjonstyper dominerer, og helt fattige typer mangler. Størst dekning har lågurtskog, bærlyng-lågurtskog og høystaudeskog. Rike bergvegger, rik rasmarkhei (tilknyttet bergvegger) og intermedier til rik rasmark opptre også ganske frekvent. Gran er dominerende treslag, men også mye gråor og bjørk. Ellers inngår noe osp, furu, hegg, rogn og selje.

På tross av stort sett bratt og vanskelig fremkommelig terreng er så å si hele skogen dårlig aldersspredd og ikke akkurat gammel. Skogalderen ligger på mellom 50 og 100 år. En større del av arealet har høy bonitet, og stedvis er trærne derfor storvokste. Død ved

forekommer flekkvis ganske rikelig, men dødvedkontinuiteten er generelt svak. Gamle granstubber utgjør viktigste kontinuitetselement for gran.

Noen moderat krevende, og enkelte sjeldne, arter tilknyttet gammelskog og rike skogtyper er påvist. Flest rødlistearter er knyttet til død ved av gran. Totalt er det påvist 12 rødlistearter innenfor verneverdig areal, der de fleste er lav.

Det er en kombinasjon av positive egenskaper som gjør området verneverdig. På grunn av stor andel høyproduktiv skog og mye rik vegetasjon har skogen allerede utviklet kvaliteter som tilfredsstillende kravene til flere krevende arter.

Området vil i middels grad kunne bidra til inndekking av mangler i skogvernet. Dette fordi det i høy grad oppfyller mangelen på mangelnaturtypene (gammel) lavlandsblandingskog eller rik barskog og i middels grad oppfyller generelle mangler med relativt mye høybonitetsskog og biologisk gammel skog. Området bidrar godt til representativiteten av ei skogkledt, bratt østvendt li i Gudbrandsdalen. Annet skogvern på vestsiden av Lågen er primært knyttet til bekkekløfter.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en variert og rik naturskog med et stort innslag av lågurtskog, høgstaudeskog og rike bergvegger og rasmark, og som stedvis har rikelig med dødved. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for truede og sårbare arter, særlig karplanter og moser.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Vevig AS er konsesjonær i dette området, og nært det foreslåtte verneområdet eier de et 22 kV distribusjonsnett, samt et 66 kV regionalnett. I utkast til verneforskrift er det tatt inn standard bestemmelser som ivaretar drift og vedlikehold av disse kraftledningene som går i samme trase inntil vernegrensa, men ikke til oppgradering og fornying (se nærmere kommentar foran i dokumentet til dette).

Flere traktorveger og Kolsvevegen er avmerka på vernekartet og hensyntatt i verneforskriften.

Planstatus

Området ligger i LNFR-område i gjeldende kommuneplan for Ringebu kommune. Hele området inngår her i en ras- og skredfaresone.

Merknader

Det er inngått avtale om frivillig vern mellom grunneierne og Miljødirektoratet.

Etter avtaleinngåelse er det gjort en endring i utkastet til verneforskrift § 3 bokstav d ved at det er tatt inn et forbud mot teltleirer. Dette er gjort fordi det hekker en truet art i området.

Verneforslaget grenser til fylkesveg 2532 (Vestsidevegen). Det er tatt inn bestemmelser i utkast til verneforskrift som hjemler tiltak mot ras og skred, rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs veien og nødvendige tiltak innenfor verneområdet for vedlikehold av denne.

Forskrift om vern av Årneslia naturreservat, Ringeby kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en variert og rik naturskog med et stort innslag av lågurtskog, høgstaudeskog og rike bergvegger og rasmark, og som stedvis har rikelig med dødved. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for truete og sårbare arter, særlig karplanter og moser.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Ringeby kommune: 173/2, 174/1, 175/1, 176/1, 176/4, 176/5, 176/7, 176/9, 177/1, 177/9.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 903 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Ringeby kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt

- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., [opplag av båter], framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til teltleirer og større arrangementer er forbudt

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av Kolsvevegen, andre traktorveger og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Eksisterende veger er avmerket på vernekartet
- e. beiting
- f. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt
- g. bålbrekking med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk
- h. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende kraftledning inntil verneområdet

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. bruk av sykkel og hest og kjerre samt riding er forbudt utenom på stier og på eksisterende veger avmerket på vernekartet

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-,

rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på traktorveger avmerket på vernekartet
- c. nødvendig motorferdsel i forbindelse med landbruksnæring og uttransport av felt elg, hjort og bjørn på Kolsvevegen avmerket på vernekartet
- d. nødvendig motorferdsel for vedlikehold av Kolsvevegen avmerket på vernekartet
- e. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- f. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- g. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt
- c. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- d. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger
- e. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- h. utsetting av saltstein
- i. skjøtsel av randsoner mot dyrket mark og kulturbeiter
- j. nødvendig opprusting av Kolsvevegen avmerket på vernekartet

- k. tiltak mot ras og skred og rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs fylkesveg 2532 (Vestsidevegen)
- l. nødvendig tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av fylkesveg 2532 (Vestsidevegen)
- m. nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledning.
- n. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og § 7 bokstav a, b, c, d, g, h, i, j, k og l.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

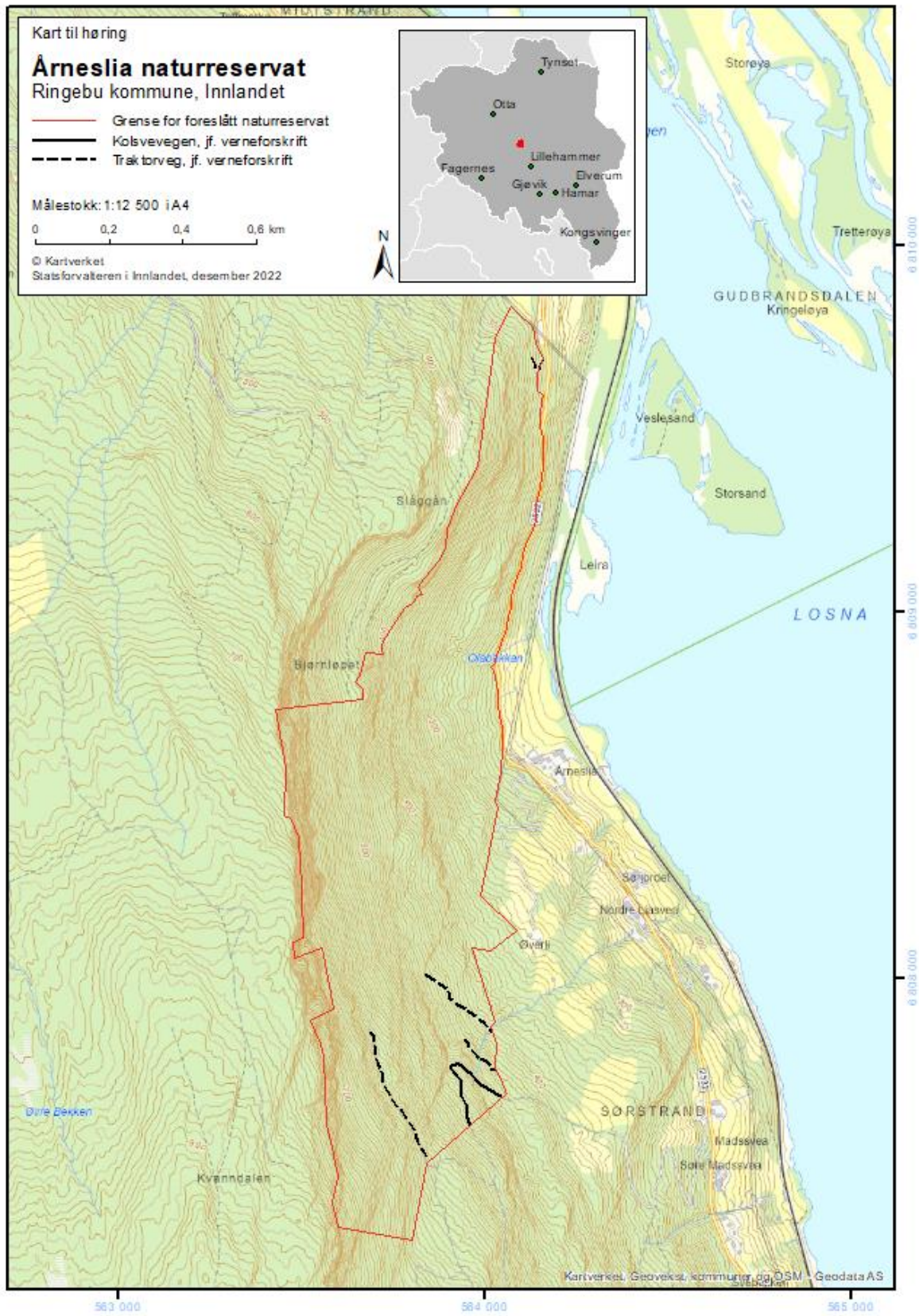
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart Årneslia

Liberget

Kommune: Ringsaker

Verneverdi: A (Svært viktig)

Areal: 217 dekar

Berørte eiendommer: 196/ 2 og 197/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Det foreslåtte verneområdet ligger i den bratte lia øst for Liberget og Bangsberget på Nes i Ringsaker kommune. Området har stor variasjon i både vegetasjonstyper og topografi. Det er stedvis svært bratt, med bergsprekker, bergvegger og bergknauser. Området er kalkrikt og har gammel granskog. Det finnes også en god del furu, bjørk, osp og gråor, samt noe hegg, ask (VU), trollhegg, tysbast og leddved. Karplanetfloraen er rik med arter som for eksempel hengepiggefrø (VU), grønburkne, skåresildre, olavskjegg, myske, vårerteknapp og kalktelg. Det er også funnet både knottblom (EN) og huldreblom (VU) i området, men de ble ikke gjenfunnet i 2010. Av rødlistede lavarter er det funnet hvithodenål (NT), furuskjell (NT), spikeskjegg (NT) og av rødlistede sopparter er det funnet sjokoladekjuka (VU), barpiggbevve (VU), høystubbeskinn (VU), rosenkjuka (NT), svartsonekjuka (NT), ospepigge (VU), kopperrød slørsopp (NT), gullslørsopp (NT), barstrøslørsopp (NT) og flekkremle (NT). Den meget sjeldne sopp *Antrodia malicola* ble funnet i området i 2010.

Kombinasjonen av gammel granskog og kalkrik berggrunn gjør Liberget til en viktig plass for artsmangfoldet og oppfyller manglene i skogvernet i stor grad ved å være en lavlandsskog på høy bonitet og med biologisk gammel skog. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone.

Verneformål

Formålet med forskriften er å bevare et område som representerer en bestemt type natur av rik barskog med stort løvinnslag som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det er levested for en rekke arter knyttet til eldre barskog og rik løvskog. Området er bratt og stedvis fuktig og kalkrikt. Skogen er rik på forskjellige treslag som for eksempel gran, furu, ask, hegg, bjørk, osp og gråor og død ved av disse treslagene. Der er påvist flere sjeldne og trua arter av karplanter, ved- og markboende sopp samt lav. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk.

Det går en forgreinet traktorvei inn i området fra nord.

Planstatus

I kommuneplanen for Ringsaker kommune 2014-2025 ligger området innenfor et LNFR-område med hensynssone bevaring naturmiljø og faresone for ras og skredfare.

Merknader

Opprinnelig tilbud om vern omfattet mer areal på sørsida av området som er på høring nå. Grunneieren på dette arealet ønsker å avvente verneprosessen på det nordlige arealet før det tas endelig stilling til vern eller ikke.

Forskrift om vern av Liberget naturreservat, Ringsaker kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77 når forskriften opphever et verneområde som er vedtatt med hjemmel i tidligere lover enn naturmangfoldloven]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som representerer en bestemt type natur av rik barskog med stort løvinnslag som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det er levested for en rekke arter knyttet til eldre barskog og rik løvskog.

Området er bratt og stedvis fuktig og kalkrikt. Skogen er rik på forskjellige treslag som for eksempel gran, furu, ask, hegg, bjørk, osp og gråor og død ved av disse treslagene. Der er påvist flere sjeldne og trua arter av karplanter, ved- og markboende sopp samt lav.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Ringsaker kommune: 196/2 og 197/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 217 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Ringsaker kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler

og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende

- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt
- e. Bålbrenning er forbudt

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold og merking av eksisterende traktorveier og stier i henhold til standard på vernetidspunktet.
- e. beiting
- f. utsetting av saltsteiner i samsvar med gjeldende lovverk
- g. Vedlikehold og oppsetting av nye gjerder
- h. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldene lovverk.
- i. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- j. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. sykling, ridning og bruk av hest er forbudt, utenom eksisterende traktorveier og stier.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og villsvin med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget og med traktor og ATV på eksisterende traktorveier avmerket på vernekartet.
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. merking og rydding av nye stier
- d. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d, f og g § 7 bokstav a og c.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

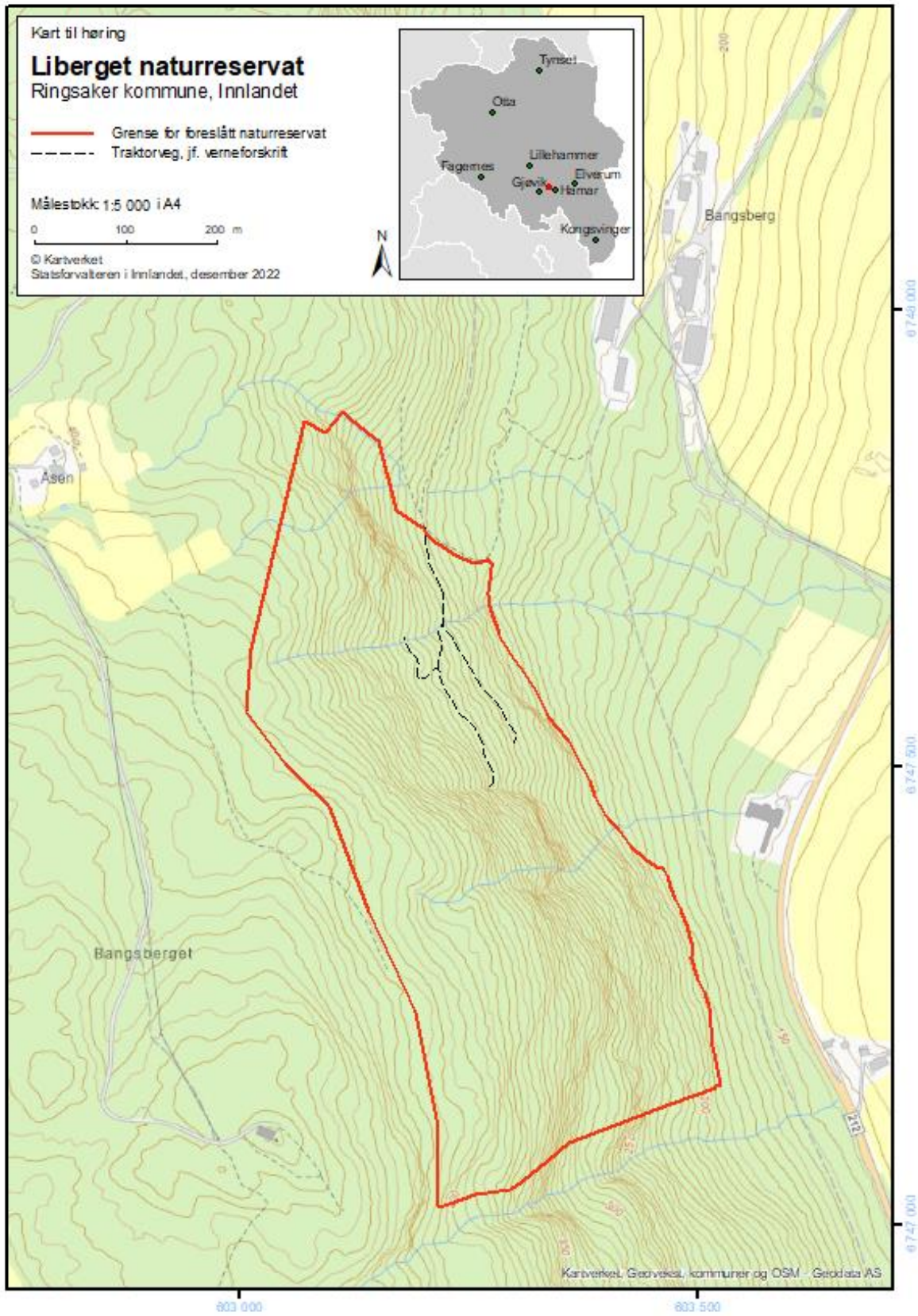
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart Liberget

Bjørndalen og Kompåsmyra

Kommune: Ringsaker

Verneverdi: **

Areal: 352 dekar

Berørte eiendommer: 817/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Området omfatter Bjørndalen med Bjørndalsbekken i øst, Kompåsmyra i midten og litt videre vestover, vest for Brumund sag i Ringsaker kommune. Lia oppover langs Bjørndalsbekken er forholdsvis bratt, mens terrenget fra Kompåsmyra og vestover/innover åsen er roligere og småkupert. Området ligger i mellomboreal vegetasjonssone, i høydelaget 500-700 moh. I overkant av halvparten av arealet utgjøres av skog i hogstklasse V, og resten av myr og hogstklasse II-IV.

Området domineres av granskog med innslag av myr. Skogen varierer med tanke på påvirkning, og det meste av arealet har vært gjennomhugget tidligere. Innenfor de to kjerneområdene finnes dog gammel høyereliggende granskog med lite påvirkning fra tidligere hogster. Noe ung skog og plantefelt er tatt med for å binde verdiene i området sammen. Bekkedalen er hogstpåvirket, og andelen gammelskog er lav selv om det finnes enkelte partier med grove trær. Her er dog boniteten høyere enn ellers i området, og det finnes rikere vegetasjon med den rødlistede naturtypen høgstaudegranskog, samt noe stor- og småbregneskog. Ellers i området dominerer fattige vegetasjonstyper som blåbærgranskog og myr, og partier med sumpskog. Skogen er delvis godt sjiktet med middels til god aldersspredning, og stedvis godt med gamle trær. Dødvadkontinuiteten er middels god og finnes som både læger og gadd, men forekomstene er hovedsakelig begrenset til innenfor kjerneområdene.

Det er gjort funn av svartsonekjuke (NT) i det ene kjerneområdet på læger av gran, samt flere, spredte funn av gubbeskjegg (NT) oppover flere av de høyereliggende, flatere partiene. I høgstaudegran- og storbregneskogen ved Bjørndalsbekken er det gjort funn av huldregras (NT), storrap (NT) og lerkespore. Den største verneverdien i området er imidlertid knyttet til gode forekomster av huldrestry (EN), som er registrert flere steder, også i nok så hogstpåvirket og yngre skog. Den største og best utviklede forekomsten finnes dog i den lite påvirkete gammelskogen i ett av kjerneområdene.

Mellomboreal gammel granskog i mosaikk med myr og middels luftfuktighet oppfyller i liten grad mangelen i skogvernet, særlig da området ikke er spesielt stort og har lite dødvad-kontinuitet. De rikere skogtypene langs Bjørndalsbekken, og gode forekomster av huldrestry, gjør likevel at området er klart verneverdig.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med en bestemt type natur i form av gammel granskog som blant annet har forekomster av den truede arten huldrestry og den rødlistede naturtypen høgstaudegranskog. Videre er formålet å verne et område

som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder død ved og gamle trær og som er livsmiljø for rødlistede lav- og sopparter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Planstatus

Området ligger i LNFR-område i gjeldende kommuneplan for Ringsaker kommune 2014-2025. Det er avmerka to hensynssoner for bevaring av naturmiljø innenfor vernegrensa, rundt de største huldrestryforekomstene og Bjønndalen. Det er også avmerka et fareområde for ras og skred nederst i Bjønndalen.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk.

Det går en skiløype i området i vest som krysser det foreslåtte verneområdet to ganger. Løypa er tegnet inn i gjeldende kommuneplan, og lagt ut på skisporet.no. Løypa er en del av den så kalte Kompåsrunden, og har blitt kjørt opp av klubben MjøsSki i mange år. Løypa kjøres med løypemaskin med ett spor, og mulighet for skøyting ved siden av. Det er behov for vedlikeholdsrydding av traseen jevnlig for å hindre oppslag av vegetasjon og graner som vokser ut i løypa.

Det går ingen for oss kjente mye brukte stier i området. Rester etter kjørespor fra tidligere hogst finnes.

Kompåsmyra er grøftet. Grøftene er godt synlige på LIDAR-kart, og bør trolig restaureres gjennom det pågående nasjonale myr- og våtmarksrestaureringsprosjektet i regi av Miljødirektoratet. Myra er i digitalt markslagskart (DMK) registrert som dyp, med vannpåvirkning fra nedbør, men delvis også jordvann. Ut fra foreliggende kunnskap er det ikke behov for noen annen type omfattende skjøtsel for å ivareta verneverdiene.

Merknader

Det foreligger avtale om frivillig vern mellom grunneier og Miljødirektoratet.

Ved en fremtidig hogst inntil vernegrensa i nord, må det vurderes konkret om det må tas hensyn til huldrestryforekomster innenfor vernegrensa da et par-tre av forekomstene er registrert nært vernegrensa (jf. vår merknad over til Naturvernforbundets innspill til oppstartsmeldingen).

Forskrift om vern av Bjønndalen og Kompåsmyra naturreservat, Ringsaker kommune, Innlandet fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med en bestemt type natur i form av gammel granskog som blant annet har forekomster av den truede arten huldrestry og den rødlistede naturtypen høgstaudegranskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder død ved og gamle trær og som er livsmiljø for rødlistede lav- og sopparter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Ringsaker kommune: 817/1

Naturreservatet dekker et totalareal på 352 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Ringsaker kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., [opplag av båter], framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.

- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- d. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- e. Vedlikehold av eksisterende anlegg i henhold til standard på vernetidspunktet.
- f. Beiting.
- g. Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.
- h. Merking, rydding og vedlikehold av skiløyper avmerket på vernekartet i henhold til standarden på vernetidspunktet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d. Oppkjøring av skiløyper avmerket på vernekartet.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd b.
- d. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier.

- e. Merking, rydding og vedlikehold av nye stier, skiløyper og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- f. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- g. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- h. Utsetting av saltsteiner.
- i. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e og h, og § 7 a, b, d, e, g og h.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

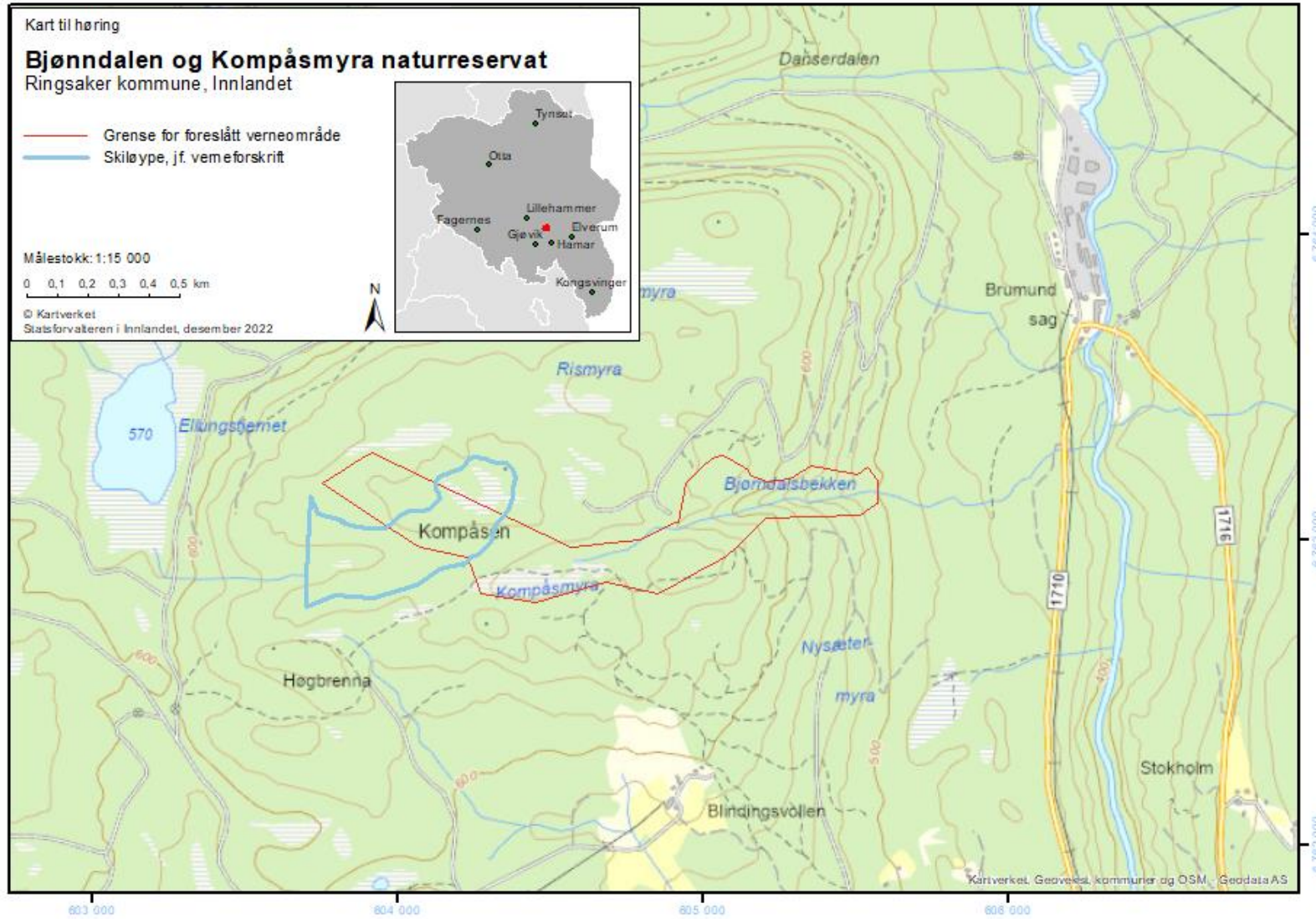
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift [tittel] med tilhørende vernekart.

Kart Bjonndalen og Kompåsmyra

Leine og Mælumsberget

Kommune: Ringsaker

Verneverdi: Stor regional

Areal: 331

Berørte eiendommer: 225/1, 226/1, 227/1 og 238/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Området omfatter en mosaikk av naturbeitemark og kalkrik skog på vestsida av Kinnlitjernet på Nes, ca. 2 km nordvest for Gaupen i Ringsaker kommune. Eldre skog (hogstklasse IV – V) dominerer i kalkgranskogen, men yngre skog i hogstklasse III inngår også. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone, i høydelaget 250-320 moh.

Gran dominerer som bartre, med større eller mindre innslag av boreale lauvtrær (spesielt bjørk), spisslønn og hassel. Samlet sett, inkludert inntilliggende areal ned mot Kinnlitjernet, finnes her en av de største kjente forekomsten av hassel i Innlandet, og deler av området har mer eller mindre sammenhengende hasselskog. I den sentrale delen av området finnes rik sumpskog i en forsenkning, inkludert et lite tjern. Området er grundlendt med kalkrygger i dagen flere steder, og utmerker seg også med fine kantsonemiljøer mellom skog og beitepåvirket mark, samt innslag av tørrbakkevegetasjon med åpent berg.

Området ble ikke kartlagt i forbindelse med frivillig vern-tilbudet, men i 2015 kartlagt etter forespørsler fra grunneierne om hogst og krav om hensyn etter norsk PEFC-standard. Området er også kartlagt etter DN håndbok 13 metoden i 2010. Hovedparten av arealet ligger innenfor naturtyper med verdi viktig-svært viktig av typene kalkgranskog og naturbeitemark. Granskogen er trolig en mosaikk av kalk- og lågurtgranskog, og bærer stedvis preg av å være kulturskog der noe dødved forekommer, men kontinuiteten er dårlig. Ellers er det stedvis mye liggende død ved av ulike treslag. I 2020 ble halvparten av området også kartlagt etter Miljødirektoratets instruks med NiN-metoden. Arealet som ble kartlagt i 2020 omfatter ikke hovedparten av granskogen i området, men det som er med er fordelt som en mosaikk av semi-naturlig eng (åpen naturbeitemark) hagemark (åpen, tresatt naturbeitemark) og noe frisk kalkgranskog med lokalitetskvalitet fra moderat til svært lav. Alle disse tre naturtyper er rødlistede som sårbare, og den lave lokalitetskvaliteten for samtlige er knyttet til gjengroing på enga og hagemarka, samt at kalkgranskogen er plantet. Siste kartlegginga bekrefter dermed tidligere kartlegginger, det vil si at store deler av det skogkledde arealet i området er tidligere beitemark med hagemarkspreg som er grodd igjen, særlig med hassel, eller er tilplantet med gran.

Totalt er 15 rødlistede planter registrert i området. Ifølge grunneiere og naboer i området er det tidligere også funnet dragehode. I tillegg er det registrert en god del sopp, herunder beitemarksopp. Potensialet for ytterligere funn av rødlistearter er stort, spesielt av markboende sopp knyttet til kalkskog. Habitatene er også egnet for fugl og

insekter knyttet til både kulturlandskap og skog. Av fremmede arter vokser litt rødhyll spredt i området, samt en mulig fremmed leddved-art. Nær grensa er det registrert vinterkarse, krypfredløs, fagerfredløs og lupin.

Kalkgranskog vurderes å ha et stort udekket vernebehov i Innlandet som helhet. Lokaliteten vurderes å bidra med høy mangeloppfyllelse for denne truede naturtypen, særlig med utvikling til mer naturskogpreg. I tillegg vil lokaliteten bidra til vern av truede, kulturbetingede mer eller mindre skogbevokste naturtyper, der den store forekomsten av hassel må fremheves spesielt. Det fremgår av siste kartlegginga i 2020 at forekomstene av semi-naturlig eng og hagemark grenser opp mot å kategoriseres som skog. Vi nevner derfor at hasselkratt på kalkrik mark inngår i de rødlistede naturtypene frisk kalkedellauvskog og kalkedellauvskog, og vil derfor bidra med høy mangeloppfyllelse for denne skogtypen innenfor verneområder. Området har stor, regional betydning.

Området representerer et landskap som tidligere var adskillig mer åpent med beiteskog, hagemark og naturbeitemark/slåttemark. Store deler av området er nå i gjengroing, og sporene av dette tidligere kulturlandskapet blir mindre tydelige. Noe beiting foregår dog fortsatt i en del av området.

Store deler av arealet ligger innenfor det verdifulle kulturlandskapet «Nes, Kinnlitjenn», og det er funnet automatisk freda kulturminner i form av gravhauger to steder innenfor grensa.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur med ulike varianter kalkskog, herunder de truede naturtypene kalkgranskog og kalkedelløvskog, samt de truede naturtypene semi-naturlig eng og hagemark. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til kalkskog og naturbeitemark. Området omfatter en av de største forekomstene av hassel i Innlandet. Noen av naturtypene er delvis kulturbetingede og skjøtselsavhengige.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Planstatus

Området ligger i LNFR-område i gjeldende kommuneplan for Ringsaker kommune 2014-2025. Det er båndlagt to hensynssoner til kulturminner (se omtale i avsnittet ovenfor), samt en hensynssone for bevaring av naturmiljø innenfor vernegrensa. Det er også avmerka et fareområde for ras og skred lengst vest i området.

Andre interesser og inngrep

Området brukes i dag delvis til beite, per dags dato med et lite antall melkeku/kviger i midterste del, samt en større besetning kjøttfe lengst i øst. Arealene er mer eller mindre i en gjengroingsfase, jamfør vedlagt notat om skjøtsel og kartlegginger der blant annet siste runde med kartlegging etter Miljødirektoratets instruks i 2020 understreker dette.

To kraftlinjer krysser området helt i øst, den nordre er en høyspent 22 kV linje, mens den søndre er en lavspenning. Begge driftes av Elvia.

Det går flere traktorveger i området som brukes i jordbruket. Disse er avmerka på vernekartet. Den mest brukte av disse, som krysser hele området i retning øst-vest, er også avmerka i kommuneplan. Når det er tilstrekkelig med snø kjøres det opp en skiløype på denne traktorvegen. Løypa kjøres opp av Ringsaker idrettslag, og ligger inne på skisporet.no som en del av strekningen Øykelsrud-Kinnli-Nyhus.

Det går ingen for oss kjente mye brukte stier i området annet enn bruk av de ovennevnte traktorvegene.

Det er tatt inn bestemmelser i verneforskriften for å ivareta hensynet til jorder, traktorveger, veger og bebyggelse som ligger inntil vernegrensa.

Merknader

Det foreligger avtale om frivillig vern mellom grunneiere og Miljødirektoratet.

Deler av området, også der det beites i dag, er i stort behov for restaurering, jamfør naturfaglig beskrivelse over. Det må her vurderes hva som skal restaureres tilbake til mer åpen kulturmark, og hva som skal stå igjen og utvikles fritt til naturlig kalkgranskog og kalkedellauvskog. For å oppnå dette må det tilrettelegges bedre for beite. Det er per dags dato god tilgang på beitedyr hos både grunneierne selve og naboer. Forvaltningen av verneområdet vil innebære at flere arealer må ryddes for kratt og noe plantet skog på tidligere beitemark, og det må gis støtte til gjerding for å få inn beitedyr i området (som ellers har tilgang til andre arealer for beite). Det er derfor utarbeidet et foreløpig skjøtselsnotat som gir noen overordnede rammer og prioriteringer for skjøtselen. Så snart det foreligger et vernevedtak må det utarbeides en fullstendig skjøtselsplan i samråd med grunneierne og andre interesser, og tiltak komme i gang forttest mulig.

Forskrift om vern av Leine og Mælumsberget naturreservat i Ringsaker kommune, Innlandet

Fastsatt ved kgl. res. XXX med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur med ulike varianter kalkskog, herunder de truede naturtypene kalkgranskog og kalkedelløvskog, samt de truede naturtypene semi-naturlig eng og hagemark. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til kalkskog og naturbeitemark. Området omfatter en av de største forekomstene av hassel i Innlandet. Noen av naturtypene er delvis kulturbetingede og skjøtselsavhengige.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 225/1, 226/1, 227/1 og 238/1 i Ringsaker kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 331 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet måned år. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Ringsaker kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp, inkludert lav, eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er ikke tillatt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
- c) Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, etablering av nye båtplasser, framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e) Beiting.
- f) Rydding av enkelte trær og greiner som vanskeliggjør atkomst til hytter og rasjonell jordbruksdrift hvor reservatet grenser til dyrket mark, vei og traktorveger avmerket på vernekartet.
- g) Merking, vedlikehold og rydding av eksisterende gjerder og gjerdetraséer, traktorveier, stier og skiløypetrasé. Eksisterende traktorveger og skiløypetrasé er vist på vernekartet.

- h) Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.
- i) Oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnittet når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet.
- j) Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende traktorveger og skiløypetrasé som vist på vernekartet og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Motorferdsel på eksisterende traktorveier som vist på vernekartet i forbindelse med landbruksnæring, uttransport av felt elg, hjort og bjørn samt drift og vedlikehold av eksisterende kraftledninger.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med vedlikehold av gjerder.
- c) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- d) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- f) Oppkjøring av skiløype som vist på vernekartet.
- g) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein.
- e) Etablering av foringsplasser og vanningsplasser for beitedyr.
- f) Oppsetting av nye gjerder i nye traséer og sanketrøer i forbindelse med beite.
- g) Bruk av andre typer kjøretøy enn beltekjøretøy for uttransport av felt elg, hjort og bjørn.
- h) Etablering av nye stier, rydding av gamle ferdselsveger og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- i) Skjøtsel av kantsoner mot nabobebbyggelse, dyrket mark og beiter.
- j) Oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledninger som ikke faller inn under § 4
- k) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinjer.
- l) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 4 f, g og § 7 b, c, d, e, f, h, i.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldlovens § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldlovens § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen skal inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

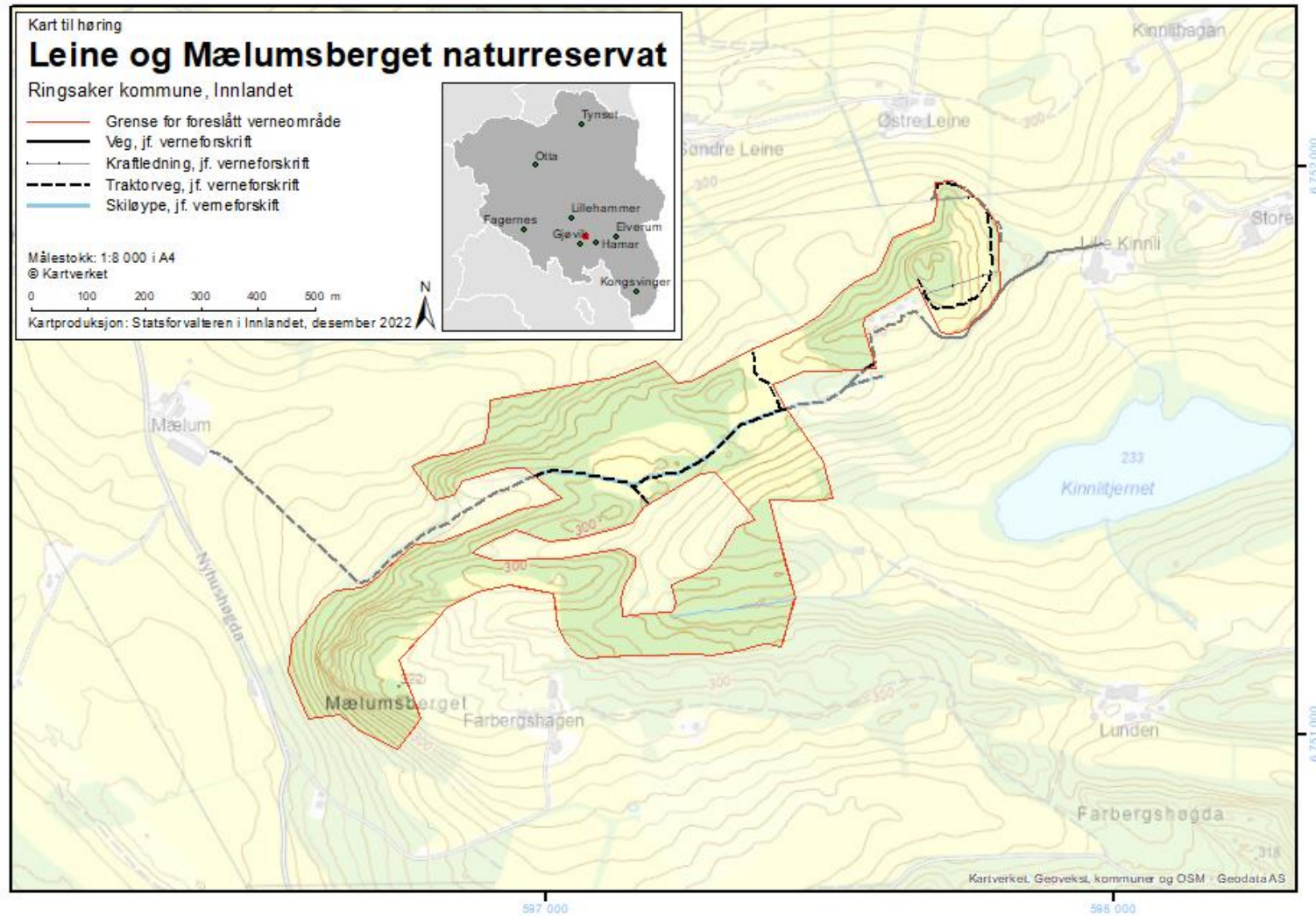
Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart Leine og Mælumsberget

LEINE og MÆLUMSBERGET i Ringsaker kommune.

Utkast til skjøtselsnotat i forbindelse med frivillig vern.

Versjon 19.01.2022

Innledning.

På oppdrag fra Fylkesmannen i Innlandet har Kistefos Skogtjenester as i 2020 utarbeidet utkast til skjøtselsnotat for lokaliteten Leine og Mælumsberget i Ringsaker kommune. Lokaliteten, som består kalkgranskog og naturbeitemark med blandingskog, er under vurdering for frivillig vern, og notatet skal illustrere aktuell skjøtsel i et eventuelt naturreservat. Skjøtselsnotatet er utarbeidet av Geir Høitomt (Kistefos Skogtjenester as) i dialog med Fylkesmannen i Innlandet v/Alexandra Abrahamson og Kolbjørn Hoff.

Notatet til høring er det samme som versjonen datert 2. juni 2021, men justert til å gjelde kun de grunneiere som er med videre i verneprosessen. I notatet er det ikke vurdert de siste kartleggingene etter Miljødirektoratets instruks som ble publisert i 2021.

Undertegnede besøkte området 02. desember 2019, og den 11. juni 2020 ble det gjennomført befaring i området der grunneiere, representanter fra Fylkesmannen i Innlandet, Glommen - Mjøsen skog og undertegnede deltok. Foreliggende versjon av skjøtselsnotatet er utarbeidet med bakgrunn i disse befaringene.

Kort lokalitetsbeskrivelse.

Kilde:

Naturbase. Kinnli-Farbergshagen – kalkgranskog. ID: BN00082356.

Naturbase. Kinnli S – kalkgranskog. ID: BN0008235.

Naturbase. Kinnli – naturbeitemark. ID: BN00082351.)

Naturbase. Kinnli V – naturbeitemark ID. BN 00082352

Rapport fra befaring biologiske skogregistreringer – Reidar Haugan på oppdrag fra Mjøsen Skog DA.

Lokaliteten Leine og Mælumsberget dekkes i stor grad av de fire naturtypelokalitetene som er nevnt ovenfor (Kinnli-Farbergshagen, Kinnli S, Kinnli V og Kinnli). Områdebeskrivelsen gjøres derfor hovedsakelig med bakgrunn i foreliggende informasjon fra Naturbase.

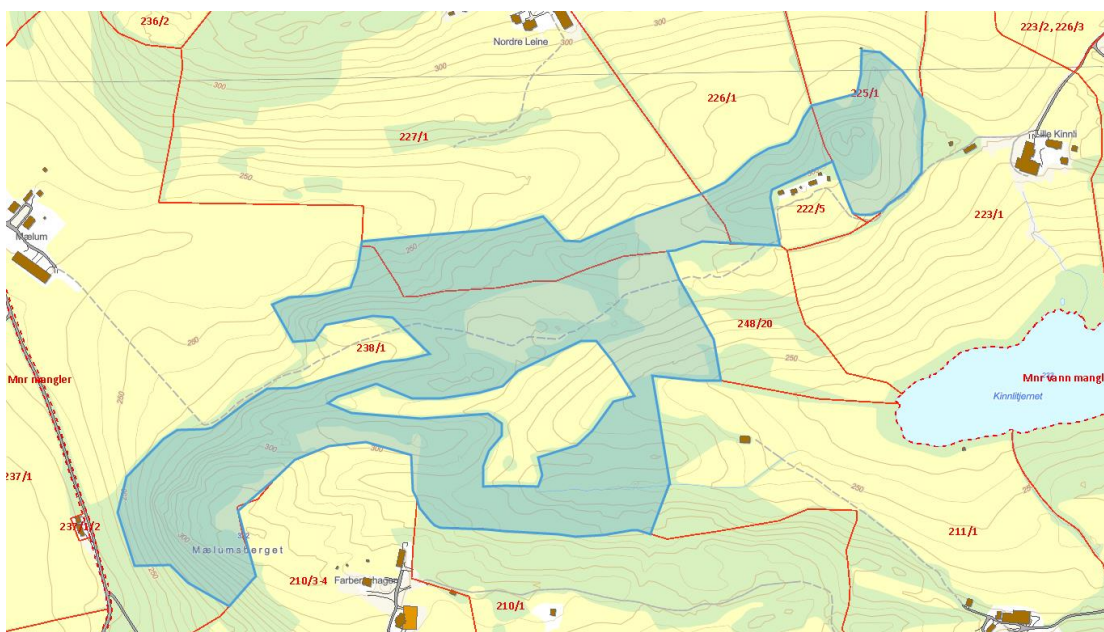
Området omfatter en mosaikk av naturbeitemark og kalkrik barskog på vestsida av Kinnlitjernet. Eldre skog (hogstklasse IV – V) dominerer (figur1 og 2), men yngre skog i hogstklasse III inngår også (figur 1).

Kalkgranskog forekommer i hele tilbudsområdet, og skogen er oppstykket av partier med rik naturbeitemark (spesielt i midtre del av tilbudsområdet). Tilbudsområdet representerer et landskap som tidligere var adskillig mer åpent (beiteskog, hagemark og naturbeitemark/slåttemark (se figur 6)). Store deler av området er nå i gjengroing, og sporene av dette tidligere kulturlandskapet blir mindre tydelige. Noe beiting foregår imidlertid fortsatt i deler av tilbudsområdet. Det er stedvis et høyt innslag av boreale lauvtrær, spisslønn samt svært mye hassel. Samlet sett inneholder området en av de største kjente forekomstene av hassel i Innlandet.

Området utmerker seg også med fine kantsonemiljøer mellom skog og beitepåvirket mark (figur 3), samt innslag av tørrbakkevegetasjon med åpent berg.

Totalt er 15 rødlistearter registrert, samt en hel del sopp, særlig beitemarkssopp. Potensialet for ytterligere funn av rødlistearter er stort, spesielt av markboende sopp (kalkskogsarter). Av fremmede arter vokser litt rødhyll spredt i området, samt mulig tartaeddved. Nær grensa er det registrert vinterkarse, krypfredløs, fagerfredløs og lupin.

I prosess for frivillig vern inngår ca. 330 dekar, fordelt på eiendommene 238/1, 227/1, 226/1 og 225/1 (figur 1).

Figur 1. Kart for frivillig vern av lokaliteten Leine og Mælumsberget.

Figur 2. Eldre kalkgranskog med innslag av hassel. Foto: GH 02.12.2019

Figur 3. Variert kantsone med gammel gran, osp, spisslønn og hassel. Foto: GH 02.12.2019

Forvaltning og skjøtsel.

Det er store naturverdier knyttet både til kalkrik granskog, hasselkratt og kalkrik naturbeitemark i tilbudsområdet. Kombinasjonen av disse naturtypene gjør tilbudsområdet særpreget, og ved framtidig skjøtsel må hensynet til denne mosaikken vektlegges.

Aktuelle skjøtselstiltak vil være å:

- i) reetablere en åpen beiteskogtilstand på betydelige deler av området (herunder ivareta varierte kantsoner)
- ii) la utvalgte områder med eldre kalkgranskog utvikle seg fritt
- iii) skjøtte naturverdiene og landskapsbildet med tilpasset beite

Den gamle beiteskogen var karakterisert av et åpent skogbilde formet av plukkhogst/vedhogst, fjerning av hogstavfall, beiting og stier. Dette tidligere åpne skogbildet har nå grodd til (delvis gjenplantet) med gran, lauvskog og hassel av varierende tetthet. Tett og delvis plantet granskog finnes i en betydelig del av lokaliteten, hovedsakelig i hogstklasse III - IV (figur 1 og figur 4). Av hensyn til naturverdiene vil det være gunstig med krattrydding og tynning i deler av området. Graden av uttak varierer imidlertid mye, og må detaljplanlegges innenfor aktuell skjøtselssone før oppstart. En målstyrt oppfølgende beiting vil være svært viktig for å oppnå ønsket effekt i form av et åpent beitepreget landskap.

I delområder med eldre kalkskog (hovedsakelig hogstklasse V) anbefales fri utvikling. Her vokser gammel og litt flersjiktet kalkgranskog, delvis på kalkrygger med tynt jordsmonn. Innslag av læger i ulike dimensjoner finnes også, men det er ikke kontinuitet i forekomst av død ved. Dette er trolig tidligere åpen beiteskog som nå er i ferd med å utvikle naturskogspreg.

Figur 4. Plantet granskog i hogstklasse III med forekomst av hassel i åpninger. Foto: GH 02.12.2019

Noen turstier, skiløype og enkle landbruksveger går i området. Bruk av disse stiene/vegene bidrar til påvirkning av vegetasjonen gjennom tråkk og slitasje. Dette vurderes som positivt, og flere rødlistede beitemarkssopp og kalksopp kan finnes i disse miljøene. Grunneierne forteller at området tidligere ble svært mye

brukt til turgåing, og de uttrykker ønske om at denne bruken gjenopptas. Dette betinger et åpnere skogbilde som innbyr til ferdsel. Slik økt bruk vil være godt forenlig med ivaretakelsene av naturverdiene.

Innslaget av fremmede arter ser per dags dato ut til å være beskjedent. Det tas sikte på å bekjempe alle funn av slike arter, og overvåke situasjonen kontinuerlig i forbindelse med skjøtsel og oppsyn.

Figur 5. Mindre partier med eldre lauvskog finnes i tilknytning til naturbeitemark i området. Det er viktig at slike partier bevares i skjøtselsarbeidet. Foto: GH 02.12.2019.

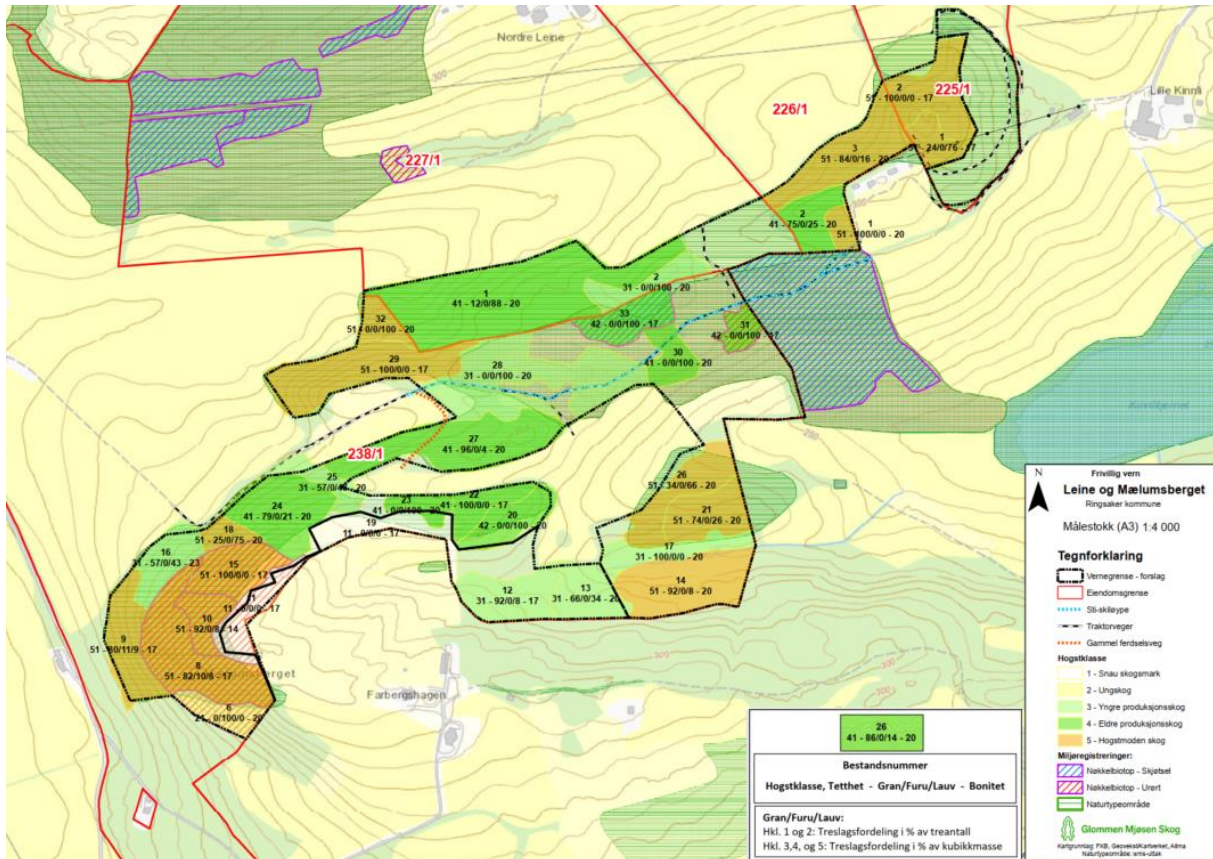

Figur 6. Flybilder som viser dagens skogbilde i området (øverst) og tilsvarende landskap i 1968 (nederst). Kinnlitjernet ses i nedre høyre bildekant. Skogbildet slik det fremstår 1968 på eiendom 238/1 representerer et åpent og beitepreget landskap. Dette skogbildet betraktes derfor som et mål for skjøtselen i sone 1.

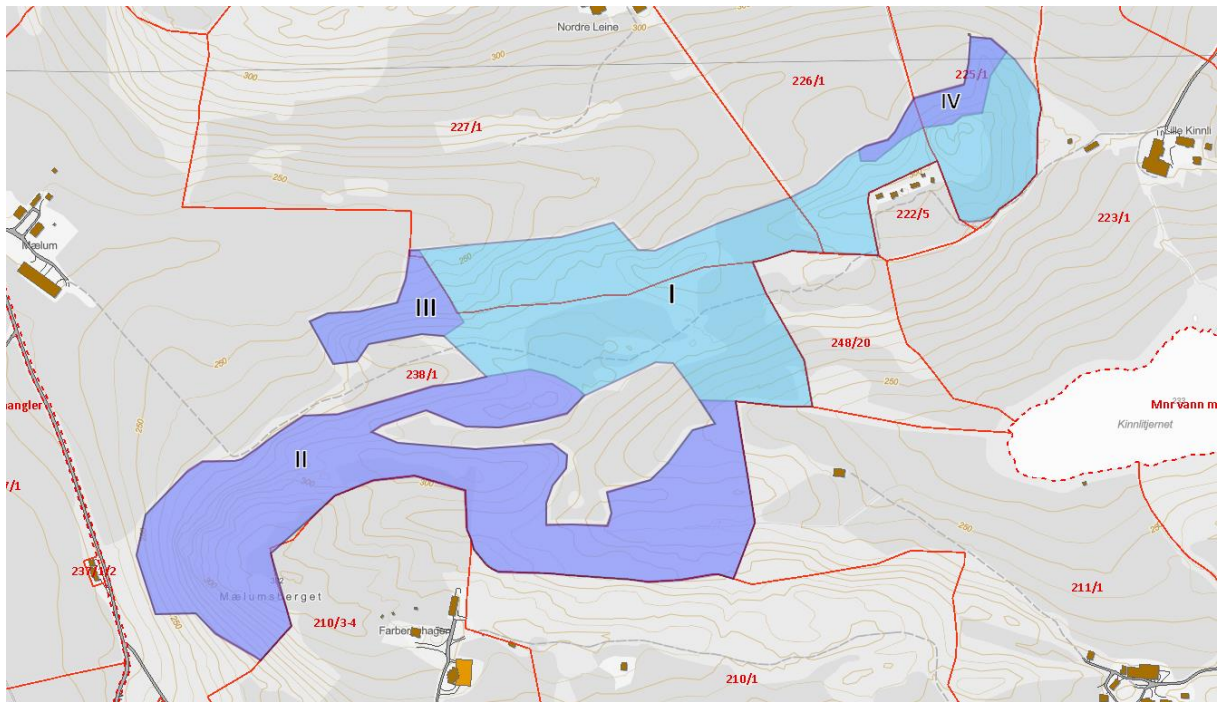
Den foreslåtte skjøtselen er illustrert i figur 8 og tabell 1. Forslaget legger opp til fri utvikling i partier med eldre kalkgranskog i vestre deler, samt i et mindre område i nordøst. I de øvrige delene av området foretas et betydelig uttak av yngre lauvskog, yngre gran og noe hassel.

Figur 7 viser hogstklassefordelingen i tilbudsområdet, mens figur 8 viser de ulike skjøtselssonene som foreslås. Nærmere beskrivelse av skjøtselssonene er gitt i tabell 1.

Figur 7. Hogstklassefordeling.

Figur 8. Forslag til skjøtselssoner. Tegnforklaring: I: gjennomhogst/tynning; II,III og IV: fri utvikling.

Tabell 1. Foreslått skjøtsel i lokaliteten Leine og Mælumsberget. For avgrensing av skjøtselssoner, se figur 8.

Skjøtselssone	Areal	Eiendom	Tiltak
I	Ca. 204 dekar	227/1 238/1 226/1 225/1	<p>Arealer med beitemarkspreg skjøttes gjennom uttak av gran, lauvskog og hassel. Det foretas et betydelig uttak av yngre lauvskog/lauvoppslag. Eldre lauvtrær spares, og noe rekruttering av de ulike lauvtreartene tilstrebes (gjensetting av yngre trær spredt eller i klynger).</p> <p>Eldre kvistrike grantrær spares, mens yngre gran i hovedsak tas ut (spare noen yngre enkelttrær også her). På eiendom 226/1 tas all gran ut i bestand 1 og del av 2 (jfr. hogstklasseinndeling på figur 7). Dette er tett ensjiktet granskog i hogstklasse IV – V, og i et framtidig skogbilde tilstrebes økt lauvinnslag (særlig fra nedre del/i sør). På eiendom 225/1 bør noe gran og bjørk tas for å øke kvaliteten på</p>

		<p>beitearealet (beitetrykket av storfe er høyt).</p> <p>Hassel bevares som frittstående enkeltindivider og i klynger på egnete steder. Innslaget av hassel skal være høyt, men tilpasset målsettingen om et åpent beitepreget landskap. Skjøtselen vil bli omfattende og må derfor skje over flere år. Et målbilde for skjøtselen er beskrevet under figur 6. Hvis mulig bør arealer på 238/1 prioriteres først, for deretter å fortsette på 227/1. Denne prioriteringen begrunnes med at de førstnevnte arealene per i dag er mindre gjengrodde og dermed gitt høyere naturverdi i ovennevnte kilder/kartlegginger. Ved rydding og beite forventes arealene på 227/1 å oppnå tilsvarende verdi, slik at rydding også her er høyt prioritert.</p> <p>Befaring og detaljplanlegging foretas før skjøtsel igangsettes, men uttaket vil være av betydelig omfang. Uttaksgrad vurderes fortløpende i drifta, og stabilitet i framtidig skogbilde må prioriteres.</p> <p>Skjøtselen må skje i samråd med kulturminnemyndighetene på arealer der det er registrert automatisk fredete kulturminner (flere gamle gravfelt er påvist).</p> <p>Topp og annet hogstavfall brennes på utvalgte steder.</p> <p>Motormanuell hogst med lett utkjøringsutstyr.</p> <p>En aktiv beiting av arealet vil være nødvendig for å opprettholde et åpent landskap. En strategi for</p>
--	--	---

			<p>inngjerding og beiting må derfor utarbeides i forkant av rydding/hogst. Forvaltningsmyndighetenes budsjett og tilgang på beitedyr vil være viktige faktorer i en slik strategi.</p> <p>Innspill og krav fra beitebrukerne vil være er viktige, samtidig som arealets største forekomst av hassel må ivaretas.</p> <p>Beitedyr må slippes tidligst mulig i første beitesesong etter rydding.</p>
II	Ca. 165 dekar	238/1	Ingen skjøtsel. I området inngår eldre kalkgranskog. Skjøtsel av enkelte delområder kan vurderes etter første 5.års periode.
III	Ca. 17 dekar	238/1	Ingen skjøtsel. I området inngår eldre kalkgranskog. Beiting i østre del vil være positivt Skjøtsel av enkelte delområder kan vurderes etter første 5.års periode.
IV	Ca. 14 dekar	226/1, 225/1	Ingen skjøtsel. I området inngår eldre kalkgranskog med høyt lauvinnslag. Skjøtsel av enkelte delområder kan vurderes etter første 5.års periode.
Generelt	Stier, skiløype, landbruksveger	alle eiendommer	<p>Det legges til rette for fortsatt bruk av stier og landbruksveger i friluftslivssammenheng og i forbindelse med landbruk. En økt bruk av området til turgåing (stier) vil være positivt for artsmangfoldet. Dette innebærer bl.a. nødvendig klopping, oppsetting av gjerdeklyv, merking og kapping av vindfall.</p> <p>Fremmede arter skal bekjempes.</p>

Det legges opp til gjennomføring av planlagt skjøtsel i løpet av en 5-års periode fra fredningstidspunktet. Deretter evalueres gjennomførte tiltak, og det utarbeides eventuelt en ny plan for skjøtsel som fremmer målsettingene nevnt foran.

Selv om det i flere soner ikke blir foretatt aktiv skjøtsel, er et eventuelt vern ikke til hinder for beite også her.

Dokka 07.08.2020

Kistefos Skogtjenester AS v/ Geir Høitomt

Justert av Statsforvalteren v/ Alexandra Abrahamson 2. juni 2021 og til høring, januar 2022

Utvidelse Kvannskardkletten naturreservat

Kommune: Stor-Elvdal

Verneverdi: ****

Areal: 603 dekar

Berørte eiendommer: 14/5

Områdebeskrivelse og naturverdier

Kvannskardkletten naturreservat ligger nord for Tryvang i Stor-Elvdal kommune. Det er et stort skogreservat på ca. 43 km² hvor verneverdiene er knyttet til gammel og urørt furuskog med innslag av gran- og bjørkeskog, ulike typer sumpskog og myr, samt to velutviklede bekkeløfter med fossefall og delvis fosserøyksone. Reservatet er også et viktig kalvingsområde for villrein i Rondane sørområde. Utvidelsen av reservatet gjelder et ca. 600 dekar stort areal på østsida av eksisterende reservat.

I utvidelsesområdet er det gammel skog av furu og gran med stedvis urskogspreget og rikelig mengde og kontinuitet av kelofurulæger og kelogadd. Deler av skogen er i tillegg meget produktiv for dette høydelaget, med grove dimensjoner av både levende og døde trær, noe som er sjeldent. Artsmangfoldet er rikt, og det er potensiale for å finne flere kravfulle og sjeldne urskogsarter. Noen av rødlisteartene som er funnet i utvidelsesområdet er lys brannstubbelaug (VU), nordlig aniskjuke (VU), furuskjell (NT), gubbeskjegg (NT) og flekkhvitkjuke (NT).

Denne utvidelsen vil bedre arronderingen av eksisterende reservat og vil inkludere et område med gammel barskog og livsmiljøet til flere sjeldne og trua arter – noe som oppfyller manglene i skogvernet. Området ligger i nordboreal vegetasjonssone.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur med gammel og urørt skog av furu med innslag av gran- og bjørkeskog, ulike typer sumpskog og myr, samt to velutviklede bekkeløfter med fossefall og delvis fosserøyksone. Reservatet er også et viktig kalvingsområde for villrein i Rondane sørområde. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre bar- og lauvskog samt bekkeløfter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk.

Det er ingen kjente inngrep i utvidelsesområdet.

Planstatus

I Stor-Elvdal kommunes kommunedelplan for 2003-2015 ligger området innenfor et LNF-område.

Merknader

Avtale om vern er ikke signert av begge parter ennå.

Forskrift om endring av verneforskrift for Kvannskardkletten naturreservat

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 77. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

I

I forskrift 07. desember 2018 nr. 1841 om vern av Kvannskardkletten naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Hedmark, gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Stor-Elvdal kommune: 13/41, **14/5**, 14/381, 17/1, 17/6, 19/141.

Naturreservatet dekker et totalareal på **43 592** dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert *Klima- og miljødepartementet [måned årstall]*. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, hos **Statsforvalteren i Innlandet**, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 4 nytt punkt m skal lyde:

m) **Oppsetting av mobile jakttårn for storviltjakt.**

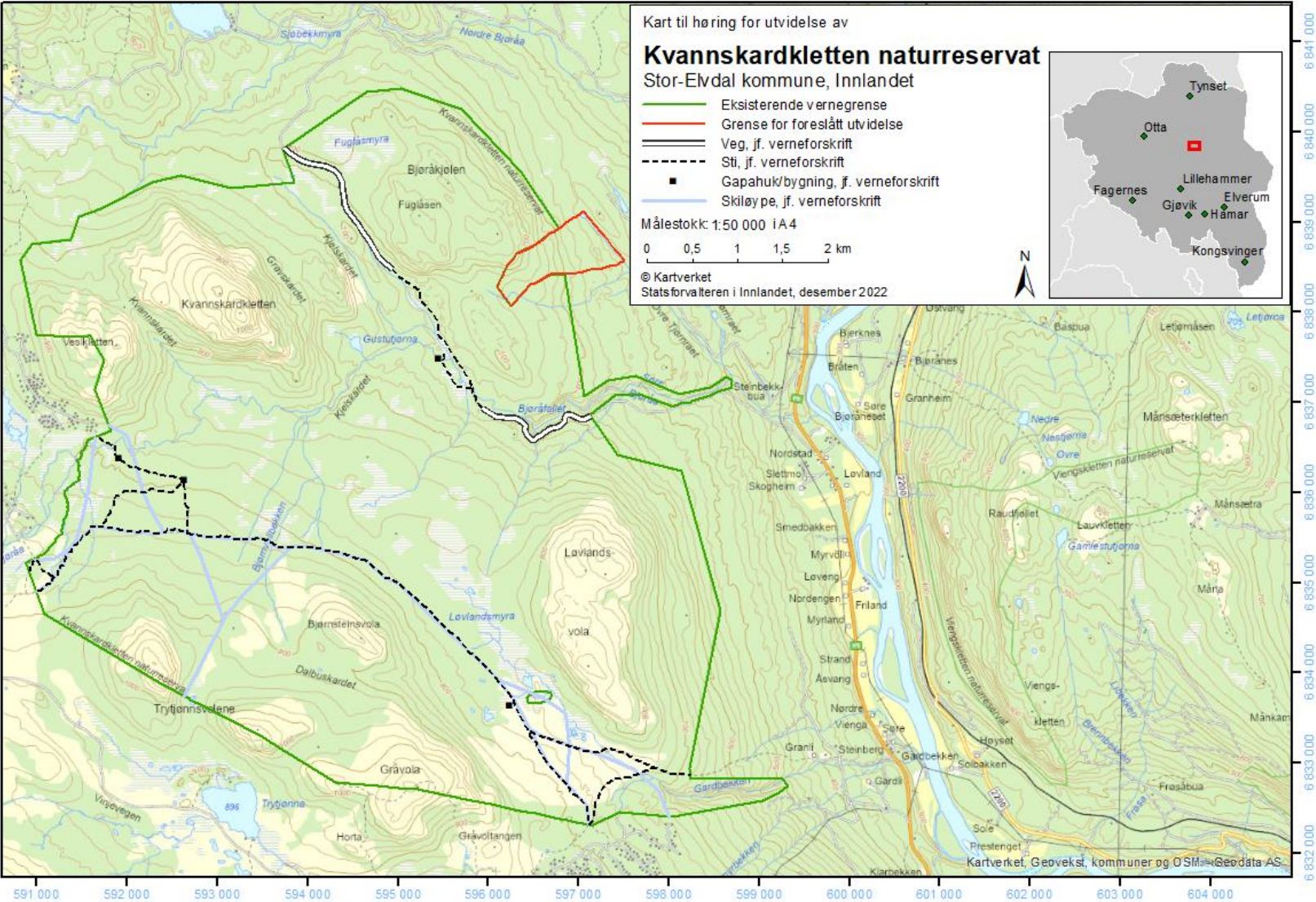
§ 6 punkt b skal lyde:

b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, **villsvin** og bjørn med hest eller lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Kart utvidelse Kvannskardkletten

Ånes

Kommune: Søndre Land

Verneverdi: **

Areal: 55 dekar

Berørte eiendommer: 18/17, 18/36

Områdebeskrivelse og naturverdier

Området grenser til og ligger ved Randsfjorden på nordsida av denne der Kronborgelva munner ut i fjorden. Verneforslaget omfatter kun arealer på vestsida av elva. Området er en løsmasseavsetning i elveutløpet som påvirkes av vannstanden både i elva og i fjorden. Berggrunnen i området rundt er relativt mineralrikt og gir grunnlag for kalkkrevende vegetasjon. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone i høgdelaget ca. 135-140 moh. Området er godt arrondert.

Skogen i området er produktiv med høg bonitet. Skogen er kartlagt som en rik lågurtgranskog. Skogbildet er varierende og bestod på kartleggingstidspunktet i 2019 av eldre granskog med litt læger. Flere av grantrærne er grove og svært høyvokste. I den ytre sona mot Randsfjorden og elveoset dominerer imidlertid furu med flere grove og høyvokste trær med innslag av lauvtrær i forsenkninger. Skogen har tidligere vært beitepåvirket (beiteskog).

Karplantefloraen har innslag av lågurt-arter. I tillegg er det flere rødlistede karplanter knyttet til kantsona mot Randsfjorden. Det er en rik flora av jordstjerner, bl.a. rødlistede arter, rødlistede arter knyttet til død ved og en svært stor forekomst av den sterkt truede arten svartgubbe. Dette aktuelle distriktet synes å være et kjerneområde for denne arten nasjonalt der forekomsten i Ånes er en av de aller største. I tillegg er det påvist flere hekkende rødlistede arter av fugl, herunder rovfugl.

Ånes fyller viktige mangler i skogvernarbeidet med forekomst av rødlistede og truede arter, rike barskoger og biologisk gammel skog i låglandet, samt at restaureringspotensialet for arealer på høg bonitet er stort over en kort til middels lang tidshorison. Området er dessuten viktig som en del av et økologisk nettverk og for representativitet for skogområder langs Randsfjorden.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en til dels gammel, grov og rik lågurtgranskog med en god del læger som har innslag også av storvokst og gammel furuskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et viktig leveområde for en svært rik og sjelden jordboende soppflora med forekomst av mange sårbare og truede arter, i tillegg til en rik karplanteflora, samt at det i området forekommer flere rødlistede og sårbare fuglearter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i en best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Det er Ingen landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk.

Et kommunalt vannverk med grunnvannsbrønn ligger inntil og delvis inne i verneforslaget. Her ligger det også en kloakkpumpestasjon. Dette er hensyntatt i utkast til verneforskrift der det også er lagt til rette for at det kan gis tillatelse til en ny grunnvannsbrønn. Det går en felles atkomstveg gjennom området til en boligeiendom og til grunnvannsbrønnen. Bruk og vedlikehold av denne vegen er også hensyntatt i verneforskriften. Vi viser ellers til innspill fra Søndre Land kommune og våre kommentarer til dette foran i høringsdokumentet.

Planstatus

Området ligger i LNFR-område i gjeldende kommuneplan for Søndre Land kommune.

Merknader

Under stormen som gikk over deler av indre Østlandet i november 2021, ble det i deler av verneforslaget svært mye vindfall. Av hensyn til verneverdiene knyttet til soppfloraen i området, ble det meste av disse ryddet opp.

Det vil over tid kunne være behov for vedvarende skjøtsel av hensyn til den spesielle soppfloraen i området. Dette må avklares gjennom utarbeiding av en forvaltning-/skjøtelsesplan for området. Skjøtsel i form av hogst/tyninger vil det etter all sannsynlighet ikke være behov for på lang tid.

Grunneier har underskrevet framforhandlet avtale.

I dialog og etter ønske fra grunneier er det gjort noen mindre endringer i forslag til vernegrense sammenlignet med den naturfaglige rapporten. Dette gjelder arealer som er tatt ut. Østsida av utløpet av Kronborgselva, som også er en del av naturtypen, er ikke en del av verneforslaget fordi grunneier ikke ønsket å tilby denne delen.

Siden det hekker rovfugl i området som er spesielt sårbar for forstyrrelser i hekketida, er det i tillegg til et forbud mot større arrangementer også satt et forbud mot teltleirer.

Forskrift om vern av Ånes naturreservat, Søndre Land kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare en bestemt type natur i form av en til dels gammel, grov og rik lågurtgranskog med en god del læger som har innslag også av storvokst og gammel furuskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et viktig leveområde for en svært rik og sjelden jordboende soppflora med forekomst av mange sårbare og truede arter, i tillegg til en rik karplanteflora, samt at det i området forekommer flere rødlistede og sårbare fuglearter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i en best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Søndre Land kommune: 18/17, 18/36.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 55 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Søndre Land kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling,

- kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til teltleirer og større arrangementer er forbudt
  - e. bålbrekking er forbudt
  - f.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende vannverk, kloakkpumpestasjon, flomverk, bilveger og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet. Bilvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet
- e. beiting
- f. bålbrekking med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. utenom eksisterende bilveger avmerket på vernekartet er motorisert ferdsel til lands og til vanns forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. utenom eksisterende bilveger avmerket på vernekartet og stier er bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning forbudt

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- d. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier
- e. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- h. hogst/rydding av vegetasjon rundt eksisterende anlegg
- i. etablering av nye grunnvannsbrønner
- j. hogst av ved til eiendommen gnr./bnr. 18/17
- k. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og § 7 bokstav a, b, c, g, h, i og j

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det [*kan*] utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

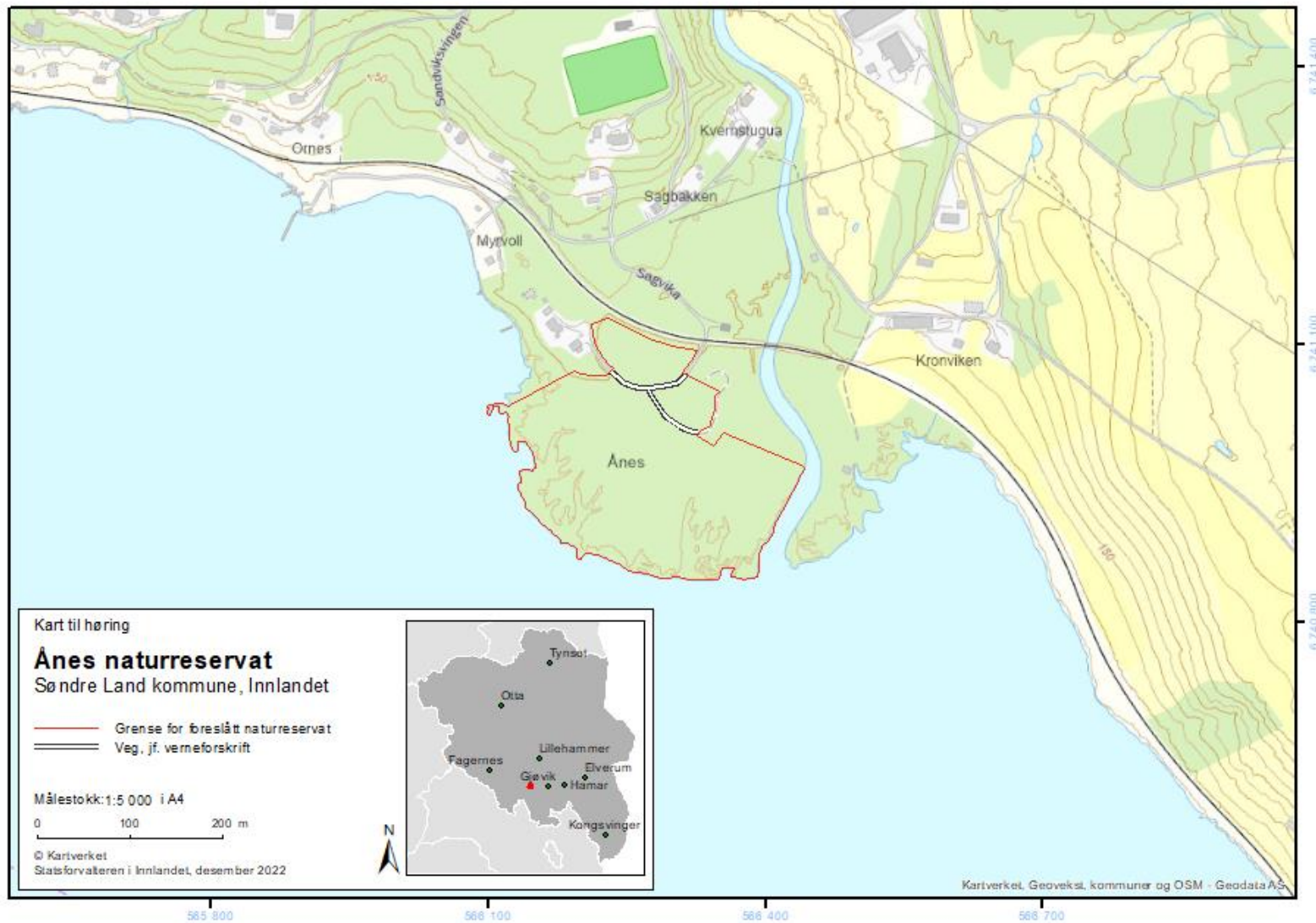
Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart Ånes

Korpekløvet

Kommune: Sør-Aurdal

Verneverdi: **

Areal: 342 dekar

Berørte eiendommer: 102/1, 102/4, 102/4,10

Områdebeskrivelse og naturverdier

Korpekløvet ligger i solsidelia rett vest for Hedalsvegen, en halv kilometer sør fra der Vestsiddevegen tar av fra Hedalsvegen. Området ligger i høydelaget 360 – 665 moh., i sørboreal vegetasjonssone. Området anses som middels godt arrondert på grunn av liten størrelse, men med godt utforma grenser.

Området har fattig berggrunn og mye av arealet dekkes av morenemateriale, mens det i de høyereliggende områdene er bart fjell og et tynt løsmassedekke. Det meste av arealet er på impediment, men det finnes også arealer på lav bonitet, og der det er noe bedre jordsmonn er det også middels og så vidt høy bonitet. Vegetasjonen er middels variert og viser hovedsakelig stor variasjon innenfor gradientene fattig-rik. Rike vegetasjonstyper er vanlig, særlig på bedre jordsmonn eller der det er sigevannspåvirkning, men mye av vegetasjonen er også fattig.

Tresjiktet domineres av gran og furu, og det er innslag av osp, selje, bjørk og rogn samt så vidt noe spisslønn, lind og hassel. Større arealer er skog i hogstklasse 4, men det er også partier med gammel skog. Det er avgrenset tre kjerneområder/naturtypelokaliteter innenfor verneforslaget og disse utgjør til sammen ca. 35% av totalarealet (i tillegg kommer areal som ikke er naturfaglig kartlagt, se nederst i dette avsnittet). Innenfor kjerneområdene er skogen eldre, og i kjerneområde i sørøstre del av verneforslaget er det en del død ved, særlig av gran, men også av osp, selje og bjørk. Gamle trær og død ved er ellers svært spredt i området og skogen utenfor kjerneområdene er forholdsvis triviell og strukturfattig gran- og furuskog. Av naturtyper er det avgrenset to lokaliteter med rik barskog, hvorav én med utforming lågurtfuruskog (B-verdi), og én med utforming lågurtgranskog (A-verdi), samt gammel furuskog med utforming lavlandsfuruskog (C-verdi). Det er funnet noen få signalarter og rødlistede arter knyttet til gammelskogstrukturer. Foreløpig er det til sammen registrert 5 rødlistede arter, hvorav alle er NT-arter. Artene er knyttet til kontinuitet i gamle trær og død ved av både bartrær og boreale trær og det er et visst potensiale for flere relativt kravfulle arter knyttet til særlig gran og osp. I de rike furu- og granskogene er det også middels potensiale for kravfulle mykorrhizasopper. Av rødlistede naturtyper finnes høgstaudegranskog (NT) og kalk- og lågurtfuruskog (VU).

Området har forholdsvis stor grad av urørthet de siste tiårene (for det meste skog i hogstklasse 4 og 5). Områdets største naturverdier er knyttet til de rikere gran- og furuskogene, samt partiene med forholdsvis mye død ved av gran og andre treslag. Verdifulle tilleggskvaliteter er de spredte forekomstene av elementer som gamle trær og død ved av furu, gran, osp og bjørk også i de mer trivielle områdene utenfor de tre

kjerneområdene. Området er forholdsvis lite, men det er (svært) få tilsvarende rike barskoger i regionen, ut fra dagens kunnskap.

Etter at området ble kartlagt er det tatt inn ytterligere ca. 25 daa helt i sør for å bedre arronderingen og øke høydegradienten og størrelsen. Denne delen må ses på som en utvidelse av den tilgrensende naturtypen rik barskog med utforming lågurtgranskog, verdi svært viktig (A). Skogen er høyproduktiv (bonitet 17/20) i hogstklasse IV/V. Gran dominerer, men det er også en del furu og lauvtrær.

Verneforslaget vil i middels grad bidra til inndekning av mangler i skogvernet. Området dekker i første rekke opp viktige mangler knyttet til inndekning av viktige mangelnaturtyper (gammel granskog og muligens kalkfurusog), men også til generelle mangler (lavlandsskog, høybonitetsskog og biologisk gammel skog).

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en til dels rik og gammel naturbarskog i lavlandet som er dominert av tørre vegetasjonstyper i et varmt mikroklima, der det stedvis også er en god del dødved i form av læger og gadd. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for sjeldne og sårbare arter i flere organismegrupper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Sør-Aurdal Energi AS har en 22 kV kraftlinje som krysser området i sørlige del, og ligger helt inntil grensa videre nord-vest over. Drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av denne er ivaretatt med standard bestemmelser i verneforskriften, se omtale ovenfor i dette dokumentet.

Det går flere traktorveger inn i området. Vedlikehold av disse og andre innretninger er ivaretatt i verneforskriften. Dette inkluderer brønn og vannledning som ligger ved den vestre traktorvegen i området.

Planstatus

Området ligger i LNFR-område i gjeldende kommuneplan for Sør-Aurdal kommune.

Merknader

Navnet *Korpekløvet/Korpeklyvet/Korpeklovet* er del av en pågående navnesak, jamfør omtale tidligere i dokumentet om dette. Inntil Kartverket har fattet vedtak i saken opprettholdes navnet Korpekløvet.

Verneforslaget grenser til fylkesveg 243. Det er tatt inn bestemmelser i utkast til verneforskrift som hjemler tiltak mot ras og skred, rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs vegen og nødvendige tiltak innenfor verneområdet for vedlikehold av denne.

Det hekker en art i området som er svært sårbar for forstyrrelser. Det er derfor i verneforskriften § 3 bokstav d satt et forbud mot teltleirer.

Grunneierne har underskrevet framforhandlet avtale.

Forskrift om vern av Korpekløvet naturreservat, Sør-Aurdal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en til dels rik og gammel naturbarskog i lavlandet som er dominert av tørre vegetasjonstyper i et varmt mikroklima, der det stedvis også er en god del dødved i form av læger og gadd. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for sjeldne og sårbare arter i flere organismegrupper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Sør-Aurdal kommune: 102/1, 102/4, 102/10.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 342 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Sør-Aurdal kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt

- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., [*opplag av båter*], framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til teltleirer og større arrangementer er forbudt

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sankning av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av traktorveger, brønn, vannledning og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet
- e. beiting
- f. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt
- g. bålbrekking med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk
- h. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende kraftledning i og inntil verneområdet
- i. oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy

- b. bruk av sykkel og hest og kjerre samt riding er forbudt utenom på stier og på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på traktorveger avmerket på vernekartet
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt
- c. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- d. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger
- e. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- h. utsetting av saltstein
- i. tiltak mot ras og skred på fylkesveg 243

- j. rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs fylkesveg 243
- k. nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av fylkesveg 243
- l. oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4
- m. nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledning.
- n. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og § 7 bokstav a, b, c, d, g, h, i, j og k.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

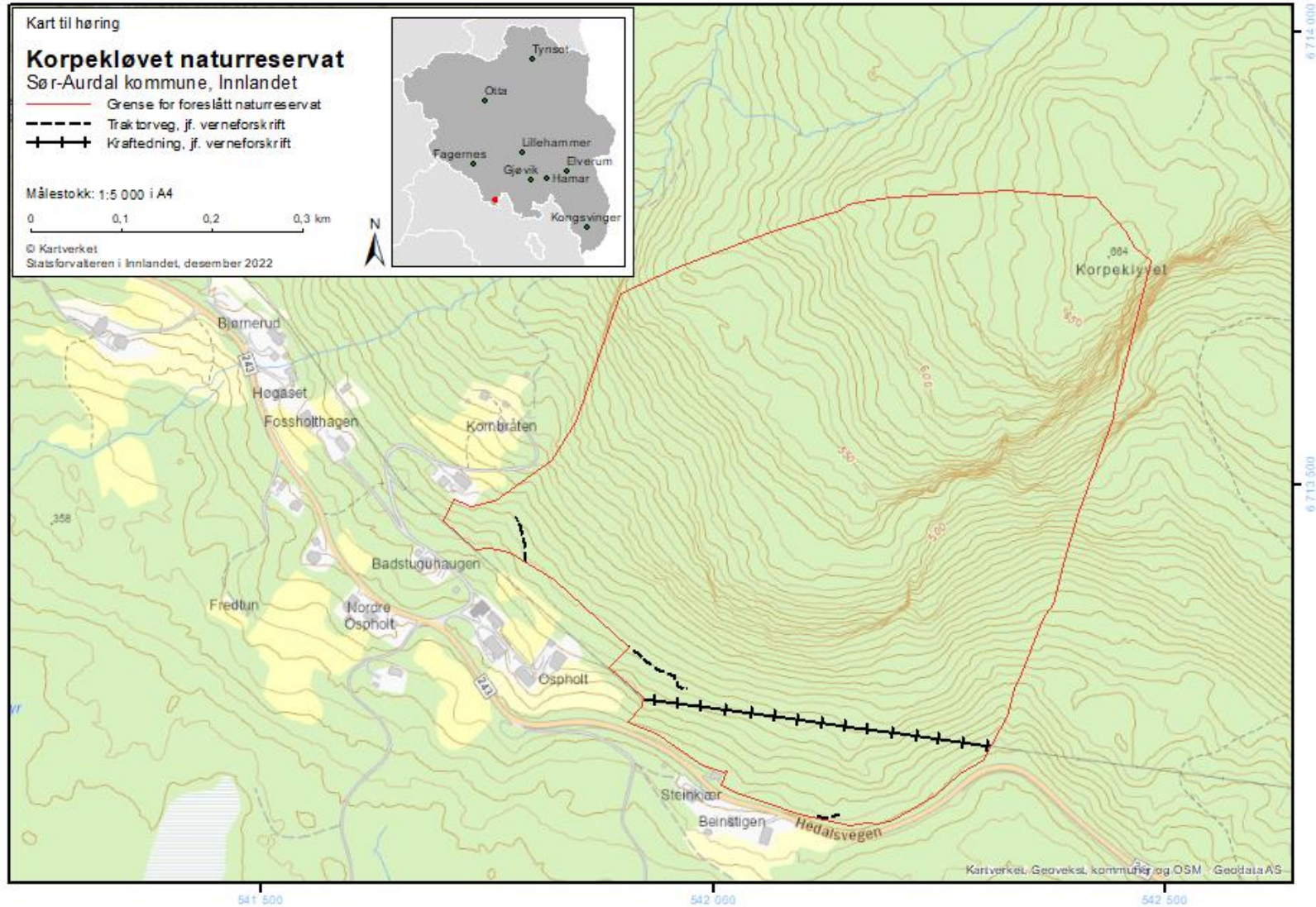
§ 11 Forvaltningsmyndighet

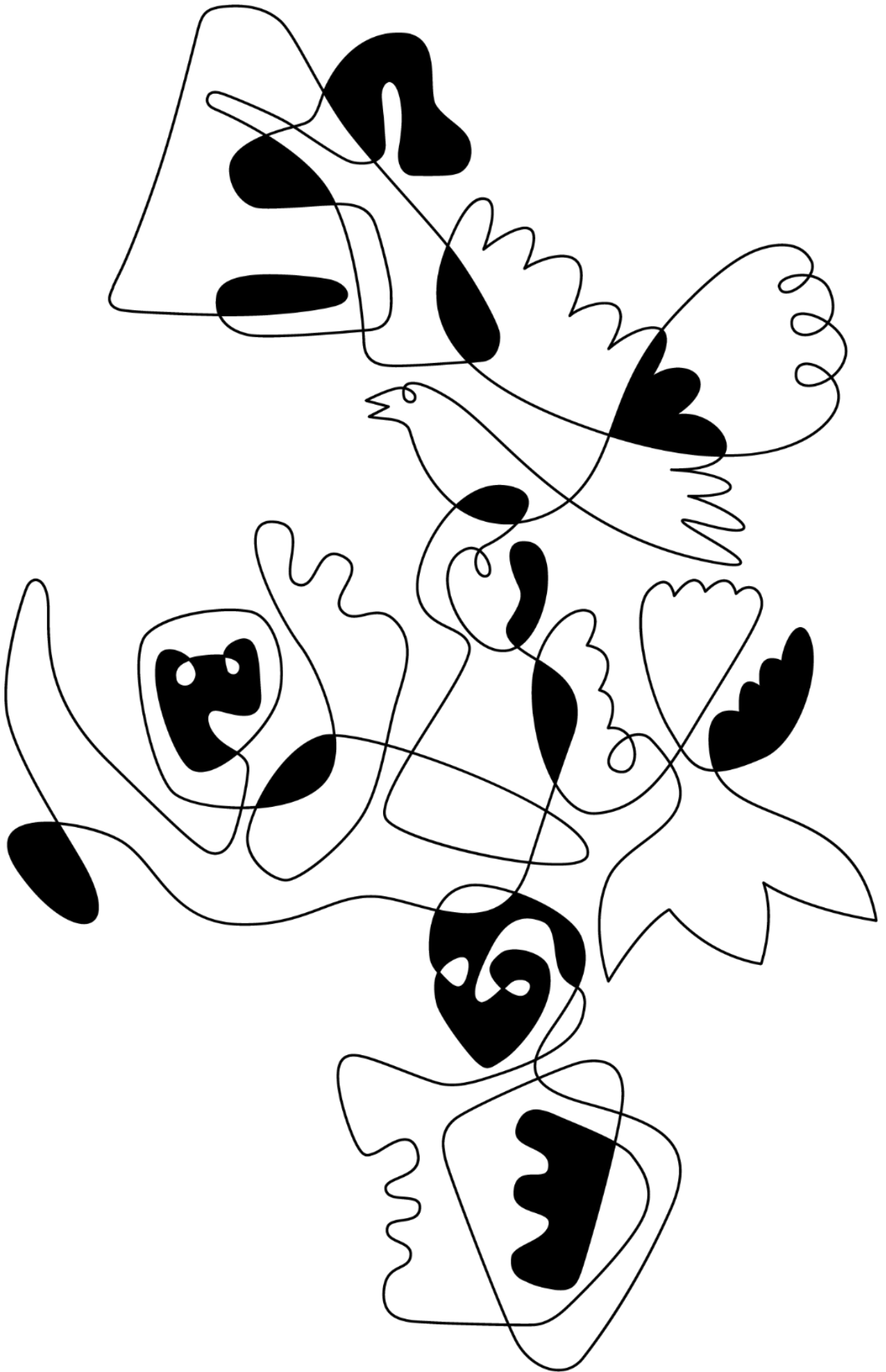
Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart Korpekløvet

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Postboks 987, 2604 Lillehammer | sfinpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/innlandet

